Yalçın Tosun

Dokunma Dersleri

ÖYKÜ



YKY
Yapı Kredi
Yayınları

Dokunma Dersleri

Öykü

Y.ıpı Kredi Yayınları -1987 Edebiyat -1125

Dokunma Dersleri / Yalçın Tosun

Kitap editörü: Mur.ıt Yalçın

Kapak tasarımı: Nahidt Dike!

Baskı: Acar Basım ve Cill San. Tic. A.Ş.

Beysan Sanavi Silesi, Birlik Caddesi, No: 2fı, Acar Binası 34524,1 laramidere - Bt'ylikdüzü / İstanbul Tei: (0 212) 422 18 34 Faks: (0 212) -122 18 04 www.ararbasim.com Sertifika No: 11957

I. baskı: İstanbul, Ekim 2011 4. baskı: İstanbul, Aralık 2015 ISBN 978-975-08-2645-0

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticarel ve Sanayi A.Ş.

İstiklal Caddesi '\Jo: 142 Odakule lş Merkezi Kat: 3 Bevof;lu 344BO İslanhul Telefon: (() 212) 252 -17 00 (pbx) Faks: (() 212)'293 07 21 lıttp://www.vkykultur.com.lr e-posl.ı: vkvkıltıır@vkvkıltıı^a>m.lr lnternet salış adresi: http://alisveris.vapikredi.com.tr

Y.ıpı Kredi Kiiltür Saıat Yayıncılık l’EN lntemational l’ıblishers Circle iivesidir.

İÇİNDEKİLER

ARZUYU ÖRTÜSÜNDEN

Damdaki

...Sonra işte, sen geldin. Yıldızların altında uyuduk. Annem merakına yenilip gelmeden, yıldızlar tepemize inmeden evvel uyuduk. Bir düşü yeniden kurar gibi, hiç uyanmayacakmışız gibi uyuduk. Ben önce uyuyormuş gibi yaparak uyumanı bekledim, sonra uyurken izledim seni, uzun uzun. Başka zaman bakamıyordum doya doya, doyana kadar baktım

ben de. Bir erkek değildin artık, bir kadın değildin. Çocuk desem, diyemem. Uyuyan biriydin işte, tüm uyuyanlar gibi bir mahlûktun. İzledim durdum yüzünü, sonra omuz başlarını, memenin sivrilmiş nokta ucunu. Dersimdin çalıştım, parmak uçlarına kadar ezberledim seni. Belki elin elime değer sen uyurken, kalçan bacaklarıma sürter biraz. Sevinçten delirecek gibi olurum. Saçlarını, enseni, kollarını kokladım. Nasıl uçucu, nasıl güzel kokuyordu. Mandalina kokularına karışıyordu senin kokun. Eziyordu onları ama, utandırıyordu. Annemler dışarıdaydı işte, biz uyuduk. Kapıdan çıkarken pek manidar baktıydı da annem, görmezden geldiydim. “Oğlum dolapta ayran aşı var” dediydi dili, gözlerindeyse hep aynı ağrılı bakış. "N'apıcam yarabbi ben bu oğlanla.” Ebenine evde pinekliyordu, biz usulca dama çıkarken. Yıldızlar vardı, hiç olmadıkları kadar. Tepemizde sallanıyorlardı. O soğuk kış günü okulun kantininde ısınırken laf lafı açmış, “Evin damına yatak sereriz biz yazları” deyince nasıl heyecanlanmıştın. Gözlerin parlamıştı. “Gelsene bi/.e bu vaz" dedim. “Gelirim yahu" deyiverdin. 'Yahu malm' dive konuşunca sen, anlardım ki sevinmişsin. Ben seni bekliyordum, evde sardunyalar telaşta. Babamın pırtlak terlikleri bile güzel görünüyordu gözüme. Düşün. Boş bulunup ebeni-nenin bakışlarına bile yakalandım, artık ne kadar yitirdiysem aklımı. O da fırsat bilip yanına oturttu, hemen anlatmaya başladı gençliğini. Bir Yanyalı çavuş varmış da, ölü dedemle ikisi meydanda kapışmışlar onun için, bilmem ne. Dinlemedim ki ben, aklım hep sende. Genç olmuş ebenine bir zamanlar, utanmadan bir de söylüyor. Aklımda kalan bir bu. Sen bunu duysan “Ne iş yahu" der, gülerdin. Sen, ben ne desem gülersin zaten. Ondan cesaretlendim de “Gel" dedim. Bir ümit. Düşecektim olduğum yere “Gelirim yahu" deyiverince. Sonra... Sardunyalar demiş miydim? Demiştim. Peki tahtaboştaki yıprak kilim? Hah, işte o da birdenbire, yeniden renkleniverdi haspam. Al, pembe, kızıl, morlandı bu bekleyişte. Annemlere “Arkadaşım gelecek" dedim laf arasında. Kahvaltıdaydık. Babam ağzı menemen dolu, “İyi gelsin" dedi. Dudağının kenarında bir domates parçası. Hapur hupur. Babam. Annemdeyse gene o bakış. Kimdir, nedir, neden gelecek? Hiçbir şey sormadı, biliyor ya cevap alamayacak. Sormaz. Anca baksın öyle, az sonra ölecek gibi. Benimse aklım damdaki yatakta. Meltemin o gece nasıl eseceğinde. Belki dolunay da gelir, omuzlarını parlatır iyice. Sonra bir telefon, “Geliyorum" dedin. Ebenineye sarılıvermişim sevinçten. O gene yüz bulup anlatmaya başladı. Yanyalı manyalı. Kaçtım hemen, dama çıktım. Seni yatıracağım tarafını okşadım. Yatağın. Pek konuşmadık geldiğinde.

Suskumuzu koyulttuk, kıvamını buldu. İçimde tanımadığım sular akıp durdular. Suratımda gizleyemediğim bir sırıtma. Ah nasıl uyuyorsun şimdi sen, yol yorgunu göz kapakların kıpır kıpır. Ben seni kokluyorum. Mandalinalar hala utançta. Yanaşıyorum sana iyice. Dokunmadan ama. Biraz kımıldasan uykunda, dokunacaksın bana. Kaçarın yok. Uyumak istemiyorum o an gelene kadar. Neden geldiğin önemli değil, belki sadece biraz hava değişimi istedin, belki sadece yıldızlar altında uyumak. Belki de... Umurumda bile değil. Sonra birden kolunu atıyorsun üstüme. Hiç düşünmeden ben de kolumu sana doluyorum. Düşünsem yapabilir miyim hiç. Uykunda gülümsüyorsun gibi geliyor, dudaklarının kenarı karanlıkta, kendisinin bile farkında olmadığı bir vaatle parıldıyor. Ne meltem esiyor, ne dolunay var; bir tek yıldızlar. Ama her şey olması gerektiği gibi. Yavaş yavaş silinmeye başlayan gülümseyişine bakarak dalıyorum uykuma. Yaz gecesine yamalanmış uykulu iki kediyiz, yıldızlı damda. Biraz sonra annemler dönecek. Annem dayanamayıp çıkacak dama. Sarmaş dolaş görünce öyle bizi. Yanaşıp da yanımıza. Hiçbir şey demeyecek. Dinelip duracak baş ucumuzda. Ölür gibi bakışları üstümüzde. "Ah... ben bu oğlanla..." Rahatsız edici varlığını hissedip irkilerek uyanacağım. Daha sıkı sarılacağım sana uyuyormuş gibi yaparak. İnadına. Sen de kımıldanıp açacaksın sonra gözünü. Annemi tepemizde dikili görünce öyle. Sarmaş dolaşken biz. Yıldızlar sönecek utanarak. Mandalinalar içlerine çekilecek. Bir senin kokun artık. Sen de usulca çekeceksin kendini. Kokun da arkasından. Ben kıpırdamayacağım. Yatakta doğrulacaksın. Uykulu gözlerini indireceksin yere. Gözlerim yarı açık, bekleyeceğim. Annem bir şey demeden gecikmiş bir hışımla eve girecek. Bakışlarını da götürecek yanında. Bir süre yüzün yerde kıpırtısız kalacaksın. Bende hâlâ çıt yok. Zamanı unutmak için başka şeyler düşünmeye çalışacağım ama nafile. Sonra kendine gelip elini ensene koyacak, bu sefer 'Amma da iş yahu" diyeceksin. Dünya üzerimden kalkacak bir anda. Derin bir nefes alacağım. Sardunyaların sevinç sarhoşu çığlıklarına, ebeninenin, açık penceresinden uçarak bize kadar ulaşan horultuları karışacak. Elin hâlâ ensende kumral saçlarını yavaşça kaşırken, uykulu bakışlarını bana çevirecek, birden göz kırparak gülümseyeceksin. Yıldızlar tekrar yanana kadar gülümseyeceksin. O düşü yeniden kurana kadar biz. Gülümseyeceksin...

İl

Yaralı Bir Kaplan

Arkadaşım Atıf, beyaz, bembeyaz. Albinoymuş, geçen gün kendi söyledi. Durup dururken. Bizim sokaktaki viran bahçeli boş evin yıkıntı duvarında oturup vakit öldürürken, “Ömer sana bir şey söyleyeceğim," dedi ve ekledi: “Ben albinoyum." Sonra bir an durdu, yüzüme sanki konuşan benmişim gibi dikkatle baktı. Derin bir nefes alarak: “Ondan böyle beyaz, saçım, kaşım, her yerim."

Albino sözcüğünü hiç duymamıştım daha önce. Ne desem bilemedim. Ama ne diyeceksem dikkatli olmalıydım, çünkü Atıf dışında neredeyse hiç arkadaşım yoktu. Çocukluğumdan beri ne erkekler ne de kızlar tarafından tam olarak kabul edilmiştim. İki taraf da güvenmiyordu bana, nedenini tam olarak anlayamadığım bir şekilde. Atıf da olmasa, az olan aklımı sıyırıp çoktan aynalarla konuşmaya başlamış olurdum. Eh, bu durumda dikkatsiz davranarak elimde olanı da kaybetmek istemiyordum.

Atıf da benim gibi neredeyse yapayalnızdı. Üstüne bir de albinoluk. “İyi" dedim, gözümün önüne düşen saçlarımla oynayarak. “Bir bokluk olduğunu anlamıştım zaten sende. Bir adının olduğunu öğrenmiş oldum böylece." Bunu söylerken başımı arkaya atarak kıkırdamıştım. (Suzan Avcı'dan görmüştüm bu numarayı da, siyah beyaz bir film izlerken). O da koluma sıkı bir yumruk attı. Gülümseyerek tabii. “Ayısın Atıf, valla ayısın" dedim yüzümü yalandan buruşturarak.

Atıfla aynı okuldaydık ama o benden bir sınıf üstteydi, ikimiz de henüz liseye başlamamıştık ve beden eğitimi derslerinden -farklı nedenlerden de dolayı olsa- nefret ediyorduk. Bu derse girmemek için yedekte hep birkaç sebebimiz oluyordu. Aslında ikimizi de sınıflarımızdaki oğlanlar rahat bırakmıyordu, esas neden buydu. Onun hakkında ilk kez bir şeyler söyleme gereği duyduğu 'albino'luğu, benim 'Kız Ömer'liğimle yarışıyordu dikkat çekmede ne de olsa.

Birkaç gün önce gene bir bahane uydurduktan sonra -bağırsaklarımı bozdum demiş bu kez- tribünde oturmuş, basketbol oynayanları izleyip bir yandan da kitabını okuyormuş. Tam o anda Sarı Yusuf namlı, benim ne zamandır kesik olduğum, okulun önde gelen bıçkınlarından bir oğlan yanına yanaşmış. Her zamankinden farklı olarak ne dalga geçmiş

bizimkiyle, ne de pis pis sırıtmış. Karnı ağrıyormuşçasına ıkınıp sıkınıyormuş. Kolunu önce boynuna atmış bizimkinin, sonra kulağına eğilerek "Bir şey soracağım sana ama kimseye söylemeyeceksin" demiş. Atıf ânında tedirgin olmuş, bakalım ne gelecek arkasından diye teyakkuza geçmiş. Gözünü kırpıp "Nedir?" anlamında kafasını sallayınca, etrafı kolaçan ederek, “Oranın kılları da beyaz mı senin?" demiş Sarı Yusuf. “Çok merak ediyorum, göstersene bana soyunma odasında" diyerek pis pis sırıtmış sonrasında.

Sarı Yusuf'a kesikliğimden Atıf'ın haberi yok. Kendime bile itiraf etmem çok uzun zaman almıştı. Onun bizim Atıf'a gidip böyle bir şey sorması kanıma dokunuyor. Bana bir kez bile kafasını çevirip bakmamıştı oysa. Bense onu ne çok resmin içine yerleştirmiştim, günaha duran yorganların altında. Sonra sen gel, hiçbir tarakta bezi olmayan Atıf'a böyle...

İçimde bir ateş başıma doğru vuruyor. Belli etmemeye çalışıyorum.

“Aaa, çok heyecanlı, habere gel! Sarı Yusuf'a bak sen. Ben birine böyle bir şey sorsam sıraya girerler önümde, göstermek için. O kadarıyla atlatırsam da iyidir ya. Denyolar. E, sen ne yaptın?"

“Ne yapayım. Dondum kaldım. Zaten ne cevap vereceğimi beklemeden uzaklaştı hemen. Afro Halil yanımızda bitmişti çünkü. Her zamanki gibi basket topunu üstümde sektirmeye başladı. Sarı Yusuf da uzadı hemen."

Sonra ellerini göğsünde kavuşturdu, çenesini göğsüne dayayarak gülmeye başladı. Bir yandan da anlattığı şeyin gerçekliğine inanamıyormuşçasına başını sağa sola sallayıp duruyordu. Ben de arkasından koyverdim makaraları, biraz da sinirimin etkisiyle... Sokağın ortasında yüksek sesle gülecek tipler değildik aslında. Genelde fısıltıyla konuşurduk birbirimizle. Ama şimdi bu gülme hâli ondan bana bulaşmıştı ve artık ikimiz de duramıyorduk. Sanırım birbirimizin ya-nındayken ötekilerin bizi gördükleri kişiler olmaktan biraz olsun çıkabiliyorduk.

Gülerken ne kadar güzel göründüğünü fark ettim birden. Tüm beyazlığı içinde, güzel olduğunun farkında olmadığı için, kimsenin onu güzel bulmayacağını düşündüğü için bu kadar güzeldi belki de. Bunu fark etmek,

Sarı Yusuf'un da benden çok daha önce fark etmiş olabileceğini düşünmek biraz daha yaktı canımı.

Bir süre sonra parmaklarının ucuyla göz kenarlarında biriken yaşları sildiğini ve gözlerini yolda bir noktaya kilitlediğini gördüm. Bembeyaz kaşları ve kirpikleri gözlerinin siyahlığını vurguluyor, aslında sahip olmadığı tuhaf bir gizem katıyordu varlığına. Sanırım bir süredir gülmüyordu. Sonunda ben de gülmeme bir son verebildim. Sinirim hâlâ geçmemişti. Sessizliğimizde, aramızdaki boşluk tuhaf bir gerilim taşıyordu. Konuşsam bir şeyleri kıracaktım sanki. Hissediyordum ki o an konuşmak onun en son istediği şeydi ve bunu bozmak, daldığı düşüncelerden tutup çıkarmak istemiyordum. Ama bir yandan da bir söz söylemek, eğer elimden gelirse canını yakmak, ne pahasına olursa olsun ona bir bedel ödetmek istiyordum.

Sonunda dayanamayıp “Eee, öyle mi bari?" dedim. Önce beni duymadığını sandım. Ne de olsa insanların beni duymaması yeni bir şey değildi. Daldığı derin sulardan yavaşça çıkarak “Efendim?" dedi bir süre sonra. “Efendini sevsinler" deyip kıkırdadım gene.

“Oran diyorum, bembeyaz mı gerçekten?"

Söylediğime bir anlam verememiş gibi bir süre hiç kımıldamadan durdu, sonra bana o zamana kadar hiç görmediğim bir bakışla baktı. Acemi okum yerini bulmuş olmalıydı ve şimdi sırada neyin olduğunu kestiremiyordum. Belki bir daha konuşmak istemezdi benimle. Ya da gerçek bir yumruk geçirirdi - bu kez yüzüme. Sinirim nedense geçmişti. Sarı Yusuf falan umurumda değildi artık. Atıf gitmesindi, yeterdi.

Korkumu anlamışçasına, aniden kalkıp gidecekmiş gibi oynattı bedenini. Ama hemen sonra, gerisin geri az önceki yerine yerleşti. Yine gözlerimin tam içine baktı, ama anlamı değişmişti bakışının. Yaralı bir kaplan gibi bakıyordu şimdi. Gözünü kırpsa, hazırda bekleyen damlalar boşanıverip gidecekti kendi yollarına. Ama kendini tutuyordu, bunu görebiliyordum.

Sonra hızla ayağa kalktı, artık dayanamayarak nemli gözlerini kırptı. Kırpar kırpmaz yanaklarının üstünde belirive-ren gözyaşlarını elinin tersiyle sertçe

sildi ve tam önümde durarak ani bir hareketle pantolonunun fermuarını indirdi.

Bir Kocanın Gizli Defterinden

l

Beni aldatmasını istiyorum. Karımın. Aslında istemek de değil tam; anlatması zor. Şöyle diyeyim: Karımın beni aldatmasından o kadar çok korkuyorum ki, hemen başıma gelsin ve bir an önce bitsin istiyorum. Kurtulayım. Bunun bana vereceği sancıyı düşünerek zevk duyuyorum. Kasıklarım ağrıyor. Her şeyin bir anda yerle bir olacağı o an, ona nasıl bakacağımı, ne söyleyeceğimi kuruyorum kafamda. Beni kimlerle aldatabilir diye listeler çıkarıyorum. Çoğunu beğenmiyorum bu zorlama listedekilerin. Bazılarını karıma yakıştıramıyorum, bazılarınınsa gerçekleşmesi çok zor görünüyor. İhtimallerin gerçekçi olmasını istiyorum - daha doğrusu listedekilerin en azından ihtimal dâhilinde olmasını. Sonra hiç ummadığım anda, işten eve erken döndüğüm bir gün mesela, böyle BUM diye!

Kapıyı açınca klişe karikatürlerdeki gibi olmayacak hiçbir şey. Yani başımda zevksiz, kül rengi bir fötr şapka, üstümde de-vetüyü bir pardösü, bir elimde kapıda bırakmayı unuttuğum, ucundan şıpır şıpır sular damlayan şemsiyem, öbüründe o çok sevdiğim, teklemesi pek muhtemel revolverlerden biri olmayacak. Ansızın açacağım kapıyı, öyle ter içinde, alt alta üst üste haldeyken onlar. Kan büyük bir hızla tepeme hücum edecek.

Nefes almakta zorlanacağım. Ama olacak ya sonunda! 'Hem böyle ansızın karşılaşınca daha çok acıtacak canımı,' diyorum. İyice yaksın canımı istiyorum çünkü, kemiklerime kadar batsın, boğazımdan yükselen çığlığımı, ısırdığını dudaklarımda susturayım.

Ah, ne kadar zavallıyım.

II

Belki kimilerine inanması zor gelebilir ama ona tokat atmayı düşünüyorum o halvet ânında. Sevgili karıcığıma kocasından okkalı bir tokat. Adam ne

yapacak bu arada, durup karımı tokatlamamı mı seyredecek, takım taklavat ortada? Olmadı, ona da aşk ederim en okkalısından. Şiddet yanlısı da değilimdir aslında; ben genelde ağzımın içinde tutup ender yakaladığım fırsatlarda zevkle dışarıya saldığım çatal dilimle, gözümden çıkan, sakat hayallerden imal oklarımın ağulu ucuyla acıtmayı severim insanların canını. Ne zaman şiddete başvurma isteği göğsümden başıma doğru yükselir gibi olsa, sanki bir ben daha çıkar bedenimden; karşıma geçip öteki beni izlemeye başlar. Güleceğim gelir, karşımdaki 'ben'e baktıkça. Şiddet middet de kalmaz sonunda tabii. Sönerim hemen. Ne yapsam olmaz, yumuşayıveririm. (Hiç de sevmem bu sözcüğü ama neyse. Birkaç -iddia ediyorum; kesinlikle daha fazla değildir- başarısızlık ânını çağrıştırır hep. Ne yapalım, erkeğiz diye hiç yorulmaya hakkımız yok mu canım! Bizim günümüz kötü geçemez mi, başımız ağrıyamaz mı? Şöyle kıçımızı dönüp uyuyamaz mıyız; isteği kim bilir hangi meçhul ve sakıncalı sebepten kabarmış karımıza doğru? Aslında sakıncalı olduğu doğru, ama pek meçhul gelmiyor bu uyanışlar bana son zamanlarda. O sarı yeleli, iri kıyım oğlanı televizyonda ne zaman izlesek, yatar yatmaz ensemde dolaşmaya başlıyor o meşum tırnaklar.)

Evet, o büyük an geldiğinde -nasıl da eminim geleceğinden, 'gelirse' demedim dikkat edilirse- kendimi zorlamalıyım kesinlikle. O tokat yerini bulmalı. Beni aldatacağına dair en ufak bir izlenim uyandırmamış olan güzel karıma bu incelikli başarısının bedelini ödetmeli ve sevgili, acınası kendimden, tam da acım doruğa ulaşmışken bir patlama ânını esirgememeliyim. En azından bunu doğru dürüst yapmalıyım. Bu yüzden kendi kendime alıştırma yapıyorum zaman zaman. Banyodaki aynanın karşısına geçip gözlerimi belerte belerte kendimi tokatlıyorum. Gücümü de sınamış oluyorum böylelikle. Sonrasında artık bana pek benzemeyen yüzümün aldığı anlamları gözlemliyorum; ne kadar hiddetli görünebileceğimi. Ne kadar çıkabileceğimi insanlıktan.

Ve sonra “Hiç fena değil” diye kabarıyorum aynanın karşısında, kızarmış yanağıma bakarken.

“Hiç fena değil.”

[[[

O akşam canı sıkkındı biraz. İşyerinden arkadaşı “Kilo mu aldın sen biraz?" demiş. Regl sözcüğünü ısrarla 'regıl' diye telaffuz eden, şişmanca bir iş arkadaşıymış bu. Zor tutuyor-larmış kendilerini bizimki ve arkadaşları; kız 'regıl regıl' deyip durdukça. Dişleri ruj izi oluyormuş, gülmemek için kıvranırken. Hep ter kokuyormuş bir de bu kız. Ama kimse dostane bir uyarıda bulunamıyormuş. “Nasıl söyleyebilirsin ki birine sürekli ter koktuğunu?" diyor ve sonra bir an duraklayarak konudan saptığını fark ediyor, 'ne anlatıyordum ben sana' dercesine yüzüme bakıyor. Karım ve bir hikâye anlatırken araya sıkıştırmaktan kaçınamadığı olağanüstü ilginçlikteki, olmazsa olmaz detayları! Kızın lüzumsuz sorusu da havada kalmış tabii, iyi kötü bir yanıt vermek gerekiyormuş. “Yok, almadım, -sözcüğün üstüne basarak- regl olduğumda su topluyor vücudum" diye yanıtlamış bizimki. Bunun üzerine gözlerini açarak "Aaa evet, 'regıl'dendir o zaman" demiş ter kokan. Yine zorla hapsedilmeye çalışan -ve bu kez canı sıkıldığından karımın katılmadığı- o gülüşmeler... Karımı, kendini kandıramamanın verdiği buruklukla gözlerini bir kül tablasına ya da bardağa dikerek uzaklara daldığı o kısa ânın içinde hayal edebiliyorum. Regl yalanının farkında çünkü. Bal gibi kilo aldı son zamanlarda. Güzel şekilli memeleri daha da dikkat çeker oldu kilo alınca. Ayrıcalıklı kalçasının zarif kavisi daha bir göz alır oldu. Gerdanındaki ak çizgi biraz daha cilveye durur, baldırları eteğinin altından dünyaya daha parlakça bakar oldu. Oldu da oldu, işte. Hep o sarı yeleli oğlanın olduğu diziyi izlerken ağzına şevkle attığı abur cuburlar yüzünden. Kahpe güzeli.

Telefonu çaldı tam akşam yemeği sırasında. O esnada karım şişmanca kıza hâlâ saydırıyordu, telefon çalmasa bir süre daha devam edebilirdi sanıyorum. Ama hemen sözünü keserek telefonu yanıtladı, sanki aranmayı bekliyormuşça-sına. Enginarımı yemeye devam ettim, dinlemiyormuş gibi yaptım. Yüzünün -özellikle de köfte dudaklarının- konuşurken aldığı biçimlere kaptırmışım kendimi, söylediklerine veremedim dikkatimi. O da kısa konuşup kapattı, dudağında gülümseme benzeri bir kıvrımla.

“Kim aradı?" diye sormamı istediğini hissediyordum. O yüzden sormadım.

/V

Yatağın ucuna oturmuş, yatmadan önce uzun uzun dirseklerini kremliyordu her zamanki gibi. Yüzünde muzafferlere özgü o tuhaf ifade. Görmüyordum

yüzünü, ama anlamını seziyordum. Evlilikte olur böyle şeyler. Bir süre sonra sözcüklerin yerini başka şeyler alır. Sözcükleri tozlanmasın diye özenle paketleyerek rafa kaldırma sanatıdır bir anlamda evlilik. Her evlilikte zamanla, detaylarda az çok farklı, ama temelde aynı kurallara bağlı o gizli dil hüküm sürmeye başlar. Çoğun kinle ve yerine getirilememiş isteklerin yanık kokusunun verdiği sancılı sızılarla beslenen; kendine özgü bakış, iç çekiş, saçı arkaya atış, yarım gülüş, kaş kaldırış, göz deviriş, hızla bacak sallayış, uzaklara manidar bakışlarla dalış ve benzeri değişik anlamları bünyesinde özenle barındıran hareketlerin bir toplamıdır bu gizli dil.

İşte tüm bunlardan dolayı o bir şey söylemese de anlıyor ve biliyordum. Karım o telefonu aldığından beri bir zafer havasına bürünmüştü. Kitabımı okur gibi yapıyor, ondan gelen işaretleri algılamayı sürdürüyordum. İyice kremlendikten sonra kimin aradığını sormam için sabırsızlandığını belli eder bir tonda iç çekti. Ben bilmiyorum sanki bu iç çekişleri. Uzmanıyım kızım ben bu ince göndermeli iç çekişlerinin. Kitabını yazarım, gözüm kapalı. Yine de, anlamama rağmen renk vermedim, iyice soktum burnumu kitabıma. Aslında içimde korkunç bir merak, zavallı bir ümitle hemhal oluyordu. Kimdi bu arayan? Karımın neden bu kadar hoşuna gitti gecenin bir vakti aranmak? Peki, -belki de en önemlisi- kimin aradığını bilmemi neden bu kadar istedi? Belki bana hiç hissettirmeden bir süredir özenle hazırladığı yalanlarını hayata geçirmek ve hayalimde detaylarını kendimce kurduğum o aldatma planına bir yerden başlamak niyetindedir. Şüphelenmeyim diye de önüme yem atıyordur, aklınca.

Merakım ve 'kimdi arayan' sorusuna alacağım olası yanıtların çeşitliliğinin verdiği korku birbiriyle yarışıyor, biraz daha beklememe neden oluyordu.

Sonunda daha fazla dayanamayarak, bir cesaret, artık iyice ıslanmış olduğunu düşündüğüm baklayı kabul etmeye hazır olduğumu iletir bir tavırla kapattım kitabımı. Kafamı ona doğru çevirdim. (Evlilik dilinde 'kimdi arayan' anlamına geliyordu o an, bu hareketler toplamı). O da benden yana, yavaşça döndü. ('Baklamı çıkartıyorum' demekti bu da, elbette). Yüzü ifadesizdi şimdi. Birden “Sana söylemem gerekir diye düşündüm" dedi. O bu cümleyi söyler söylemez derin bir sızı düştü içime. Aklıma hemen beni çoktan aldatmış olduğu geldi. Sorular da peşinden: Nerede, evde olamaz,

yoksa olur mu, otelde mi yoksa, peki hangi otelde, nasıl bir yatakta, hangi arada ve derede ve en önemlisi kiminle? Canım sıkılmıştı hemen. Çünkü bir tür erken boşalma gibi olacaktı bu haberi şimdi almam; önce rahatlama benzeri bir duyguya kapılacak, sonra o ânı kaçırmış ve onları yakalayamamış olmanın derin pişmanlığına sürüklenecektim.

Elimde olmadan yutkundum. ('Neyi söylemen gerektiğini düşündün?' demek oluyordu bu, o an). Çok sıradan bir öyküymüş ya da öyle olduğunu düşünmemi dilermişçesine, hızlı hızlı başladı anlatmaya: Arayan eski sevgilisiymiş. Aklına düşmüş canım, öylesine aramışmış. Yıllardan sonra. Bizimkinin evlendiğini bilmiyormuş. Evlendiğini söyleyince şaşırmış tabii. Gülerek “Seni gidi seni" demiş. Ve elbette tüm medeni eski sevgililerin yapacağı gibi iyi niyetlerini sunmuşlar birbirlerine. Hoşbeş derken, kapamışlar telefonu.

Benden önce tek sevgilisi olduğunu, bu eski sevgilinin ileride karım olacak tazeyi aldattığını ve yetmezmiş gibi -tam da affedilmişken üstelik- vicdansızca terk ettiğini biliyordum. Yıllar sonra onun tarafından aranmış olmak ve evlendiğini söylemek, soğuk yenmesi makbul olan intikam yemeğini tam kıvamında kılmıştı karım için. Bunu her zamankinden daha farklı bir şekilde parlayan gözlerinden okuyabiliyordum. Bir açıdan bakıldığında, anlayabiliyordum da. Düşe kalka da olsa devam etmemiz için zorunlu olan, o zavallı, kırılgan ve küçük zaferlerimizden biriydi bu. Karım da kendi koleksiyonuna bir tane daha eklemişti işte.

Hepsi buydu.

Uyuyamıyordum. Sevinçten kıpır kıpırdı içim. Ruhumu huzura erdirecek o günün belki sandığımdan da yakın olduğunu düşündürdü eski sevgiliden gelen bu beklenmedik -gerçekten beklenmedik miydi acaba?- telefon. Süreğen işkencemin sonuna yaklaşmışımdır belki, kim bilir. Karımın dudağının ucundaki kıvrım. Saçlarını arkaya atışındaki yeni anlam. Sesindeki parlayan tını. Hepsini alt alta koyup düşününce sevincim artıyor, içimdeki cılız ümit palazlanıyordu. Belki de onunla, belki de bu sefer...

Uyumadığımı -yatağın üstünde dolanan düşüncelerimden olabilir- anladı. Birden ayağını bacağımda hissettim. Bir kutlama hevesindeydi sanırım. (Bu tamamen aldığı telefonun etkisiyle olmalıydı; sarı yeleli iri kıyım oğlan

yoktu çünkü bu akşam televizyonda.) Loş odada, nedense bir açıdan hep kanıma dokunmuş olan, o biteviye isteğiyle dolu gözleri bir kedininkiler gibi yanıyordu. Bacağımda sürtünen sıcak ayağı bir kedinin ısrarcı patisi gibi bir aşağı bir yukarı gidip geliyordu. Ah, arzularını asla sakınılacak ve saklanacak bir şey gibi görmeyen, tutkusunu bir mücevher misali göğsünde taşımasını bilen karım. Beni aldatacağına dair şüphelenmemi gerektirecek hiçbir şey yapmamış olan karını. Yine de bir gün beni aldatacağına emin olduğum karım...

Eğilerek ağzımdan öpüverdi. Karanlığı delen bir öpüş. Dudağının ucundaki o cüretkar kıvrımı yakaladım hemen. Hâlâ geçmemişti demek.

Peki, onu da beni öptüğü gibi öpecek miydi?

Şüphesiz.

Asıl soru: Ne zaman olacaktı bu?

O gece sevişirken yatağın yanındaki aynaya takıldı gözlerim. Bakışlarımı çeviremedim başka yöne ve izlemeye başladım. Aslında 'gözetlemeye' demeliyim... Çünkü karım durumdan habersizdi. Karanlığın içindeki vücutlarımız, inindeki yabanıl bir hayvanın kollarıyla usulca havayı dövmesi gibi sakin ve makul deviniyordu. Havada ikircikli izler bırakıyorduk.

Aynadaki aksime bakmaya başladım. Kalçamın sert kıvrımını, göğsümdeki artık beyazlamaya başlayan gür kılları, kollarımdaki gücün havada dalgalar yaymasını hoşnutlukla izliyordum. Karımı görmüyordum artık. Varsa yoksa ben.

Sonra yüzüme baktım. Yüzümdeki vahşi anlatıma. Gözlerimde şehvetle yanan o susuz kalmış hayvanın çekiciliğine, içinde eriyerek kaybolmaya başladığım bir hayranlıkla baktım.

Birden şaşırarak ve soğuyarak farkına vardım ki, benim yüzüm değildi bu yüz. Banyo aynasının karşısına geçerek tokatladığım yüzle ilgisi yoktu. Yine de bir yerlerden tanıdık geliyordu. Hem ancak bir tanıdık, bu kadar

yabancı gelebilirdi insana. Peki, karımla fütursuzca sevişmesi bu yabancının? Hem de bizim kaç yıllık emektar yatağımızda!

Açıkçası o anda bu durum umrumda bile değildi. İşin tuhafı, bir daha umursarmışım gibi de gelmiyordu. Ne olduğunu anlayamıyordum. Yarım uykularda düşülen o sinsi boşluğa düşermişçesine ürperdim ve gözlerimi kapattım -aynadaki de aynısını yaptı mı bilmiyorum.

İyice acıtana kadar sıktım gözlerimi ve bir şeyler değişene kadar bekledim.

Aynadakinin kim olduğunu anlayana kadar. Daha önemlisi, benim kim olduğumu anlayana kadar...

Bana oldukça uzun gelen bir süre boyunca.

Bekledim.

Homoeroticus

İstemeye istemeye devam ettiğim okulumdaki yıl sonu sınavlarım yeni bitmişti. Ben de birkaç gün büyük teyzemin, adaların içinde en yalnızı ve çirkini olan -ama benim en sevdiğim- o adada bulunan evine kafa dinlemeye gidiyordum. Teyzem, sevişirken belini inciten kocasının başında hastanede kalacakmış birkaç gün. Evin boş olması benim için sevindirici olsa da, teyzemin kocasının -enişte sözcüğünü oldum olası hiç sevmem- belini, teyzem yerine komşu apartmanın kapıcısının ortanca kızıyla iş tutarken incitmiş olması işi biraz sevimsizleştiriyordu. Evet, o uğursuz bel, teyzemin uzun yıllardır kocasının ufak kaçamaklarını göz ardı ederek özenle korumaya çalıştığı gururu gibi incinmişti işte. Bu yaşananların sonucunda, adadaki evi satışa çıkarmak teyzem için kaçınılmaz olmuştu. Ben de ev satılmadan ve sıcaklar iyice bastırmadan, birkaç gün tek başıma evin ve adanın genzimi yakan o çam kokulu rüzgarlarının tadını çıkarmak istiyordum. Bütün niyetim buydu.

Fazla yakmayan güneş, saçlarımın arasına usulca giren meltem, birbiriyle dertleşen yaşlı kadınların mırıltıları... Vapurda her şey tam ayarındaydı. Martılar bile vapurun yanından edepleriyle, çok gürültü çıkarmadan

süzülüyorlardı. İçimde okul açılana dek hepi topu birkaç ay süreceğini bildiğim bir huzur baş veriyordu.

Okul sözcüğü ve tüm çağrışımları bir an kalbimi bursa da, 'şimdi bunları düşünmemeliyim,' diyor, böylece kendimi, kapılacağım muhtemel girdaptan korumaya çalışıyordum. Birkaç gün benimdi işte. İstediğimi yapabilirdim koca evde. Bir odadan bir odaya çırılçıplak gezebilirdim mesela - ki yıllardır çok istememe rağmen henüz kısmet olmamıştı bu evde çıplak gezme fantazisi. Önü deniz olan dairenin perdelerini de kapatmama gerek olmazdı hem. Efil efil değerken rüzgar daha önce hiç değmediği yerlerime, huzurla ve keyifle dolaşırdım evde, anadan doğma halimde. ('Ne yapıyorsun sen oğlum' diyecek kimsenin olmaması ne büyük lükstü, kim bilir.)

Birden gözümün önüne geldi evde dolaşan çıplak ben, haliyle gülümsedim, sonra da bir süredir açık bir şekilde kucağımda duran kitabıma çevirdim başımı. Ama tam ben başımı indirirken karşımda oturan yaşlıca adamın sanki ona gülümsemişim gibi, gözlerime tuhaf bir hoşnutlukla baktığını fark ettim. Ağzından daha çok, iri gözleriyle gülümsüyordu. Ağzı da bu arada boş durmuyor, sımsıkı kapalı durarak tuhaf bir ,inı imliyordu; tam da orada, henüz paylaşmaya başladığımız ıı :1nı.

Bu tuhaf gülümseyişi üstüme alınmayıp dikkatimi kitabıma vermeye çalıştım.

Kitapçıda gördüm onu bu sabah. O kadar duru, o kadar saydamdı ki. Yüzünde henüz başkalarından hediye o korkunç izleri taşımıyordu. Bu da yüzüne yabanıl bir anlam yüklü-vordu. Sırf bu sebepten çekebilirdi dikkatimi, ama hepsi bu değildi. Bir yaban geyiği gibi ürkekçe bakıyordu önünde sıra sıra dizilmiş kitaplara. Hangisine dokunacağını bilmiyordu. Ama her şeyin bir kitaba dokunmakla başladığı bilgisine sahipti sanki. O yüzden temkinliydi. Masumiyetini yitirdiği lL'k verdi belki de kitaplar, o yüzdendi böyle bir çıtırtı duymuş geyik tedirginliğinde durup bakması.

Onu iki kitap arasında seçim yapmayı düşünürken, seçtiği kitabın sırtını okşaya okşaya, usulca kasaya yaklaşırken, parasını ödedikten sonra kitabını çantasına koyup kitapçıdan çıkarken görmek için sabırsızlanıyordum. Bir de onu takip etmek için; ta ki beklediğim o an gelene kadar.

Sonra yanına yaklaştım, belki kokusunu duyarım diye. Tam da tahmin ettiğim gibi, yosun kokuyordu. Kuyu yosunu. “Yıllar önce ben de bir kuyuya düşmüştüm” demek isterdim ona, kulağına eğilerek. “Bile isteye. Kimse itmemişti beni, yani kendim atlamıştım. Senin yaşlarında olmalıydım en fazla. Bir süre yalnız kalmıştım orada. Kafam karışıktı, iyi gelmişti o kuyu bana. Beni çıkaracak birini beklemiyordum. Ama beklemediğim içindi belki, bir gün ansızın çıkıp geldi. İşte tam da o yosunlu kuyu gibi kokuyorsun bana.”

Ben bunu söyler söylemez yüzüme bakarak gülümsesin isterdim.

Sonra gitsin, konuşmasın hiç.

Sadece gülümsesin.

Kitabımı okumaya başlamak istiyordum. Ama aklımda, karşımda oturan yaşlıca adamın gülümseyen gözleri dolanıp duruyordu. Beni tanıyormuş gibi içime işleyen bakışları, gözlerimin gezindiği satırları anlamamı engelliyordu. Nedense birden, bu sabah gittiğim kitapçıda gördüğüm o sağ eli hatırladım. Benim tam yanımda duran adamın, kitapların üstünde bir kuğu gibi uyumla süzülen eliydi bu. Üzerindeki çizgi ve lekelerden yaşlı birine ait olduğu belliydi. Tırnaklarının nasıl bakımlı ve parlak olduğu dikkatimi çekmişti. Özenle fırçalanmış, törpülenmiş, ne kısa ne uzun denebilecek, uçları hafifçe sivriltilmiş o tırnaklar... Hem hoşuma gitmiş, hem rahatsız etmişti beni biraz. Serçe parmağına takılmış bir yüzük dikkatimi çekmişti sonra. Üzerinde dikdörtgen, yeşil bir taş olan bir altın yüzük taşıyordu bu serçe parmak ve diğer parmaklardan birkaç milim de olsa ayrı duruyordu. Sanki o yüzüğü taşımanın verdiği bir vakar vardı mevcudiyetinde, kendini öteki parmaklardan üstün görüşü bu yüzdendi. Gözlerimi bu elden alamıyordum. Adamın yüzüne bakmasam da, yanımdaki silüeti gölge gibi vuruyordu yüzüme. O da bana doğrudan bakmıyordu belki, ama yanımda durmaktan hoşlandığını hissediyordum. Benimle değil kitaplarla ilgilenir gibi görünüyordu evet, ama anlayamadığım bir şekilde ,ıslında varlığını benimkine yasladığını, o an yanımda tesadüfen değil, benim için durduğunu hissediyordum.

Sanki dönsem ve gözlerine baksam o da eğiliverecek ve beni dudaklarımdan nazikçe öpecekti.

İçim tanımadığım bir ürpertiyle doldu. Oradan uzaklaşmak istedim. Bir an önce.

Kitap falan almadan, hemen çıktım oradan.

Hiçbir şey almadan çıkıp gitti kitapçıdan. Kötü tıraşlı, genç yüzündeki tedirgin anlamı da sürükleyerek, gitti. Ada vapuruna kadar izledim onu, fark ettirmemeye çalışarak. Geçtim, ,ıraya biraz mesafe koyarak karşısında bir yere oturdum. Nedenini şimdi daha iyi anlıyorum. Bir zamanki kendimi görmüştüm onda. Ne zamandır unuttuğum kuyumun gölgesini görmüştüm, kirpiklerinin gölgesinde, ürkekçe bakan gözlerinde. Çocuksu ensesinden yayılan o yosun kokusunu almıştım. O da çıkmak istemiyordu o kuyudan, biliyordum. Kimse kolay kolay istemezdi.

Şimdiyse karşımda -kucağında açık duran kitabı- öylece oturuyordu. Bir an benimle göz göze gelir gibi oldu. Hemen indirdi başını sonra. Kitabına.

Beni kendi kuyumdan çekip çıkaran o adam düşmüştü birden aklıma. Bir banka oturmuş kitap okuyordum. Geldi, sessizce yanıma oturdu. Başımı biraz ondan yana çevirince, “Bir süredir sizi izliyordum” dedi. Anlamaz gözlerle baktım yüzüne. Gözlerinin çevresinde birkaç kırışıklık vardı. Yeni tıraş olmuştu, yüzündeki yeşil gölgeler söylüyordu bunu. Gri bir takım elbise ve siyah bir trençkot vardı üzerinde. Elinde baston gibi dayandığı bir şemsiye tutuyordu. Şaşırmış bakışlarıma yanıt olarak “İnsanları kitap okurken izlemekten tahrik oluyorum" dedi. “Ama sadece güzel insanları” diye ekledi ve gülümsedi sonra. Çizgileri daha da belirginleşti gülünce. Burnunun sivriliği yüzüne hınzır bir anlam veriyordu. Gözlerimi ayıramıyordum bu yüzden. Ne diyeceğimi, ne yapacağımı bilemiyordum. Karanlık bir ormanda yüzüne fener tutulmuş bir vaşak gibi şaşkındım. Saldırsam mı, kaçsam mı, yer yarılsa da içine mi girsem, bilemiyordum. Ben de kitabımı kapattım. Ne aptallık! Tek yapabildiğim buydu o anda. Kitabımı kapatınca bu olay hiç yaşanmamış olacaktı sanki. Hemen unutuverecektim. O ise şaşkınlığımdan faydalanarak elini uzattı, kitabı tekrar açtı.

O “Oku" dedi.

Ben okudum.

Vapur yavaş yavaş yanaşıyordu Ada İskelesi'ne. Aklımı tam olarak veremesem de, kaldırmamıştım başımı kitabımdan. En azından, bir süre. İçimi zamansız bir boşluk sarıyordu, yavaş yavaş, tanış olmadığım bir sıkıntıya evrilen. Ada'da geçireceğim birkaç günü düşünmek bile sevindirmiyordu şimdi beni.

Kitapçıdaki o el, şimdi çok uzaktaydı. Gözleriyle gülen adam da artık karşımda oturmuyordu. Ama ikisinden de ortak bir duygu kalmıştı bana. Bu duygunun ne olduğunu çözmeye çalışıyordum ve bu beni daha da bunaltıyordu.

Oysa meltem hâlâ yüzümü yalıyordu. Havada en ufak bir pürüz yoktu. Güneşe doğru çevirerek başımı, gözlerimi kıstım. Martıların süzüldüğünü duyuyordum tepemde. İnsanlar acele ediyorlardı vapurdan inmek için. Onların benden hiçbir şey beklemeyen bu devinimlerini seviyordum. Başkalarının, içinde benim olmadığım o yaşamaları sevindiriyordu beni. Kısacası, mutlu olmam için birçok sebebim vardı. Ama mutlu değildim işte. Gerisi de beyhudeydi.

Yüzüm güneşe çevrili, gözlerim iyice kısık, bunları düşünürken bir el dokundu omzuma. Tam tepemde duruyor ve güneşimi kesiyordu. Gözlerimi açsam yüzünü görebilecektim. Ama açmadım. Kendimi bile şaşırtarak, elimi elinin üstüne koydum ben de. Bir süre bekledim.

Birkaç martı oldukça gürültülü bir şekilde dönüp durdu tepemizde. Meltemi artık hissetmiyordum. Güneş de iyice terletmeye başlamıştı. Ama elim hâlâ omzumdaki o elin üstündeydi. Bana hem çok uzak, hem de tanıdık gelen o elin. Mutlu değildim hâlâ evet, ama sıkıntım martılara karışmış, uçup gitmişti.

Birden işaret parmağımı, serçe parmağındaki yüzüğün dikdörtgen taşının üstüne koydum.

Tam tahmin ettiğim gibi, iyice ısınmıştı o yeşil taş.

İyice ısınmıştı.

Sıcak Sandalye

İki giizcl çocuğa,

Oyunculuk ne menem bir şeydi, benden oyuncu olur muydu, çocukluğumdan beri içimde kaynayıp duran asi suyun durularak akacağı yer acaba orası olabilir miydi gibi soruların yanıtını bulmak için bir süredir bir oyunculuk kursuna devam ediyordum. Atölye deniyordu böyle kurslara son zamanlarda, böyle dendiğinde kulağa daha havalı geliyordu çünkü. Hayatın bazı dönemleri olur ya; durup soluklanıp kendinize bir kez daha bakmanıza mucizevî bir şekilde zamanınızın olduğu, öncesini ya da sonrasını düşünmeyerek ruhunuzda ufak da olsa bir kazı yapabilme şansını zorladığınız... İşte öyle bir süreçten geçiyordum ve hiç de kolay olmayan işimin çıkışlarında kendimi yorgun argın ama mutlu bir şekilde eski bir apartmanın bodrum katındaki bu atölyeye atıyordum.

Daha ilk derslerden birinde hocalardan en yaşlı ve aksi görüneni bir hiç olduğumuzu söyledi bize. Geçmişimizin ve kişisel tarihimizin -ah, bu sözü ne çok seviyordu- koca bir hiç olduğunu, iyi bir oyuncu olmak istiyorsak bu kadar özel ve önemli olduğumuzu düşünmekten bir an önce vazgeçmemiz gerektiğini hışımla vurguluyordu. Tüm mimiklerine ve konuşmasına derinden sinmiş, handiyse ekşimişliğe varan öyle öfkeli bir hâli vardı ki, onu bir çocuğun yanağını okşarken ya da biriyle sevişirken hayal etmekte zorlanıyordum.

Bizlerce pek hoş karşılanmayan bu hiçlik söyleminin nereden ve neden çıktığını anlamamıştık. Ancak burnumuz iyice sürtülmek isteniyordu sahnenin tozlu zeminine, orası kesindi. İş nereye varacak diye merak ediyor, bu yaklaşımın oyunculuk eğitimi açısından henüz açıklanmayan faydaları konusunda şüphe duysam da neler olacağını görmek istiyordum.

Hoca önemsizliğimizi ne kadar tekrarlasa da kendinde ve geçmişinde özel ya da önemli bir yığın şey olduğunu düşünen bir grup bankacı, doktor, garson, öğrenci ya da ev kadınıydık. Evet, küçük bir gruptuk ve herkes kendini potansiyel yıldız adaycığı olarak görüyordu, hissediyordum. İlk günler birbirimizi tartmakla, ortama ve birbirimize ısınmakla geçti. Çoğunluk bir iş güç sahibiydi ve benim gibi akşam saatlerinde işten çıkıp yorgun ama mutlu olarak geliyordu atölyeye. Herkes, sınıf içinde kendini göstermekten az ya da çok hoşlanıyor -yoksa neden oyuncu olmak isteyelim?- grup üyeleri yavaş yavaş liderlerini ve öteki rolleri seçerek

birbirinden ayırmaya başlıyordu. Bense yeni insanlar içine girdiğim zamanlarda yaptığım gibi hiçbir şeye çok karışmıyor, temkinlice olacakları bekliyor, bir yandan da bir şeyler öğrenmeye çalışıyordum.

Grubun içinde biri vardı ki -adı Mete'ydi-, atölyenin ilk gününden beri zorunlu olmadıkça kimseyle konuşmuyordu. Bunun yerine ders aralarında ya da bir şeyleri beklerken kitap okuyor, kulaklığını takarak müzik dinliyor, kara kaplı küçük defterine bir şeyler yazıyor, hiçbir şey yapmadığında da oturduğu yerde süzüm süzüm süzülüyordu. Belli ki kendini hepimizden üstün görüyordu. Dış görünüşü -uzun boylu, geniş omuzlu ve kuzguni siyah saçlarıyla oldukça yakışıklıydı- ve çalışkanlığıyla birleştirdiği hırsı nedeniyle hem buna hakkı olduğunu düşünüyor hem de içten içe öfkeleniyordum. Ancak hissedilmemesi imkânsız bu hırsa rağmen uzun dersler boyunca ileri atılmıyor, kendine bir soru yöneltilmediği sürece sesini çıkarmıyordu. Belki bu da onun kendini gösterme biçimiydi ve bir bakıma oldukça işe yaradığı söylenebilirdi. Bunun yanında verilen tüm ödevleri zamanında yapıyor, okunacak tüm kitapları eksiksiz okuyor, ancak ne bizlerle ne de hocalarla muhatap olmaya gönül indiriyordu. (Sadece geçmişimizin önemsizliği konusundan derste ilk bahsedildiğinde ondan doğru "hıh" benzeri, iç geçirmeyi andıran bir ses çıktığını hatırlıyordum, hepsi bu.)

İlk dönemler beden ve ses alıştırmaları, gözlerimiz bağlı bir şekilde yerlerde alt alta, üst üste yuvarlanmak gibi çalışma-lcırla -ki bu ikincinin amacını hiçbir zaman tam anlayamamıştım-, kişisel tarih küçümseyicisi hocanın genel kültür dersleri arasında geçti. Ben yorgunluğum elverdiğince uyum sağlamaya çalışıyor, bir yandan da Mete'nin kendini bu işe nasıl bu kadar adayabildiğini hayretle sorguluyordum. Sanki oyuncu olmak için doğmuştu ve bu amaca ulaşmak için biz yeteneksiz faniler arasında bir süre geçirmesi gerekiyorsa, çok gönüllü olmasa da katlanacaktı buna. Hepimiz birbirimiz hakkında iyi kötü bir şeyler öğrenmiştik - bekar mıydık, evli miydik, sevgilimiz var mıydı yoksa yalnız mıydık, öğrenci miydik yoksa bir yerde mi çalışıyorduk? Bir tek Mete hakkında kimse bir şey bilmiyordu. Soyunma odasına geldiğinde kafasıyla sessizce selam veriyor ve sonrasında müthiş bir yoğunlaşma içinde işine gücüne bakıyordu. Selamını bile kerhen bağışlıyor gibi geliyordu bana, sinirime dokunuyordu. Henüz 'parça' adı verilen oyun pasajlarına ve ezberlere geçecek seviyeye gelmediğimizden;

çalışırken ikinci bir kişiye de ihtiyaç duymuyor, tek başına çalışmanın o konforlu ve sorunsuz özgürlüğünden sonuna kadar yararlanıyordu.

Bir gün başka bir hoca -gençten, güdük ve sevimli bir adamdı- yeni bir alıştırma yapacağımızı söyledi. Sahneye boş bir tahta sandalye koydu ve alıştırmanın adının Sıcak Sandal-ve olduğunu bildirdi. Sonra uzaklara dalmışçasına sandalyeye bakarak “Sıcak Sandalye" diye -bu kez duyulur duyulmaz bir sesle-mırıldandı ve sustu. Biz bu tahta sandalyenin neresi sıcak acaba diye düşünürken çok kısa bir açıklamayla devam etti. Oraya oturacak, geçmişten bir anı seçecek ama asla o anının kendisine yoğunlaşmayacaktık. Mümkün olduğunca anının gerçekleştiği yerle ilgili detayları hatırlamaya çalışacak ve bunları sayacaktık arka arkaya. Asıl anıya asla yoğunlaşmadan onu, mekânsal boyutundan ve duyularımızın izlerinden yakalama amaçlı, oyunculuk yaparken işimize yarayacak bir nevi duygu çağırma yöntemiydi anladığım kadarıyla. Bu alıştırmanın içeriğini duyunca, hiç sayılan geçmişimizin aslında o kadar da önemsiz olmadığını düşündüm. Oynarken, en <1zından bir malzeme sağlayacaktı işte, yaşadıklarımız bize. Belki oyunculuğun ilk zamanlarında sözü edilen bir şeydi bu hiçlik mevzuu, bir nevi şok etkisi yaratma amaçlı bir çabaydı; <1macı buysa başarılıydı da.

Genç hoca, "Sorusu olan var mı?" dedi ve kimseden ses çıkmadığını görünce ekledi: "Peki bu alıştırmaya gönüllü olacak kimse var mı?" Biraz bekledi, suskusunda kararlı bu küçük topluluk karşısında gülümseyerek noktayı koydu: "Ben de öyle tahmin etmiştim zaten, o zaman ben seçeceğim. Mete, sen gelir misin lütfen?"

Hocanın böyle herkes önünde kişisel bir soyunma gerektirecek bir çalışma için Mete'yi seçmiş olması bende -belki de hepimizde-belirgin bir rahatlama ve memnuniyet yarattı. Hem oraya ilk çıkan olmayacaktık, hem de bu onuru sevgili Mete'ye bahşedecektik. Onun hem ketumluk hem kendini beğenmişlikten doğduğunu düşündüğüm, hepimizle arasına koyduğu ve incelikle koruduğu mesafesini az da olsa zorlayacak bir durumda kalacak olmasına da seviniyordum. Kim bilir, belki hoca da içten içe buna benzer şeyler düşünüyordu ve Mete'yi seçmesinde bu gerekçelerden bir ya da birkaçının etkisi vardı.

Mete ondan beklendiği şekilde itiraz etmeden sahneye çıktı ve tahta sandalyeye parlatılmış bir vakarla oturdu. Hoca gözlerini kapatmasını söyledi ve bir anı seçerek, mekânsal detaylara ve o zamanki duyularına yoğunlaşmasını, anının kendisinden ve yarattığı duygulardan çok bu detayları hatırlamasını, sonra da onları bizimle paylaşmasını istedi. Mete başlamadan bir soru sormak istediğini söyleyip yoğunlaşacağı anının hüzünlü ya da mutlu olmasının bir fark yaratıp yaratmayacağını sordu. Hoca "Aslında fark etmez, önemli olan alıştırmanın sende yaratacağı etkileri nasıl hissedeceğin ve bunları bizim nasıl algılayacağımız" diye yanıtladı, biraz soğukça.

Hepimiz heyecanla bekliyorduk. Bazıları kıpırdanarak ve neşeyle birbirlerinin kulaklarına bir şeyler fısıldıyordu. Kim olduğu ya da geçmişiyle ilgili hiçbir şey bilmediğimiz parlak ve hırslı öğrenci Mete tam karşımızda ser verip sır vermemesinin cezasını oldukça yaratıcı bir şekilde ödemek için bekliyordu; gözleri kapalı, kurbanlık bir koyun gibi. Başlamasını beklerken, sandalyenin ne zaman ısınacağını ve alıştırmaya neden Sıcak Sandalye dendiğini daha bir merak eder olmuştuk.

Mete bir süre sonra yavaş yavaş konuşmaya başladı; biz de nefesimizi tutup iri dudaklı, sözcüklerin adeta okşanarak ve özenle, birer birer havaya salındığı güzel ağzından, gözlerimizi ayırmadan dinlemeye koyulduk.

"Küçücük bir ev burası. Bordo renkli, eski moda çelik kapıdan girdiğinizde sağınızda kısa bir koridor var. Sola bakarsanız üzerinde eski tip -hani şu çevirmelilerden- yeşil bir telefonun durduğu sehpayı görürsünüz, koridordan yana bakarsanız da ufak portmantoyu. İçerisi oldukça sıcak ve havasız. Koridorda usulca ilerliyorum. Çocuk sesleri geliyor kulağıma. Yolun sonunda bir banyo var. Banyoya değil hemen yanındaki odaya giriyorum, burası yatak odası."

Burada biraz duraklıyor Mete, yutkunuyor sanki. Sesini ilk kez bu kadar uzun süre duyuyoruz. Tarazlı ama etkileyici bir sesi var. Mekânı hatırladıkça sanki o anıyı ve hissettirdiklerini tekrar yaşamaya başlıyor, bense sahneden ve bizlerden yavaş yavaş uzaklaştığını hissediyorum. Kısa bir süre sonra tekrar sakin bir tonla anlatmaya devam ediyor:

"Odanın duvarları beyaz. Perdeler eski moda. Krem rengi ve üzerinde bordo çiçekler var. Tuvalet masası ile gardırop sarı renkli ve yetmişli yıllardan kalma. Bir gardırop daha var küçük yatak odasında, beyaz. Kapısı açık ve içi silme giysiyle dolu. Avize yok, çıplak sarı bir ampul parlatıyor odayı. Yerdeki vişneçürüğü halının havı dökülmüş, parça parça kelleşmiş; yıllardır nemli, çıplak ayaklarca basılmaktan. Sonra koridorda duymaya başladığım seslerin sahiplerini görüyorum yatakta. İki çocuk, biri kız diğeri erkek. Erkek, kızdan daha büyük. Neşe içinde konuşup şakalaşıyorlar ve beni gördüklerine seviniyorlar. Yatağın ucuna, yanlarına oturuyorum. Yatak oldukça eski, rahatsız. Odanın aralık penceresinden ufak bir esinti giriyor içeri. Mutfaktan doğru yemek pişirme sesleri ve yemek kokuları yatak odasına kadar geliyor. Ne yemeği olduğunu çıkaramıyorum. Pencereden çocukların çıplak omuzlarına güneş vuruyor. Yatağın ucunda oturmayı sürdürüyorum. Onlara bakıyorum büyüyen bir sevinçle. Bütün oda her tarafından ışıldıyor. Saçma sapan konuşuyor ve gülüyoruz sonra ... Uzun uzun gülüyoruz."

Oldukça huzurlu bir anı seçmişti Mete, kendi hakkında fazlaca bir şey de ele vermiyordu her zaman olduğu gibi. Bu huzurun sesine ve duruşuna ne kadar yansıdığını düşünüp Sıcak Sandalye alıştırmasından oyunculuğa dair bazı sonuçlar çıkarmaya çalışırken Mete son cümlesini bir kez daha yineliyor:

"Uzun uzun gülüyoruz."

Ve sonra susuyor.

Ama bu kez halinde, sesinden mi söyleyişindeki vurgudan mı kaynaklandığını tam anlayamadığım bir başkalık, neredeyse bir tuhaflık var. Bunları düşündüğüm o çok kısa an boyunca sessiz kaldıktan sonra hepimizin karşısında, gözlerini açmadan ve omuzlarından sarsılarak ağlamaya başlıyor. Karanlık sahnede yukarıdan üstüne vuran ince ve kör bir ışığın altında, tahminimce artık iyice ısınmış olan o sandalyede oturuyor ve yüzünü uzun-ince parmaklı ellerinin arasında saklamaya çalışarak, içini çeke çeke ağlıyor. İlk şaşkınlığı atlatınca etrafımda onu izleyen herkesin tedirgin olduğunu duyumsuyorum. Mete'nin içine düştüğü duruma gizli bir gülümsemeyle memnun olanlar da var bir taraftan, adım gibi biliyorum.

Benimse onu bu şekilde ağlarken görmek hiç hoşuma gitmiyor; üzülüyor, anlam veremiyorum buna.

Hocaysa gözlerini Mete'ye dikmiş bir halde öylece duruyor. Onun böyle hepimizin önünde çözülerek ağlamasını oyunculuk için olumlu bir gelişme olarak görüyor belki de, bilmiyorum. Bir süre daha bırakıyor Mete'yi orada, müdahale etmek istemiyor. Ağlamasına artık son vermiş olan Mete'yse ellerini yüzünden çekmiş, gözleri kapalı ve sessizce sıcak sandalyede oturmayı sürdürüyor. Sonrasında hoca yeteri kadar beklemiş olduğunu düşünüyor ki Mete'nin yanına gidip "Tamam Mete," diyor, "geçebilirsin yerine". Mete gözlerini yavaşça açıyor, ıslak gözlerini bizden kaçırarak -yine sakince- en arka sıraya geçip oturuyor. Bir şeyler geveliyor Hoca ağzında ama hiçbirimiz dikkatimizi ona veremiyoruz. Sonra dersi bitiriyor ve Mete'yi kapıdan çıkıp giderken görüyorum.

Ertesi akşama kadar Mete'nin ne kadar iyi bir oyuncu olabileceğini kuruyorum kafamda. Buna neredeyse eminim aslında. Anlattığı o huzurlu anıdan sonra hayatında neler olduğunu hayal etmeye çalışıyorum. Hemen boş veriyorum sonra. Neden birdenbire ağlamaya başladığını düşünmeyeceğim diyorum, umurumda değil bu. Kendini bu kadar çıplak bir şekilde ortaya koyuşundaki cesaretinden dolayı Mete'ye imreniyor, belki bu yaşanan tecrübeden sonra onunla yakınlaşabileceğim hevesini taşıyorum. Ondan bir şeyler öğrenebilirim sanıyorum; hem oyunculuğa hem hayata dair. Sonra âniden bir keşif yapmışçasına, o âna kadarki yaşamamızın hiçliğine yapılan vurgu, diyorum, belki geçmişimizi bir malzeme gibi görerek onu oyunculuk yaparken kolayca kullanabilmemiz için tekrarlanıp duruyordu. Anılarımızı değersiz görebilirsek, oynarken onları kolayca çağırıp kullandıktan sonra, geçmişteki yerlerine aynı hızla yollayabilecektik; Sıcak Sandalyenin öğretmeye çalıştığı gibi. Bulunmaz bir metot: Birer paçavra olarak anılar! Ama yeni sorular bunaltıyordu şimdi zihnimi: Oyunculuk buna değer miydi? Gerçekten değer miydi, şüphelerim vardı ve bunu en çok Mete'yle konuşmak istiyordum. Tam olarak nedenini anlayamasam da ağlarken gördüğümden beri kendimi ona daha yakın duyuyordum. Sanırım bir insanı ağlarken görmek onu sevmeyi ummadığınız kadar hızlandırıyor. En azından benim açımdan ■ böyleydi bu.

Bir fırsatını bulup Mete'yle konuşabilmek için akşam olmasını sabırsızlıkla bekliyorum. Kendisine -belki de daha çok kibir sandığım tek başınalığına- duyduğum öfkenin bu kadar kısa sürede nasıl hayranlığa dönüştüğünden, onun ne kadar iyi bir oyuncu olacağına dair beslediğim inancın dünden sonra nasıl da arttığına kadar birçok şeyden bahsetmek istiyorum. Bir yandan diyorum, ya benimle konuşmak istemezse, "Önünüzde ağladım diye, birden en iyi arkadaşın mı olduğumu sanıyorsun?" diye terslerse ne yapabilirim? Yok diyorum sonra, böyle bir şey demeyecektir, en fazla gülümseyerek uzaklaşacaktır yanımdan. Buna inanmak istiyorum.

Bu düşünceler içinde atölyeye geldiğimde diğerlerinin Mete'den ve dünkü tecrübeden yarı alaycı, yarı memnun bahsettiklerini duyuyorum ve onları duymamak için dışarı, kapının önüne çıkıyorum. Bir sigara yakıp birazdan geldiğinde kapıda karşılaşacağımızı, böylece içeri girmeden birkaç dakika konuşma fırsatı bulabileceğimizi kuruyorum kafamda. Bir süre sonra âniden çıkan akşam rüzgârından ürperiyorum, ders saatinin gelmek üzere olduğunu da fark edince, ders öncesi bekleştiğimiz, sigara dumanından gözün gözü görmediği daracık odaya geri dönüyorum. Şimdi başka şeylerden, yeni saçmalıklardan bahsediyorlar. (Okuduğu bir kitapta geçen 'ağızdan öpmek' lafına takmış kızlardan biri, hiç ağızdan öpülür mü, bu nasıl bir ifade diyor, ben de içimden 'Hiç öpülmemiş dernek ki zavallı,' diye geçiriyorum; 'kendi ağzı bu saçmalıkları dünyaya armağan etmek dışında hiçbir şey yapmamış'.) Kendimi hiçbirine, bugüne kadar tek bir söz bile etmediğim Mete'ye hissettiğim kadar yakın hissetmiyorum.

Ders başlıyor, Mete hâlâ ortalarda gözükmüyor. Ders boyunca gözüm sahnenin girişindeki merdivenlerin yanına atılmış boş ve artık iyice soğumuş sandalyeye takılıp duruyor, hiçbir şeye yoğunlaşamıyorum. Gözlerimin önüne karanlık sahnedeki, ellerinin arasına gizlemeye çalıştığı ağlayan yüzü geliyor; içimde hem bana yabancı bir sızı dönenip duruyor, hem şefkate benzer bir yumuşaklığın karnımdan kasıklarıma aktığını duyuyorum.

Anısındaki çocuklar olup ona sarılmak istiyorum.

Kapı her açıldığında onun geldiğini sanıyorum, ama Mete o akşam derse gelmiyor.

Bense onun bir daha hiçbir derse gelmeyeceğini henüz bilmiyorum.

TANIDIK YABANCILAR MAKAMI

Trendeki

"Anne, oturmak ister misin?" dedi Saliha.

'Yok olup gitmek istiyorum' demişçesine tınladı sesi, kalabalığın uğultusu içinde. Usulca havalandı, lök gibi oturdu başlarının üstüne.

Annesi boş gözlerle baktı genç kadına. Annesi dediysek, kaynanası. Kocanın ya da karının annesi de annen oluveriyor ya birdenbire. Ailenin kutsallığı bunu gerektiriyor ya da insan denen yüce soyun devamı. Peh ki peh!

“Oturmak," diye yineledi Saliha yutkunarak, “ister misin?".

Bir yandan da binbir iç kaldıran kokuyla dolu banliyö treninde, kibarca kalkarak yer veren adama göz ucuyla bakıyordu, utanır gibi. Sonra elinin tersiyle alnında biriken teri sildi. Kaynanasında hâlâ tık yok. Boş gözlerle yanlarındaki sıska oğlana bakıyor. Saliha'nın ufağına. Oğlanın da gözleri nasıl büyük, yapışmış anasının eline, öylece babaannesine bakıyor. Safi göz olurmuş oğlan, utanmasa.

Sonra kolundan tutarak oturtmak istese de yaşlı kadını, beceremedi. Kadın inatla ve yaşından beklenmeyecek bir güçle direndi buna. Kocaman gözleriyle kendisine bakan torununa çevirdi başını birden ve ağzını zorla açarak yavaş yavaş konuştu:

"Kim bu bana yiyecekmiş gibi bakan dana gözlü oğlan?"

Saliha bir gülüş başlangıcı kondurdu dudağının yarısına - sabahları temizliğe gittiği evlerin kapısını çalmadan tam önce, dudağına konuverenlerin bir benzeri. Ailesi dışındaki herkes için özenle parlatılmış ve hazırlanmış. Zoraki. Böylece, bir yandan utancını dengeliyor bir yandan da sebep oldukları bu küçük sıkıntı nedeniyle etraftakilere borcunu ödüyordu. Oturmayı reddeden yaşlı bir bunak için yerini veren ince uzun

adama, olayı başından beri kötücül bakışlarını gizleme gereği duymadan izleyen kocaman gıdılı ve kabartılmış, röf-leli saçlı yaşlıca kadına, boşalan yerin hemen yanında oturan, kafası önünde cep telefonuyla uğraşan ve sivilceli yüzünü perçemleriyle gizlemeye çalışan liseli kıza... Yıllardır bir türlü bitiremedikleri, artık aileden biriymişçesine benimsedikleri o kadim borcu ödüyordu:

'Var olduğumuz için özür dileriz.'

Emre babaannesinin kendini tanımamasından keyiflenmiş-ti. Büyülenmiş gibi bakmayı sürdürüyordu yaşlı kadına. Bu unutmaların bir hastalık olabileceğine inanmıyordu. Aklı almıyordu bunu. Oyun oynuyordu babaannesi sanki hepsiyle; bıkmadan, usanmadan ve sabırla. Biteviye 'mış gibi' yapıyordu ve oyununu kararlılıkla devam ettirdiği için Emre'de uyanan hayranlığı sonuna kadar hak ediyordu.

Saliha kaynanasının bu densiz sorusu karşısında elinde olmadan oğlunun avucundaki elini sıktı. “Ah" benzeri bir ses çıkardı oğlan.

“Emre ya o anne" dedi Saliha. “Torunun."

O yarım gülümsemeyi taşımaktan yorgun yanağı seğirmeye başladı.

Hemen önlerinde oturan kadın, röfleli kabarık saçlarının gölgesinde kalan o etrafı buruş buruş ağzını biraz daha büzüverdi, yaşlı kadına küçümseyerek baktı. Sanki torununu tanımamasından çok, bir gün kendisinin de bu hale düşebileceğini hatırlatmasıydı yaşlı kadındaki sinirini bozan şey.

Yer veren adam, baktı ki yaşlı kadın oturmayacak, gerisin geri oturdu yerine. Hafif kızgın bir tavırla önüne bakmaya başladı. Hasarlı bir nezaketle ve biraz da etraftan utanarak boşalttığı koltuğa oturulmamasına içerlemişti sanki. Kabak gibi bir süre ayakta kalışına bozulmuştu, öyle herkesin önünde. Kimseye herhangi bir sebepten yaltaklandığı düşünülsün, katiyen istemezdi. 'Bu bunaklara yer verende suç' diye düşünüyor olabilir miydi acaba? O kadar ileri gider miydi?

Liseli kız etrafında olan bitenden tamamen uzak bir halde, alnında, hevesle çıkmaya ve bir an önce diğerlerine katılmaya çalışan yeni bir sivilceyi

parmağının ucuyla fark etti ve boğazının derinlerinden ağrılı bir “Of ya!" çekip çıkardı.

İnsanların yüzündeki anlamların izinde, utancı ve sıkıntısı artan Saliha fark etmeden oğlunun elini biraz daha sıktı.

Bir süre sonra insanların dikkatleri başka yönlere dağıldı. Gitgide havasızlaşan vagonda Saliha, inecekleri istasyona bir an önce varmanın düşünü kuruyordu.

Bir an istasyonun hemen dibindeki küçük evlerini, kocası öldüğünden beri küçük oğluyla yattığı döşeklerinde geçirdiği uykusuz geceleri düşündü.

Sonra kocasının ne zamandır ölü olduğunu, ölüm haberini aldıklarında kaynanasının gözlerinde beliren o korkunç anlamın bir daha -bu kadar hastayken bile- onu nasıl hiç terk etmediğini...

Temizliğe gittiği evlerdeki kadınların -“Hanımım" derdi istisnasız hepsine Saliha- eve yaşlı bir kadın ve bir çocukla gelmesini hiç hoş karşılamadıklarını, gönüllerini hoş tutmak için, öbür gündelikçilerden daha ucuza çalışmak başta olmak üzere attığı tüm taklaları...

Şimdi bir marangozun yanında çıraklık yapan büyük oğlunun babasının cenazesinde nasıl hiç ağlamadığını, birkaç ay önce sol kolunun iç kısmına platonik bir aşk beslediği kızın birinin adını -Esra'ymış haspanın adı-jiletle kazıdığında ona ne kadar kızdığını. ..

Komşusu Zelha'nın, Saliha'nın kaynanasının hafızasına iyi geleceği inancıyla gökgözlü köse hocaya yaptırdığı yoğun sıvı karışımı -içirmeyi bile denemeden, kokusuna dayana-madığı için- kuburdan içeri nasıl yuvarladığını, hem zaten Zelha'dan gelecek hayrın Allah'tan gelmesinin daha yerinde olacağını. ..

Geçen gece tam uyuyacakken kapısında beliren kaynanasının “Yuğ beni anacığım, yuğ beni, çok kirlendim gayrı ben" diye diye soyunmaya başlamasını, üstünü tekrar giydirene kadar akla karayı nasıl seçtiğini, en önemlisi de bu duruma daha ne kadar dayanabileceğini...

Art arda ve tam da bu sırayla düşündü.

Kocası geldi tekrar gözlerinin önüne. Sık sık yaptığı gibi yine kızdı ona. Erkenden ölüp gidecek ne vardı sanki. Madem ölüyorsun, ananı sarma hiç olmazsa başıma. E kadın, sen de madem başıma kaldın, bari bunama! Her sabah işe giderken, tam trene bineceklerken -Allah affetsin artık- aklına o baştan çıkarıcı hayal nasıl da çörekleniyordu. Hani kaynanasının terden iyice kayganlaşmış elini bir bahaneyle bıraktığı, belki omzunun ucuyla hafifçe şöyle -elbette belli etmeden canım-dokunuverdiği; hani tam da tren geliveriyorken, yaşlı kadının trenin altında kalarak can verdiği... Ah ne çok ağlıyordu oğluna sarılıp sonrasında Saliha, artık hayalinin son demlerine varmak üzereyken, istasyonda kendini yerden yere atıyordu. Ama nafile, giden gitmişti işte. Kadere karşı konur muydu hiç! Saliha içi dışına çıkana kadar ağlamaya devam ettiği bu hayalin şehvetine o denli kaptırıyordu ki kendini, her defasında gözlerinin gerçekte de nemlenmesini engelleyemiyordu.

Bu düşüncelerden kurtulmak ister gibi başını iki yana hızla salladı ve oğlunun babaannesine diktiği bakışlarına takıldı gözü. Çocuğun iri kara gözlerindeki anlama takıldı. Kalabalığın içinde bir onu görüyormuş gibiydi çocuk. Sanki bir an bile bakışlarını başka yere çeviriverse kırılacaktı yaşlı kadın ve dağılacaktı un ufak. Ama buna izin vermeye hiç niyeti voktu çocuğun. Yaşlı kadınsa bunun farkında bile değildi. Bir süredir vagonun tepesindeki yanıp sönen bozuk floresan lambaya bakıyor ve anlaşılmaz bir şeyler fısıldıyordu. Arada başını etrafını saran yılgın kalabalığa çeviriyor; nedense, korkudan belerttiği gözlerini insanların gözlerinin içine dikiyor; tam ağzını açıp bir şey söyleyecekken bozuk floresan göz kırparak kadının dikkatini yine üstüne çekmeyi başarıyordu.

Saliha'ysa hala oğluna bakıyordu.

Onun babaannesine diktiği, ancak çocuklarda olabilecek kadar yoğun ve tutarsız bir şefkatle parıldayan gözlerine bakıyordu.

O gözlerden tüten, uzun zamandır yabancısı olduğu o dumana, dumanın oğlanın parlayan gözlerine • düşürdüğü gölgelere, bu gölgeleri en son ne zaman, kimin gözlerinde gördüğünü düşünerek bakıyordu.

Oğluna dalmış gözleriyle bir süre hareketsiz kaldı. İçini çekti. Bu iç çekişin verdiği ürpertiyle titredi.

Zorlukla ayırdı bakışlarını oğlunun gözlerinden.

Sonra, usulca kolunu uzattı ve kaynanasının bozuk flo-resana bakmaktan iyice geriye kaymış başörtüsünü düzeltti.

Soğuk Yılan

“Birazdan içeri gireceğim. Henüz gelmemişsindir, biliyorum. 'Bir hanımefendi asla randevu saatine uymamalı, biraz bek-letmeli' dersin hep çocukluğumdan beri. Oturup bekleyeceğim ben de seni. Nedenini tam olarak bilmesem de bekleyeceğim. Çok da geç kalmazsın ama. İnsanın sabrını zorlamazsın. Hep küçük şeylerle yaparsın yapacağını. İnceliklerinle kırarsın. Çocukken sana kızıp tuvalet masanın şampanya köpüğü pufuna oturarak saçlarımı kısacık kestiğimde mesela, makası sakince elimden almış, beni elimden tutarak puftan kaldırmış ve pufla tuvalet masasının üzerine yayılmış saçları elinle yere doğru temizlemiştin. Ben orada yokmuşum ve az önce saçlarımı dibinden kesmemişim gibi, halının üzerindeki saçları toplamaya devam etmiştin sonra... Orada öylece durup sana bakıyordum ben, gözlerimi bir an olsun ayırmadan. Hesaplı olup olmadığını bilemediğim devinimindeki sakin tavrın kızdırıyordu beni, bir yandan da birazdan kopması olası fırtınanın ümidiyle gizliden seviniyordum. Asla kopmayacak olan o fırtınanın. (Ama senin gizli buyurganlığında dağılmak için bir fırtına gerekmediğini de duyumsuyordum içten içe.) Sense toplayıp tüm o sarılığından, buklelerinden ve kız çocuğu sevimliliğiyle doluluğundan nefret ettiğim saçları bir poşetin içine koymuş ve çöp kovasına sessizce bırakmıştın; hâlâ tek bir söz söylemeden, çenen hep yukarıda. Sonra yavaşça banyoya süzülmüştün beni orada bırakıp. Tepkisizliğinle acıtmaktı canımı belki niyetin. Diken üstünde bir süre beklemiş, sonunda dayanamayıp parmaklarımın üstünde yürüyerek usulca banyo kapısına dayamıştım başımı. Önce hiçbir şey duyamamış, bir süre sonra fare yavrularının iniltilerine benzer bir sesle ağladığını fark etmiştim. Yavaş yavaş içime dolan o ağlayışın yarattığı esriklikle tekrar şampanya köpüğü pufun üstüne oturup yeni saçlarımın bana ne kadar yakıştığını düşünmüştüm. Hep kısa saçlı olacaktım bundan sonra, hep kısa saçlı."

Kalabalık kafenin orta yerindeki masaların birinde oturan genç kadının kısa saçlarının çevrelediği yumuşak hatlı yüzündeki ifadesizlik buz gibi bir hava salıyordu etrafına. Sık sık saatine bakıyor, sağ bacağını sürekli sallayışı huzursuzluğunu imliyordu. Dar ekose gömleği, erkek kemerine benzer kahverengi bir kemerle iyice sıkarak beline oturttuğu lacivert kot pantolonu, tek renk, sade yürüyüş ayakkabılarıyla arkadan bakan birinin erkek sanması kuvvetle muhtemeldi genç kadını. Ama ufarak yüzü, taşıdığı o soğuk ifadesizliğin de yardımıyla, eski bir evin tavan arasında unutulmuş korkutucu porselen bebeklerin yüzlerindekine benzer tekinsiz bir güzelliği yansıtıyordu. Ne yaparsa yapsın silmeyi başaramadığı, hırpalansa da yok edilememiş bir güzelliği. Saatine bir kez daha baktı, bacağından baş vermiş hareketli huzursuzluk biraz dinsin diye sağ elinin parmaklarını uzun uzun kokladı.

"Ancak bir saat ayırabilirmiş bana. Çok yoğunmuş. Yeni bir eve taşınmış, artık sevgilisiyle yaşayacakmış. Bunu da bana kendi söylemedi, Selma'ya söylemiş, o deyiverdi gerine gerine. Sanki Selma doğurdu onu. Süsünden, konkeninden fedakârlık edip doğuramadı bir tane, şimdi benimkini sahipleniyor. Kadınlardan hoşlandığını da ilk teyzesine söylemiş bir akşam yemeğinde. Söylememiş de, belli etmiş. Selma'nın mezhebi geniştir ama o bile ne desin bilememiş. Kem küm edip değiştirmiş konuyu. Ama ondan sonra da benden hep daha fazla bilgi sahibi oldu kızımın hayatı hakkında, bu anlayışlı teyze ayaklarıyla. Yemezler Selmacım, yemezler. Ben doğurdum onu ben. Doktorun tüm itirazlarına rağmen doğurdum hem de. Altı ay sırt üstü yattım, otuz dokuz saat doğum sancısı çektim de öyle doğurdum. Ama çok sevmedi beni kızım. Belki de hiç sevmedi. Anlaşamadık. Öyle vazolar falan havada uçuşmadı belki, ama aramızda hep bir gerginlik vardı; kocaman, her daim kımıldanan soğuk bir yılan gibi durdu öyle yıllarca. Birbirimize dokunmamıza izin vermedi. Oysa ne güzel hayallerim vardı. O bukle bukle sarı saçlarını tararken aynaların karşısında anlatırdım ona. Nasıl büyüyeceğini, nasıl güzel bir gelin olacağını, sonra bana kendisi kadar güzel bir kız torun vereceğini. Hep sıkılırdı oysa o, hep. Buz gibi bakardı aynadan gözlerime. Babası bizi terk ettikten sonra gerildi aramız desem, öyle de değil. Çok önceden var olan bir şeydi bu, hep devam eden, bizi hiç terk etmeyen. Üniversiteye gidince ayrıldı kızım evden. Gidiş o gidiş, bir daha dönmedi. Selma çıtlatınca bu kadınlardan hoşlanma mevzuunu, bağırmıştım ilk kez ona, 'Sen kim oluyorsun!' diye: 'Sen kim

oluyorsun da bunu bilmediğimi düşünüyorsun!' Gözüm dönmüştü birden, o da korkup sinivermişti bir köşeye. Ben anlamamış mıydım sanki? İnsan çocuğunu tanımaz mı? Anlamıştım da görmezden gelmiştim. Belki bir gün söyler demiştim, belki kızım anlatır içindekileri. Hiçbir zaman söylemedi. Mühürledi dillerini. Benden mi bekledi acaba konuşmamı? Ama ben ne deseydim ki durup dururken? Söylesin diye kışkırttım ben de onu. Yalancı kısmetler uydurdum kafamdan, 'Bilmem kim beyin oğlu seni görmüş beğenmiş' dedim, o sinir oldukça çocukluktan beri giymekten nefret ettiği cicili bicili giysiler hediye ettim: Sırf sinirinden de olsa çözülsün ve söylesin bana diye, benimle bir kez olsun önemli bir şeyini paylaşsın diye... Ama işler umduğumca gitmedi. Şimdi ayda bir, belki bir kahve içiyoruz işte. Sus pus oturup içiyoruz kahvemizi. (O kahve de içmez ama lafın gelişi işte). Süslenip püsleniyorum gitmeden iyice ben de. Saçlarımı sarıya boyattım, kıvır kıvır yaptırıyorum buluşmadan önce. İncilerimi takıp cart kırmızı rujumu sürüyorum. Dar kısa etek üstüne, yakası açık beyaz gömlekler giyiyorum. Onu göreceğim zaman içimde vahşi bir şey uyanıyor. O kadar özlememe rağmen canını yakmak istiyorum. Bir bakışımla, bir sözümle damarına basmak, yaralamak istiyorum. Ama tüm bunları yapmak yerine, onu görür görmez kilitleniyor, ne yapacağımı bilemiyorum. Yavaşça yanağından öpüyorum, o gözüme bile bakmıyor. 'Nasılsın?' diyorum, yere bakarak 'İyiyim' diyor. Ve sonra susuyoruz. O kocaman, soğuk yılan kovuğundan hızla çıkarak sürünmeye başlıyor. Duyuyorum sesini, birazdan gelip yerleşecek tam ortamıza. Ben kılığına kıyafetine bakıyorum. Ellerine gözlerine bakıyor ve susuyorum. Dekoltemden gözüken memelerimin arasının, sarı saçlarımdaki buklelerin, halâ beni terk etmeyen dişiliğimin onu sinirlendirdiğini hissediyorum ama yine de bekliyorum. Belki söyler birazdan diyorum, belki bu defa söyler.”

Kadın yaşına göre hiç de fena görünmüyordu. Makyajı biraz fazla kaçmıştı belki ama vücudu oldukça formdaydı. İçeri girer girmez şıklığıyla, kafede günlük kıyafetleriyle oturanların dikkatini çekmişti. Sırtı kapıya dönük oturan genç kadın, kafaların o yana dönmesinden annesinin içeri girdiğini anladı. 'Yine neler giymiş, neler takıp takıştırmıştır kim bilir, saçlar da cabasıdır. Umarım bu kez o korkunç bukleler yoktur en azından' diye geçirdi içinden. Annesinin dikkat çekmeye bu denli düşkünlüğünden bir kez daha nefret etti. Oysa kendisi elinden gelse görünmez olmayı tercih ederdi. Çocukluğundan beri annesinin yanında her dışarı çıktığında alışık olduğu

bu bakışlar, görünmez olma isteğini daha da kamçılamıştı. Kadın güneş gözlüğünü çıkarıp kafasına taktı ve 'Bu uyduruk kafe dışında bir yerde buluşamaz mıydık?' diye düşünerek dudaklarını büzdü. Kafedekilere şöyle bir bakarak kızının sırtı dönük oturduğu masaya yaklaştı, elindeki poşetleri masanın yanına bıraktı ve bu arada pek de istemeyerek ayağa kalkmış olan genç kadının yanağına tek bir öpücük kondurdu. Bu da annesine has bir hareketti işte; artık hangi filmde gördüyse benimsemiş, yıllardır tek yanağa usulca koyduğu bu öpücükler konusunda ustalaşmıştı. Kadınsı olan her şeyin annesiyle bir ilişkisi vardı sanki. Her şeyin. Gözlerini her fırsat bulduğunda üzerinde gezdirmeye başlamıştı bile. Aklınca çaktırmadığını sanıyordu. Bacak bacak üstüne atmış, boynundaki kırk yıllık incileriyle oynuyor ve konuşmadan duruyordu. Ah şimdi annesinin yanında olmak yerine evinde, sevgilisiyle birlikte olsaydı keşke. Ne çok isterdi bunu. Şu anda ne yapıyordu acaba? Belki hâlâ yataktadır ya da kalkmıştır da sabah huysuzluğunun geçmesini bekledikten sonra kiraz çiçeği desenli kırmızı kimonosunu giymiş, aynanın karşısında ellerini kremliyordur. Saçlarını da dağınık bir topuzla toplamıştır mutlaka. Nasıl sevdiğini bilir sevgilisinin, o topuzun içinden firar ederek boynuna düşen saç tutamlarını öpmeyi. Hızla kalkıp onun yanına gitmek, her zaman seviştikleri gibi sevişmek, dümdüz karnını ve saçlarını öpmek, parmaklarını daha bu sabah yaptığı gibi yine usulca içine sokmak istiyordu. Hep ornda, nemli ve güvenli, mutlu ve eksiksiz, kendi gibi hissettiği yerde olmak istiyordu. Elinde olmadan iç geçirdi. Annesi bu iç geçirişten bir ümit edinerek kıpırdandı. Annesine bakmasa da, orasında burasında gezinen kaçamak bakışlarıyla kirlendiğini hissediyordu. Üstüne başına, saçlarına, tırnaklarına bakıldığını duyumsuyor, söze dökülmese de çok derinden yargılandığını düşünüyordu. Keşke konuşsaydı annesi, bir şeyler söyleseydi. Hayatını sorsaydı, yeni evini ve sevgilisini sorsaydı. Bir kez olsun cesaretle dokunabilseydi, kendi varlığı dışında bir şeylerin varlığını tanımak, anlamak isteseydi. Ya da damarına basacak bir şeyler söyleseydi. “Bu kılık kıyafet de ne kızım, bu saçlarının hâli ne oğlan çocuğu gibi!" deseydi örneğin. Kavga etselerdi sonra, hiç etmedikleri ve sürekli düşünü kurduğu o kavgayı nihayet etselerdi ve annesine bağıra çağıra kalkıp hışımla gitseydi.

Kadın incileriyle oynamayı bıraktı, bir şey söyleyecekmişçesine ağzını açar gibi yaptı, ardından hemen kapattı. Genç kadın bunun farkına bile varmadı.

Bacağını bir süredir daha büyük bir hızla sallamaktaydı ve burada daha fazla kalmak için bir sebep arıyordu, tek bir sebep.

Gittikçe büyüyen sessizliğin yarattığı gerginlik içinde limonlu sodasından bir yudum aldı, biraz olsun sakinleşmek ümidiyle parmaklarını bir kez daha kokladı.

Çilek Ne ki

Şapkasının altında boyalı yüzü / Yanında ölmeyi unutmuş doktor kocası/

"BEN ÇİLEK SEVMEM" diyor.

(Bunu yaparken sağ elini şapkasının üstüne koyarak, kocasından onay bekler bir edayla ağzını büzüyor. Adam hiç iplemiyor. Tüm yaşlı insanlar gibi, başka bir dünyada sanki. Şapkanın üstü çileklisi de varmış, onu neden almamışlığını açıklıyor şimdi bize. Üst dudağını yalıyor konuşurken. Dudaklarından dişlerine bir kırmızı bulaşıyor. Hiç görmediğimiz, yabancı bir kırmızı. Annem duvarın dibine iyice siniyor.)

Biz siiliiyonız.

(Kadının devasa şapkasının üstünde bir üzüm salkımı var, yapayalnız duruyor orada. Burnumun ucuyla gösteriyorum kardeşime, gözleri faltaşı misali açılıyor. Bilâl'in morlu yeşilli, tuhaf gözleri. Öyle belerterek. “Yerim ben bunları" dermiş-çesine. Dilini dudağında gezdiriyor. İlk o zaman salacak gibi oluyoruz kendimizi. Anneme bakıyoruz, duvarda gölge olmuş şimdi de. Göz ucuyla babama bakıyoruz; gözleri, kadının eteğinin altından baş vermiş tomruk dizlerinde. Misafirler ne deseler, kafasını onda görmeye hiç alışık olmadığımız bir huşuyla indiriyor, kaldırıyor, indiriyor, kaldırıyor...)

Aslında çilek ıedir /

Bal gibi biliyoruz.

(Hiç yemedik ama biliyoruz işte ne olduğunu, kardeşim Bilal'le pazarda gezerken gördüydük bir keresinde. Hatta Bilal yaklaşarak dokunduydu bile.

“Adı ne bunun?" dediydi de, Pazarcı Selim “Siktirin lan!" diye üstümüze su döktüydü. “Pütür pütür" dediydi üstü için, Bilâl. “Tadı da bok gibidir bence." Uzaklaşıyorduk ki, tezgahın biraz ilerisinde, müdür muavininin ilkokulu bir türlü bitiremeyen kızı Delice Seher'i fırırk ettik. Babasının pantolonundan tutmuş, tezgâhı göstererek “Çilek isterim, çileeek!" diye bağırıyordu. Eteğini kaldırarak, kirli donunu göstere göstere. Adım' böyle öğrenmiş olduk... Çileğin.)

Doktorun karısına lıoş göriinmek için / Bayramlığım çekmiş / Saçları briyantinli/ İstasyon şefi Emin Beye /

"ÇİLEK NE Kİ, BABA?" diyoruz.

(Boğazını temizler gibi yapıyor babam, önce. Kaşlarını kaldırıyor, sağ elini sıkarak öne doğru uzatıyor. Boşlukta asılı kalıyor yumruk olmuş eli. Görünmeyen bir tavşanı kulaklarından tutmuş da, havada sallayan bir sihirbaz sanki. Öyle saçma görünüyor. Ne dese ki şimdi? Bir tarafta tomruk dizli kadın, yanında bunamaya yüz tutmuş doktor kocası. Böyle önemli misafirlerin önünde. Daha da zevkleniyoruz biz. Yanıt bekler bir edayla, gözlerinin içine bakmayı sürdürüyoruz. Babam bir tuhaf bakıyor, gülümsemek istermişçesine. Bir gü-lümsese bu anı atlatacak. Olağan akışına döndürecek tüm hayatı. Ama bir türlü olmuyor işte. Gülümseyemiyor.)

Bir kenarda iğreti /

Gözleri halının aynı yerinde / Giilıııeyi çoktan unutmuş /

Ve ruhundan bir elbiseye sımsıkı tutunmuş /

Annemin birdenbire /

Giildüğiinii görüyoruz.

(Onun yerine annem gülüyor. Kusarmışçasına, ansızın. Çünkü gülmek birdenbire olur, ağlamak gibi hesaplanamaz, cart diye güler insan. O güldüğü kısacık an boyunca, duvardan kurtuluyor sanki annem; elimi uzatsam dokunabilirim sanıyorum. Evet, işte gerçekten gülüyor. Yabanıl bir

gülüş bu. Nadir. Yine de çok ileri gitmiyor, gözlerini kaldırmıyor yerden örneğin. Elini de ağzına götürüyor güler gülmez; ne de olsa bu yabancı eyleme yüzünü alıştırması gerek. Gözleri bir tuhaf bakıyor. 'Bakışlarındaki parlayan dehşet bu yabancılıktandır,' diye düşünüyorum, 'gülmeyi bilmemekten.' Sadece bir kez daha böyle gördüydüm annemi; Bilâl'in, “Doktorun karısıyla babamı yazlık sinemadan çıkarken gördüm" dediği zamandı. O zaman da şimdikine benzer, dehşetli bir parıltı geçmişti gözünden de bana gülüvermiş gibi gelmişti. Oysa annem hiç gülmemişti.)

Aslmda çilek nedir /

Bal gibi biliyoruz.

(Annemin gülüşü kulaklarımızda çağıldamaya devam ediyor. Saklamak istiyoruz onu. Hiç kaybolmasın ya da bir gülüş ne kadar uzun korunabilirse işte, o kadar kalsın bizimle. Artık başımızı yerden kaldırmıyoruz. Odada bir ayaz dolanıyor sanki, ensemizi yalayıp geçiyor. Babam bize bakıyor. Hissediyoruz. Annem gülüşünden sıyrılıp duvarına dönüyor yavaş yavaş. Hissediyoruz. Babamın sesi bir başka çıkardı, konu-şabilseydi. Bunu da hissediyoruz. Kadın -ortamdaki sessiz gerilimden midir artık, bilinmez-gözlerini devirerek, “Bize artık müsaade" diyor. Kalkabilsin diye yaşlı adamın koluna giriyor. Babam heyecanla ayaklanıyor. O da diğer kola. Annemin gülüşü hâlâ. Çağıl çağıl. Kulağımızda. Başımız yerde, hiç kımıldamıyoruz.)

Misafirler gidince /

İstasyon şefi Emin Bey'e birikmiş borcumuzu /

Temiz bir sopayla ödiiyorıız.

(Annem de kımıldamıyor. Babam nihayet çözülmüş dili ve elinde salladığı -pantolonundan az önce çıkmış, yakından tanıdığımız o emektar- kemeriyle, "Gidinin piçleri sizi!" diye bağırarak eşiğin karasında görününce. Suratı al al. Annem duvarın daha da derinlerine doğru yol alıyor. Kımıldamadan nasıl başarıyor bunu, anlamıyoruz. Sıva döküklerinin arasında gizleniyor. Neredeyse görünmez şimdi. Babamsa elinde kemerle. "Çilek ne demek, merak ettiniz ha!" diyor. Artık, Allah ne verdiyse, canımız yansın için.

Esirgemiyor. “Çilek demek, bu demek işte!" diye diye. Bu kez o hengâmede Bilâl'le ben göz göze geliyoruz. Gözlerimizden irice yaşlar yuvarlandı yuvarlanacak. Engel olmaya çalışıyoruz buna. Annemin görünmez olmadan önce olduğu tarafa doğru dönerek. Duvarın derinliklerinde arayarak onu. Sıvaların oyuklarına, döküklerine bakarak. Elimizden geldiğince. Gözümüzün değ-diğince, bulmaya çalışarak. Bilâl'le ben, ikimiz. Kulağımızda hâlâ çağıldamaya devam eden gülüşüne karşılık vermek istiyoruz.)

Firari Parmağın Ucu

..Ve ö/mcktcı; bir suyfij, *sayfn.*

Hümeyra'nın şarkısından

Gözlerimi açtım, annemle babam baş ucumda dikiliyorlar. Gene olmamış demek. Gene becerememişim. Bir işin de sonunu getirebilsem. Oysa bu kez başaracaktım, ne güzel her şeyi ayarlamıştım. Sabah çok kolay olmasa da zamanında uyanmış, annemi sinirlendirmeden kahvaltımı etmiş, servise yetişmiş, okul yolunda dengeli olduğunu düşündüğüm bir kokteyl haline getirdiğim onca hapı kırmızılardan başlayarak -ki en sevdiğim renktir- arka arkaya yutmuştum. Hesaplarım doğru çıkarsa o her daim, yağmurda donuna kadar ıslanmış da sobanın yanında kurumaya başlamış gibi kokan geometri hocasının ürkütücü suratını görmeden bu iş bitecekti.

Okula girmeden her zamanki gibi yandaki küçük sokakta sigaralarımızı içmiş, havadan sudan konuşmuştuk. Kızlardan biri reglinin geciktiğinden bahsediyordu; zaten son zamanlarda sürekli gecikiyordu ve bu durum artık iyice canını sıkmaya başlamıştı. “Düzenli bir cinsel hayatım olsa, belki düzelir" deyip çapkınca gülüyor, ardından derin bir ah çekiyordu. Bir diğeri önceki akşam izlediği futbol maçındaki futbolculardan birine takmıştı, “Önündeki kabartıyı görmeliydiniz,“ diyordu, “bu kadar olur. Şortunun altından 'ben buradayım' diye bas bas bağırıyordu sanki, gözlerimi bir an olsun alamadım." Gülüyorlardı sonra, sokağı kendilerinin kılıp. Hep gülüyorlardı. Ben de oyunumu bozmamak için gülmeye zorluyordum kendimi. Arkadaşlarımı can kulağıyla dinler gibi görünüyor, onlara bakarken içimden “Enayiler,“ diye geçiriyordum, “hiçbirinizin haberi yok.“ Damarlarıma alışık olmadığım bir zevk hızla pompalanıyordu böyle

düşündükçe. Sanki hepsinin önüne geçecekmişim, her şeyin sırrını ilk ben çözecekmişim gibi bir his. Ama olmamış gene işte. Sadece geometri dersine girerken gözlerimin karardığını hatırlıyorum. Sonrası boşluk.

Annem biriyle telefonda konuşuyor. Konuşuyor da denemez ya. “Hımın ... Hımm...“ deyip duruyor, karşıdaki artık ne diyorsa. Bir yandan da kafasını sallıyor. Babamsa yanı başımda duruyor hâlâ, yüzü yerde. İkisi de gözlerimi açtığımı fark etmediler. Henüz. Sonra ne olacak? Ben size anlatayım: Annemin “Ne yaptın gene sen kızım'larına, kendini zorlamanın son sınırında, anlayışlı olmaya çalışırken yerinden çıkacak gibi beleren gözleri eşlik edecek. Babamsa biraz kem küm edecek ağzının içinde, sonra her zamanki gibi susacak. Annemin yanında durduğu zamanlarda bile aslında biraz arkasındaymış gibi görünen, daima yılgın babam ve o sevgili suskusu. Bakışlarında değişmeyen, o acıtıcı uzaklıkla...

Geçen sefer okul müdürü gelmişti hastane ziyaretine, aynı gün. Ayak ucuma oturmuş, önce ne diyeceğini ne yapacağını bilemeyen bir halde kıpırdanmış, sonra uzun zamandır aradığı hareketi hiç beklemediği bir anda bulmuşçasına, lacivert mus çoraplı ayağıma parmağının ucuyla dokunmuştu, “Na-sılsın?“ diyerek. Nedendir bilmem, küçücük hastane odasında, tumturaklı hüzünlerini, yüzlerine yapmacık bir özenle yerleştirmiş öteki ziyaretçilerle kıyaslandığında çok sahici gelmişti sesi ve dokunuşu. Ama yine de üzülmüştüm, ayağıma usulca ve şefkatle dokunduğunda. 'Kimse bir başkasının, -özellikle de ölmeyi bile becerememiş bir başkasının- iğrenç okul laciverti mus çoraplı ayağına dokunmak zorunda his-setmemeli kendini,' diye düşünmüştüm. Dünyada hiçbir şey buna değmezdi. Belki görev icabı gelmişti buraya evet -ne de olsa adı sanı bilinen bir 'kolej' müdürüydü ve bu paralı okulların ünü böyle vahim olaylarla derinden sarsılabilirdi-ama çoktan kalkıp gidebilecekken hâla ayak ucumda üzgün üzgün oturmaya devam ediyordu. Ya da belki, o da üzgünmüş gibi yapıyordu, ki eğer öyleyse, bunu diğerlerinden daha iyi yaptığı kesindi. Tüm bunları düşününce haline içim acıdı. O kadar acıdı ki birden uzanıp müdürü ağzından öpmek istedim, aynı filmlerdeki gibi, nefessiz kalana ve onu nefessiz bırakana dek. Böyle elimi saçlarında dolaştırıp falan. Dilli milli. Onu öperkenki halimi düşününce de gülmemi tutamadım. Ben gülünce o da ne yapacağını bilemedi ve rahatsızca

gülümsedi tabii. Pencereden üstümüze vurmaya başlayan akşam güneşi altında, iki dangalak gibi bir süre gülümsedik birbirimize.

Yine geçen sefer sınıf arkadaşlarım akşamına çiçek göndermişlerdi. Krizantemler... Ölemedim diye çiçek göndermişler. Ne manyaklık ama! (Krizantem de hep ölememenin çiçeği oldu bende, bu yüzden). Üzülmüş gibi de yapmışlardır kesin. Sanki onlar ölmek istemiyor. Kaç kez duydum bunu. İstiyorlar da, o koca götleri yemiyor. Anca konuşurlar höt höt. Sonra beni bir buğulu bakışla süzmeler, bir acıklı gülüşle gönül okşamaya çalışmalar, bir sahteliğinden kendi bile utanan incelikle yanıma yanaşmalar...

Bu sefer çiçek miçek yollamadı kimse. E, nerede yavrum o yoğurdun bolluğu her seferinde. Gelen giden de çok değil. Canıma minnet. Annem hâlâ telefonda kafasını sallayıp dudaklarını ısırarak 'hımın hımm'lıyor, babam hâlâ başı önünde, kıpırtısız, yer karolarını sayıp ölçüp muhtemelen sınıflara ayırıyor. Gözlerim ayağıma takılıyor, gene aynı iğrenç lacivert çorap. Mus. Sol ayağımın başparmağı, çorabın aşınmış kısmını delip firar etmiş. Gurur duyuyorum onunla, her çorabımı önünde sonunda böyle deler geçer. Mutlaka. Hiç uslu durmaz yerinde. Benim yapamadığımı yapar, yırtar gider yoluna. Onu örtülü ve kaderlerine çoktan boyun eğmiş öteki parmakların yanında, öyle özgür, mağrur ve de isyankâr görünce yine bir gülme geliyor bana. Durduramıyorum kendimi. Gözlerimden yaş geliyor. 'Başparmağım kadar olamadım,' deyip salıyorum makaraları. Annem hemen telefonu kapatıp babama bakıyor, bön bön. Ondan bir açıklama bekliyor sanki. Babamsa nihayet yerden kaldırıp benden yana çeviriyor başını. Her zamanki duygu doluyor içime. Babam bana bakmıyor aslında. Bakmak istiyor istemesine ama olmuyor, beceremiyor. Sanki alnımın arkasında büyülü bir orman var da, zavallı babam, renklerinden gözünü alamadığı için hep onun içinde kayboluyor. Aslında o da iyi niyetli. Herkes iyi niyetli zaten. Bir ben böyle...

"Ah kızım, senin neyin var bir anlasam. Neyi yanlış yaptık biz. Bak hata sende demiyorum. Kesin bizdedir. Ama ne yaptık? Söylesen bize neden böyle... "

Duymuyorum devamını, gülüşüm de soluyor. Her şeyin bir sebebi mi olmalı, demek istiyorum. Senin bu kadar çok konuşmanın bir sebebi var

mı? Peki, babamın bu kadar susmasının? Ben bir sebep gösteremem size. Göstersem bile sebeplerimi beğenmezsiniz siz. Hem, ben size bu yaşınıza kadar kendinizi nasıl olup da öldürmediğinizin sebebini soruyor muyum?

Aklıma yine müdürün çorabımın üzerine konan şefkatli dokunuşu geliyor. "Nasılsın?" derken titreyen sesi. Onu ağzından öpmek isteyişim sonra. 'Bak bu bir sebep olabilir' diyorum içimden anneme. Okula döndüğümde arkadaşlarımın başarısız denememden hiç açıkça bahsetmemeleri sonra... Kaçırdıkları gözleriyle, hiçbir şey olmamış gibi davranmaları. Al sana bir sebep daha. Ah bir de komşular ve eşe dosta söylenen yalanlar... Onlar hiç unutulur mu? Peki, annemin onların yanında zavallıca kırılıp bükülmeleri: “Ah, bizim kız gene gıda zehirlenmesinden... "

Babam hâlâ alnımın arkasındaki ormana bakıyor. Annemin varlığıyla nasıl da gölgelenmiş. Kederlerinin ve sevinçlerinin sınırları hep onun tarafından çizilmiş. Kendi kendinin sureti olmuş babam. Kalkmak, omuzlarından tutmak ve sarsmak istiyorum onu. Belki biraz daha ileri gidip bir tokat atmak, annemli hayatının bitmeyen hayhuyunda ölmeyi çoktan unutmuş da, sanki şimdi bunun derin keder ve pişmanlığında savrulmakta olan babamın kendine gelmesini sağlamak.

Ben ve nafile ümitlerim!

Annem ne zaman sustu, fark etmedim. Arada susuyor demek ki. İnsan her an yeni bir şeyler öğrenebiliyor. Hayatın mucizesi. Şimdi bana belli etmeden gözyaşlarını silme uğraşında. Bunda bile gizli bir oyun vardır, “Bu sefer eşe dosta söyleyecek ne bahane bulsam acaba" diye düşünüyor olabilir aynı anda. Hem üzülür gibi yapıp hem eşi dostu için dumanı üstünde tüten bahaneler hazırlayabilir benim annem. Babamsa üzülür mü bilmiyorum, ama bahane bulmakla falan uğraşmaz, orası kesin. Onun yerine tüm bahaneleri annem bulur benim; eş, dost, komşu ve bilumum akrabaya rezil olmamak için kanının son damlasına kadar mücadele eder gerekirse. Böyle de cevval, tuttuğunu koparan bir kadındır. Şimdi gözyaşlarını silerken aklında yeni bahanesiyle -gıda zehirlenmesi inandırıcılığını kaybetmeye başladı ne de olsa- birilerinin konuştuğunu fark ederek kapıya doğru yöneliyor. Bizim kızlar mı geldi acaba? Bu sefer de geldiler demek ki. Ölememe çiçekleriyle birazdan içeri girerler. Annemle babamla öpüşürler, sonra bana doğru yanaşırlar. Yüzlerinde yine aynı anlayışlı gülümseme.

Aslında çok korkmuşlar da şimdi biraz rahatlamışlar gibi. Sanki benden çok daha iyilermiş de, ölmeyi aslında bir kerecik bile düşünmemişler gibi.

Zavallılığın, diye geçiriyorum içimden, ne çok giysisi var.

Annem kapıyı açarken gözüm gene ayağıma, firari parmağımın ucuna takılıyor. Onu görünce herkesi, her şeyi unutuyorum bir anda. Duruluyorum. İşte öylece duruyor, lacivert bir denizi bilincinin ucuyla yırtmış bir martı misali. Beni bir o anlıyor. Bir o yol gösteriyor. Uzun uzun bakarken hastane odasında birbirimize, derin bir nefes alıyorum.

“Bir gün" diye geçiriyorum içimden...

“Bir gün."

- Saklı
- Herkes Kendi Gemisinde

Saklı

“İşe gidiyordum ben. Vallahi bakmadım, ne bakacağım ona. 'Evliyim ben abi,' dedim. Saçma geldi dedikten sonra, ama ne deseydim. Birden üstüme yürüdü minibüste. Yakası açılmadık küfürler. Aklımda bin tane düşünce. Belki gözüm dalmıştır birkaç saniye ondan yana doğru, ne bileyim. Farkında bile değilim. Benim ufak kız ateşliydi birkaç gündür, canım ondan sıkkındı. Bir yandan 'işe geç mi kalacağım acaba' sıkıntısı. Üstüme yürüyünce âniden öyle, şaşırdım, ne dediğini anlamadım. 'Bana mı diyorsunuz?' dedim. 'Siz' dedim adama şaşkınlıktan bir de, öyle zebellâ gibi üstüme yürür görünce. 'Öldürürüm lan seni!' diye var gücüyle bağırdı. Herkesin içinde. Çocuklar da vardı minibüste. Ben gene üstüme alınmadım. Baktım üstüme yürüyor, 'Ne bakıyorsun lan' diye. Utançtan yerin dibine geçtim. Minibüstekiler de şaşırdı. 'Evliyim ben abi' deyiverdim ben de. Sesim de titredi, ne yapacağımı şaşırdım. 'İbne, oyarım senin o gözlerini' dedi. Bir yandan sıkışık minibüste yanıma gelmeye çalışıyordu. Yanımdakilerin yüzüne baktım çaresizce. Sesim eridi, çıkmadı boğazımdan. 'Evliyim ben abi' dedim, ben bile zor duydum sesimi."

Uyandım. Çok çişim vardı, gidip işedim. Elimi yüzümü yıkadım. Saçlarımın boyası gelmiş, 'akşama boyarım' dedim.

Dün gene çok kaçırmışım rakıyı. Dolabı açtım, tamtakır. Benim karıyı kaçırmasaydım keşke. Gene bulup buluşturuyordu, dolapta yiyecek en azından zeytin, peynir bulunuyordu. Kaldım şimdi sap gibi. Ama erkekliğime laf söyletir miyim ben. Öldürmediğime dua etsin. Şöyle kadın gibi kadın olsaydı, kendine baksaydı biraz paçoz karı, rahat bırakır mıydım ben onu! Üstünden inmezdim o zaman. Hem benim kalan biraları da gizli gizli içiyordu biliyorum. Bira göbeği yapmıştı köpoğlu. Bira göbekli kadın da çekilir mi yahu! Sonra 'sen beni sevmiyorsun, hiç yanıma yanaşmıyorsun' türü bir sürü tın vırı. En iyisini Mesut yaptı: evlenmedi hâlâ. Yaşını da göstermiyor nasıl oluyorsa. Birazdan onunla buluşacağım, bacanağının sabahçı kahvesinde bana uygun iş varmış. Delikanlı çocuktur Mesut, bir yamuğunu görmedim. Delikanlılıktan öte köy var mı bu dünyada be!

“Ayol o çocuk ne bakacak o adama. Evli barklıymış kendi söyledi. Ama o ayı dinlemedi. Kimse de sesini çıkarmıyor. Bir ben 'Aaa,' deyivermişim adam çocuğun üstüne yürüyünce, küfürleri sıralaya sıralaya. Çocuk da ne efendi görseniz, tertemiz yüzlü, yakışıklı. Yüzük parmağını tutup göstererek “Evliyim ben abi" diyor. Öbürü çocuğu affedersin şorolo yerine koyuyor. Neymiş çocuk buna bakmışmış. Yok yahu, ne bakması. Öyle olsa bile, o pırlanta gibi çocuk sana mı bakacak sanki! Anlamadım ben bu işten bir şey. Kimse de korkudan ağzını açamadı anacım. Vallahi öldürecekti çocuğu. Bir yandan da minibüsü durdurmaya çalışıyor, onu da alıp aşağı inecekmiş, artık orada Allah ne verdiyse. Tuttum alamasın diye çocuğu kolundan, bırakmıyorum. 'Yardım edin' diyorum diğerlerine. Kimseden tık yok. Gücüm yetmedi, sonunda kattı çocuğu önüne. Ben böyle şey görmedim hayatımda. Öyle herkesin içinde. Zavallıcık şaşırdı kaldı, ne yapsın, ne desin bilemedi. Dondu kaldı."

Minibüs gelmiyor. Benim acelem var ya, gelmez şerefsiz. Mesut'a ayıp olacak geç kalırsam. En çok ona üzülürüm. Sözümün eriyimdir ben, orada o saatte olacağım dersem olurum. Erkek adam sözünde durur, ötesi yok. Bu pantolon da sıkmaya başladı. Karıya diyorum ama benim göbek de aldı başını gidiyor. Ama olacak tabii, erkeğin göbeklisi makbulmüş. Mesut filinta gibi ama, yakışıklı da kerata. İçmiyor tabii benim kadar. Ben de biraz azaltsam iyi olacak. Saçı boyamakla olmuyor sadece. Neyse şu iş olursa dikkat edeyim kendime. Ölmedin oğlum daha çok iş var sende. Nihayet geliyor minibüs. Tıkış tıkış gene, ne olacaktı ki bu saatte! Zar zor biniyorum. Biner binmez diğer omuzların arasından görünen bir kafa dikkatimi çekiyor. Minibüsten dışarı bakıyor sakin sakin. Mesut'tan daha yakışıklı sanki. Bu tarafa bir baksa anlayacağım. Sabah tıraş olmuş, temiz yüzlü bir oğlan. Kaç yaşındadır ki bu? Çeviriyor başını benden yana. Ona baktığımı görüyor sanırım. Suçlar gibi bakıyor bana. Deliriyorum birden, ne demek istiyor bu herif? Bana ne demek istiyor!

“Önce oluruna bıraktım, baktım kavga durulmuyor durdurdum minibüsü artık. Ne halleri varsa dışarıda görsünler. Karışmam bana ne, ben işime bakarım. Diğer müşteriler rahatsız oldular sonra. Ekmek teknem bu benim. Hem bakmış olmasa adam neden kızsın, herkesin içinde olay çıkarsın. Aklından zoru mu var? Baktıysa da çeksin böyle cezasını. Namus bu şakaya gelir mi? Toplumun ahlâkını bozuyorlar, bu kırıkları aramızdan

temizlemezsek halimiz ne olur sonra. Minibüste-kilerin huzuru biraz kaçtı belki, ama ben helal olsun dedim adama, kamu hizmeti yapıyor bir bakıma."

İyice benzettim şerefsizi. Evliymiş de, iki çocuğu varmış da, bilmem ne... Ne bakıyorsun bana o zaman, deyyus! Biz çok gördük böyle evliyiz deyip gizliden iş atanları, umumi tuvaletlerde birbirinin üstüne çıkanları. Paçama sarıldı, nasıl yalvarıyor, iki gözü iki çeşme. Erkek adam ağlar mı be, onun adına ben utandım. Bir tekme daha salladım, bıraktım gittim. Zor hâkim oldum kendime, az kaldı elimi kana bulayacaktım. Al işte, haklıymışım gene. Bilsin herkese sökmez onun o süzüm süzüm süzdüğü oğlan bakışları. Ben erkekliğime laf ettirmem. Hem yakından bakınca anladım ki, su dökemezmiş Mesut'un eline. Onun boyu bosu yanında, esamesi okunmazmış bu tüy sıkletin. Mesut'un delikanlılığının yanında bu kız kılıklı erkekten bile sayılmaz. Neyse, sakinleşmeliyim artık. Çok ayıp olacak gecikirsem, başka bir minibüs gelse hemen bari. Alla hım hep de beni bulur böyleleri!

III

BiLiNDiK SIRLAR MAKAMI

Drama Queen

Mike Leiglı için,

Yine aynı saatte uyandı. Yıllardır olduğu gibi, alarm falan kurmadan, dakika şaşmadan. İçinde tuhaf bir sıkıntı. Akşam yemeği için hazırlık yapmalıydı ama hiçbir şey yapası yoktu. İstemiyordu işte. Bir süredir başka bir evde yaşayan oğlu kız arkadaşıyla birlikte gelecekti. Tanıştırmak için. Kimdi ki bu kız, nereden çıkmıştı şimdi? Acaba onun için mi ayrı ev tantanasını çıkarmıştı bu oğlan? Ciddiler miydi acaba? Ciddi olmasalar neden tutup eve yemeğe getirsin diye düşündü sonra. “Esin vejetaryen anne" demişti oğlu telefonda. Kız hakkında tek bildiği buydu. Başı ağrımaya başladı birden. Ne zaman biraz sıkılsa, böyle.

EVİN SALONU/ GECE/

ALİ - ANNESİ - BABASI - ESİN

“Anne, baba, bu Esin."

Adam gülümseyerek sıkar Esin'in elini. Esin kadından yana dönerek elini uzatır, titreyen bir sesle:

“Memnun oldum."

Kadın omzundaki şalı çekiştirir. Çok da hevesli görünmemeye çalışarak:

“Ben de."

Az mobilyalı, birkaç abajurla aydınlatılmış büyük salonda yerlerini alırlar.

“Yemekten önce bir aperatif alır mısınız? Bir kadeh beyaz şarap? Başka bir şey? Ali?"

“Ben bira alırım baba."

“Ben almayayım, teşekkürler."

Kadın bakışlarıyla sehpadaki neredeyse boşalmış beyaz şarap kadehini işaret eder kocasına. Sonra başını kıza doğru çevirir. Saçını kulağının arkasına sıkıştırıp biraz müstehzi:

“İçkiyle aranız yok mu?"

Kız yardım ister gibi Ali'ye bakar, hafiften gülümseyerek yere indirir bakışlarını. Kadının gözlerinden bir yangın geçer, hemen söndürür görünmesin diye. Ali boğazını temizler ve konuyu değiştirir.

“Baba, göbek mi yaptın sen görmeyeli?"

“Yok yahu, sen kendine bak. Ben senin yaşındayken filinta gibiydim."

Kadın belli etmemeye çalışarak kızı süzmektedir. Üstüne başına, kaşına gözüne, memesine kalçasına yönelmiş hızlı ve gizli bakışlar. Bir an göz

göze gelirler. Esin tam ağzını açıp bir şey söyleyecekken, kadın âniden diğerlerini ürküterek ayağa fırlar.

“Ah, fırında börek vardı. Aliciğim senin en sevdiğinden, kıymalı su böreği yaptım. Bir bakayım ben."

Ali'yle, içkileri getirmiş olan babası göz göze gelirler. Dudaklarında alaycı bir gülümseme belirir ve söner hızla.

Başını çevirdi, kocasının başının yastıkta bıraktığı oyuğu gördü. Sinirleri gerildi. “İlgisiz adam," diye geçirdi içinden “oğlunun evden ayrılmasına hiç sesini çıkarmadı. Şimdi de eve kız arkadaşını getiriyor diye bir zil takıp oynamadığı kaldı." Oğlunun telefondaki sesi çınlıyordu kulağında: “Esin vejetaryen anne!" Vejetaryenmiş bir de. Şıllık! Oğlunun küçükken sabahları nasıl yatağın yanına gelip üstüne çıktığını ve neşeyle zıpladığını düşündü. Onunla güne başlamanın nasıl güzel bir duygu olduğunu hatırladı. Çocuk kahkahalarının tınısı doldu kulaklarına. Ne olmuştu sonra? Her şey nasıl değişmişti bu kadar? Komodinin üzerinde duran ilaçlardan birkaç tanesini aldı, biraz suyla dikti kafasına. Kalktı, aynanın karşısına oturdu. Sokakta oynayan çocukların neşeli gürültüleri geliyordu kulağına. Gözleri nemlenir gibi oldu. Uzun uzun baktı yüzüne. Koca gün nasıl geçecekti şimdi. Bilmiyordu.

EVİN SALONU/ GECE/

ALİ -BABASI -ESİN

“Ev neden böyle karanlık baba?"

“Annenin migreni tutmuş gene. Biliyorsun ışık yaramıyor."

İki adamın konuşmaları ne kadar sakin görünse de ortamdaki gerginliği gizleyemez. Sanki sözcüklerinin başkaca anlamları, üçüncü kişilerin hemen idrak edemeyeceği gizli bir tarihi vardır. Esin'in de anlamadığı, ama inceden hissettiği. Ali'nin yüzünden tuhaf birkaç gölge geçer. Hafiften kıpırdanır olduğu yerde. Birasından bir yudum alır, rahatsızca konuşur:

“Ben bir bakayım anneme."

Aynanın karşısında ne kadar oturdu, bilmiyordu. Gözlerinden süzülen yaşları elinin tersiyle sildi. Döndü, kocasının başının yastıkta bıraktığı oyuğa dikti gözlerini tekrar. “Koca kafa" derdi gençken kocasına, gülerlerdi. Ne çok gülerlerdi o zamanlar. Ali de katılırdı bu gülüşlere, bir şey anlamasa da. Artık kocasının sevgisinden de emin değildi. Kendi sevgisinden de. Emin olduğu tek şey Ali'ye duyduğu sevgiydi. O da önce evden ayrılıp gitmişti işte, şimdi de o vejetaryen kızı... Tutup de eve akşam yemeğine... Yemek falan yapamayacaktı bugün, orası kesindi. Başının ağrısı biraz geçerse çıkıp önce kuaföre, sonra yemekleri almak için, ev yemekleri yapan bir lokantaya ve oğlunun çok sevdiği o mezeciye gidecekti. Başı ellerinin arasında, aynadaki gözleriyle buluşma-maya çalışarak bir süre daha orada öylece oturdu.

MUTFAK/ GECE/

ALİ -ANNESİ

Kadın mutfakta, börek kutusunu çöpe sıkıştırmakla meşguldür. Hiçbir şey hazırlamamıştır bütün gün boyunca. Akşama doğru baş ağrısı biraz hafifler gibi olunca dışarı çıkarak önce başına iyi gelmese de fön çektirmiş, hafif bir makyaj yaptırmış, sonra hazır birkaç meze almış, ana yemeklerin de siparişini vermiştir. Mutfakta hızlıca devinmektedir şimdi. Bir süre annesini izler kapıda Ali. Çocukluğundan birkaç resim gelir konar gözüne, annesini böyle koşturur görünce. Bir yerinden mutlaka kırılarak parçalanan aile yemekleri, doğum günü partileri, bazı davetler... Bu resimlerin anısı onu daha da tedirgin eder. Neden böyledir annesi? Neden her şey onunla ve o bir türlü tarifi zor karanlığından kurtulamayan duygularıyla ilgilidir her zaman? Nasıl da, az sonra özenle yırtıp atacağı bir sevinç bulur getirir bir yerlerden, en olmadık anlarda? Sonra evden ayrıldığında onun ne kadar üzüldüğünü, bir süre kendisiyle konuşmadığını düşünür. Annesinin hoşuna gidecek bir şey yapmak, söylemek ister. Kadınsa tek tek kontrol etmeye başlamıştır tüm yiyecekleri. Birden elini çenesine koyarak durur sonra. Aklına bir şey gelmiş gibi bekler. Bir süredir uzak tutmaya çalıştığı o soru gelir çöreklenir beynine. İçini kemirmeye başlar. Neden içki istemedi ki bu kız? Yoksa? Düşündükçe içlenir. İçinden kopan koca bir düğüm çığlık olur, gelir boğazına yerleşir. Ağzı, varla yok arası bir ses çıkararak kıpırdanır:

“Ya öyleyse gerçekten, ne yapar o zaman?"

“Dönüşü de yok ki bunun."

“Kesin evlenirler şimdi bunlar."

“Demek o yüzden getirdi bu kızı eve."

“İlk kez bir sevgilisini, bize, yemeğe..."

Sonra, kapıda bekleyen oğlunun bakışlarını üzerinde fark ederek ona doğru döner.

Alışveriş listesini tamamladı. Etli yiyecekler alacaktı hep, Ali'nin sevdiği şeyleri. İçli köfteler, kıymalı börekler, lakerdalar, orman kebapları... Esin de ne yerse yesindi. Ekmek tır-tıklasındı bütün gece isterse, keyfi bilirdi. Ne giyseydi acaba akşama? Onu da seçip hazırlarsa çıkabilirdi artık evden. Zaman dışarıda daha hızlı geçerdi hem. Ali'nin ona aldığı son hediye olan, üzeri küçük, mor çiçeklerle süslü ipek şalı düşündü. Ona uygun bir şeyler giymeliydi. Şalı gardırobundan çıkardı, yatağının üzerine serdi ve yanına oturarak bir süre okşadı. Ah, bir atlatsaydı şu akşamı. Bir atlatsaydı. .. Tek düşünebildiği buydu.

MUTFAK/ GECE/

ALİ - ANNESİ - BABASI - ESİN

Oğlunu kapıda öyle kendine bakar görünce ona doğru atılır. Boynuna sarılarak ağlamaya başlar. Buna çok şaşırmış görünmez Ali. “Bu sefer ne çıkacak acaba?" der gibi gözlerini yuvarlar. Annesinin hıçkırarak ağlayışı içeridekilere kadar varır. Ali kadını sakinleştirmek için pek bir şey yapmaz. Bunun ancak annesi istediğinde sona erecek bir performans olduğunu daha çok küçük yaşlarında anlamıştır, ne de olsa. Boynuna sarılı kolları yavaşça çözer, kadını oturtmak için elinden tutar. Birlikte mutfak masasına otururlar. Kadın saçı başı dağılmış halde ağlamaktadır hâlâ. Bir çocuk gibi, içini çeke çeke, salya sümük. İçerdekiler de merak edip mutfak kapısında belirmişlerdir şimdi. Ali dayanamaz, isteksizce sorar sonunda:

“Ne oldu anne, neyin var?"

Kadın ne diyeceğini bilemez önce. Nasıl söylenir ki bu? Gerçekten neler hissettiğini nasıl anlatabilir ki oğluna?

Sonra kapıdakileri görür, gözyaşlarını dizginlemeye çalışarak biraz toparlanır ve eliyle Esin'i işaret ederek:

“Ah unuttum Aliciğim, unuttum. O kadar mezeler hazırladım, yemekler yaptım çeşit çeşit. Ama unuttum Esin'in vejetaryen olduğunu. Aç kalacak kızcağız şimdi."

Dilanın Ormanı

Unutmak nedir / Nedir ıınııtnınk Yanımdan affefmcyi Bir yangın başlatmaktır

Dilan'ı çok iyi tanımıyordum. Sokağımızdaki çocuklardan biriydi ve kalabalık ailesiyle birlikte birkaç apartman yanımızda oturuyordu. Yanında hep kuzeni mi, kardeşi mi olduğunu bilmediğim bir kız çocuk grubuyla birlikte gezer ve sadece onlarla oynardı. Hepsi de birbirlerine benzerlerdi bu çocukların. Kara kuru, kısa saçlı, hal ve tavırları erkek çocuklarına öykünen birkaç kız. Bir Dilan başkaydı aralarında. En uzunlarıydı bir kere. Saçları da ötekilerden farklı olarak upuzundu. Aramızda sürekli yenilenen bit salgınlarından nasıl korunduğunu bilmiyorum, ama beline kadar inen, aralarında sarı çizgileri olan kumral saçları vardı.

Dilan'ı farklı kılan şey sadece dış görünüşüyle ilgili değildi. Tavırlarında öteki kızlarda olmayan, adını koymakta bugün bile zorlandığım bir şey vardı. İp atlarken örneğin, elini kaldırıp gözünün önüne düşen saçlarını arkaya atışında ya da yukarı kayan arsız şortunu çekiştirip düzeltişinde görebilirdiniz bunu. Öbür kızlar gibi biz oğlanlarla oynamaz, zorunda olmadıkça bizden yana neredeyse hiç bakmaz, bizi kızdırmak için dil çıkarmaz ya da durup dururken şımararak bizi aşağılamazdı. Bunlar yerine açıkça yok sayardı bizi. Ama yine de ona bakmaktan alamazdı insan kendini. Çok güzel de değildi aslında, şimdi düşününce. Gene de, sokaktaki oğlanlar ne zaman bir araya gelsek laf önünde sonunda Dilan'a varırdı. Dilan şöyle, Dilan böyle. Ben hiçbir şey demezdim. Bahsedilmesini istemezdim ondan, ne yapar ne eder sözü değiştirirdim. O zaman gülerdi arkadaşlarım, bozulurdum buna. Oradan hızla uzaklaşırdım.

Bir gün sokakta oynarken Dilanlar'ın apartmanının önünde bir polis arabası ve uğuldayan bir kalabalık fark ettik. Hemen oraya doğru seğirttik ama bizi ânında kovaladılar. Ne olduğunu anlamak istiyorduk. Büyüklerin kendi aralarında konuşmalarından -genelde bir şeyden korkar gibi fısıldaşı-yorlardı- yarım yamalak sözcükler geliyordu kulağımıza. Bir ormandan söz ediliyordu. Dilan'dan, sonra. “Alıp götürmüş şerefsiz" dedi, köşedeki göbekli bakkal. “Birkaç saat sonra getirmiş" diye tamamladı, komşusu kel kuaför. Tanımadığım uzun boylu bir adam “Amcasının oğlu muymuş?" diye sordu yanındaki yaşlı kadına. Ve kopuk kopuk başkaca cümleler. Ne olup bitmişse artık, tam anlamamıştık. Sonra polis arabasından Dilan'ın indiğini gördük. Babası kolundan tutup sürükler gibi hızla apartmana soktu. Uzun saçları sağa sola savruluyordu yürürken. Başını yerden hiç kaldırmamıştı Dilan. Sonra kalabalık dağıldı ve biz de oyunumuza döndük, her şeyi hızla unutarak.

O günden sonra Dilan sokağa hiç inmedi. Aklımda hep o polis arabasından inip küçük ve sık adımlarla apartman kapısına girerkenki hali. Birbiriyle fısıldaşan kalabalığın yaydığı soğuk kötücüllük. 'Ne yapıyor' diye deli gibi merak ediyor ama kimseye soramıyordum utançtan. Dalga geçmelerinden korkuyordum. Kimi zaman evlerinin önünden geçerken kafamı kaldırıp pencerelerine bakıyordum en fazla. Ama uzunca bir zaman, bir kez olsun göremedim onu. Hep kalın, kapalı perdeler.

Sancılı rüyalar görüyordum sık sık. Bir ormanda arıyordum onu, çıplak dalların gölgesindeki karmakarışık bir ormanda. Tam ne aradığımı unutmaya başlamışken bir sis bürüyordu ormanı. Sisin içinden çırılçıplak çıkıyordu Dilan. Saçları göğüslerinin üstünü kapamış oluyordu. Başı yine yere eğik. Yanına gidip saçlarını okşamak istiyordum. Ufak ufak yaklaşıyordum, yüzü hâlâ yerde olduğundan görmüyordu beni. Tam başını kaldırıp gözlerimle buluşacakken, ateşler içinde uyanıyordum hep, yanaklarım alev alev.

Çocukluk zamanı, güven olmaz. Ne kadar sonraydı onu tekrar görüşüm bilmiyorum. Sokakta bizim çocuklarla takılırken penceresine attığım kaçamak bakışlardan birinde, perdeyi ürkekçe aralayan bir elle karşılaştım önce. Sonra kül gibi bir yüz belirdi. Onun yüzüne benziyordu benzemesine ama tuhaf olan bir şeyler vardı. Sanki yüzü acemi bir el tarafından

bozularak parçalarına ayrılmış, sonra tüm parçalar itinayla bir araya getirilse de, tam olarak eski haline dönememişti. Bu yeni yüzdeki anlamı çözemiyordum. Ondan yana bakmama aldırmadan bir süre, hiç değişmeyen bir ifadeyle izledi bizi. Çok geçmeden aynı ürkek el, bu kez hızlıca kapattı perdeyi.

O gece rüyama girdi gene Dilan. Ormanında değildik ama bu sefer, onun evinde, örtülü perdelerin önünde birlikte dikiliyorduk. Yanında durmuş ona bakıyordum, ama o benim varlığımdan yine habersiz görünüyordu. Oğlan çocuğu gibi kısacık kesmişlerdi Dilan'ın saçlarını. Halinden bir sinmişlik, bir vazgeçmişlik okunuyordu. Kırık bir sesle “Dilan, saçların" dedim ama beni duymadı. Nasıl okşamak istiyordum kısacık saçlarını. O ise çocukların sokaktan yayılan oyun seslerine kulağını kabartmış bir halde, perdeye doğru kırılgan bir hamlede bulunuyor, sonrasında hemen vazgeçerek indiriyordu elini. Sonunda cesaret edip perdeyi araladığında sokağın olduğu yerde, o aynı orman belirdi. Dilan'ın ormanı. Sonra hızla büyüyüp fışkırarak evin içine kadar girdi, güçlü dallarıyla sıkı sıkı sardı Dilan'ı. Boğana, yok edene kadar sıktı, sarmaladı. Bağırmak, haykırmak istedim, boğazım düğümlenmişti sanki. Sesim çıkmadı.

Ertesi gün laf arasında Dilan'ı gördüğümü söyledim bizim çocuklara. Ne bir söz söylediler ne de alay ettiler bu sefer. Oralı bile olmadılar. Ama bu oralı olmayışta bir tuhaflık, handiyse hesaplanmış bir gerginlik vardı. Sanki ondan söz etmemek için, herkes tarafından varılmış, söze dökülmemiş bir anlaşma vardı ve ben Dilan'dan bahsederek ciddi bir kural ihlâlinde bulunuyordum. Yanılıyor da olabilirdim elbette, belki de çoktan unutmuşlardı Dilan'ı. Zamanın o yaşlarda nasıl hızla geçtiğini hatırladığımda, bunun da mümkün olduğunu biliyorum şimdi. Yine de bir daha sözünü etmedim. Arada aklıma düşse bile kafamı kaldırıp bakmadım penceresine doğru.

Düşlerimden de eksilerek, yavaş yavaş kayboldu Dilan.

İlk yakıcı günahlarımızı, şefkatin şehvetle henüz yer değiştirmemiş olmasının tenimize verdiği o billur tazeliği, çocukluğumuzun bizi hızla terk etmesinin getirdiği o büyük acıyı unuttuğumuz gibi unuttuk onu.

Hafızamızın korkulan dallarının arasına, kendi puslu ve karanlık ormanlarımızın en derinine gömerek unuttuk.

Tosbağa Öldürmek

Öyle utangaç bir çocuktum ki, dünyadan özür diler gibi gülüyordum. Ağaçlara bakmak utandırıyordu beni ya da bulutların yavaş yavaş hareket etmesi. İki köpek öpüşse kaçacak delik arıyordum. Öteki çocuklar sokakta biraz fazla gürültü yapsa, ben saklanıyordum. Biri sınıfta kendini tutamayıp dersin ortasında bir kahkaha patlatsa, öğretmen ben attım sanır diye, en ciddi hâlimi takmıyordum. İlkokul öğretmenim Nevra Hanım'dansa nefret ediyor, bu duygumdan da çok utanıyordum. Sınıftaki çocuklar onu o kadar seviyorlardı ve her fırsatta bu sevgilerini öyle bir coşkuyla gösteriyorlardı ki, hem onlar adına bu abartılı coşkudan utanıyor, hem de 'Bende mi bir sorun var acaba' diye düşünmeden edemiyordum. Öğretmenime karşı gitgide koyulttuğum nefretim, utangaçlık dışında hissettiğim nadir duygulardan biri olduğu için, ona daha sıkı sarılmaya başlamıştım. Ne parmak kaldırıyor, ne de onunla göz göze gelmek istiyordum. Sınıf başkanı seçileceği gün başkan olmak için yarışanlara da hayretle bakmıştım. (Adaylar genelde zengin ailelerin çocukları arasından çıkmıştı; hani Öğretmenler Günü'nde pahalı hediyeler getiren, daha o yaşta paranın gücünü anlamış ve bunu davranışlarının tümüne zarafetten yoksun bir şekilde yedirmiş olanlardan. Nevra Öğretmen'in onlara apayrı bir şekilde davrandığından söz etmeme gerek bile yok herhalde.) Utangaçlığım izin verseydi de sınıf başkanlığına adaylığımı koymazdım aslında, çünkü sınıfın en eski paltosu bendeydi ve Nevra Öğretmen'in paltoma nasıl baktığını birkaç kez görmüştüm. Hem onunla daha yakın olmayı neden isteyecektim ki, bunun için hiçbir sebep yoktu.

Utangaçlığın üstesinden gelinemeyecek bir şey olduğunu daha o zamandan biliyordum. İçten içe hissediyordum bunu. Annem ya da babamın bu durumun ne kadar farkında olduk-larınıysa bilmiyordum. Çok konuşmazlardı onlar, ne benimle ne de birbirleriyle. Fark etseler de bir şey yapacak halleri yoktu hani. Ay sonunu getirmeye gidiyordu enerjilerinin çoğu. Ben de bu ilgisizlikten faydalanarak sessiz sakin yaşamımı sürdürüyordum.

O sabah tatil günü olduğunu fark etmemiş, önlüğümü giymiş, çantamı alarak okul yoluna vurmuştum kendimi. Okula yaklaştıkça bir sorun olduğunu anladım aslında, ama gene de okul bahçesine kadar girdim. Posbıyıklı hademe halime güldüğünde yerin dibine girmek istedim. Bir an önce eve dönmek için hızlı hızlı yürümeye başladım. Anneme de kızıyordum, bugünün tatil olduğunu hatırlatmadığı için. Oysa benim, evden okula gitmek için çıktığımı fark ettiğinden bile emin değildim.

Bir anda kendimi de şaşırtan bir karar alarak, eve gitmekten vazgeçtim ve kasabanın daha önce pek gitmediğim yerlerine doğru çevirdim rotamı. Havada bahar kokuları vardı, her şey olduğundan daha neşeli görünüyordu sanki ve canım hiç eve gitmek istemiyordu. Bir süre yakıcı olmayan güneş altında yürüdüm, bahçeler içinde küçük küçük evlerin olduğu bir tepeye vardım. Tek başıma, kimsenin haberi olmadan, buralara kadar gelmiş olmak kendimi çok tuhaf hissettiriyordu ve kimse tarafından görülmek istemiyordum. Dikkat çekmeyeyim diye kafamı yerden çok kaldırmadan, bir süre yürüdüm. Birden yoruldum ve büyükçe bir incir ağacının altında dinlenmek istedim. Başka bir hayatı yaşıyormuşum ya da artık ben değilmişim gibi hissediyordum. Sonra, eve bir daha hiç dönmesem ne olurdu diye düşünmeye, annem ve babamın yokluğumu fark ettiklerinde nasıl şaşıracaklarını ve üzüleceklerini -biraz abartarak- hayal etmeye başladım. incir ağacının gölgesine oturmuş, her zaman sessiz ve sakin, biraz da ilgisiz görmeye alıştığım annemi ve babamı sağa sola koştururken, derin bir üzüntü ve endişe içinde beni ararken düşünmek ağrılı bir zevk veriyordu kasıklarıma, seviniyordum. Belki haberi alınca, sınıf arkadaşlarım ve Nevra Öğretmen de yalandan da olsa üzülürler ve boş kalan sırama koydukları çiçeklerin yanında poz verdikleri fotoğrafla birlikte, içli bir yerel gazete haberine konu olurlardı, kim bilir.

Tam Nevra Öğretmen'i fotoğrafta ıslak köpek bakışlarıyla gördüğümde alacağım zevki düşünürken, biraz ilerideki bahçede çamaşır asan bir kadın gördüm ve ona benzettim. İlkin oradan hemen koşarak uzaklaşmak istedim, ama yapamadım. Onun yerine emin olmak için biraz daha dikkatli baktım: evet bu kadın kesinlikle Nevra Öğretmen'di. Onu ev kıyafetleriyle çamaşır asarken görmek beni büyülemişti sanki, hiçbir yere kıpırdayamıyor, donmuş bir şekilde ondan tarafa bakmayı sürdürüyordum. Sanırım daha önce dünyada gördüğüm hiçbir şey beni bu kadar şaşırtmamıştı. Nevra Öğretmen

başında beyaz bir yemeni, eğilip doğrularak, güneşte gözümü alan bembeyaz çarşafları bahçesindeki iki ağacın arasına gerdiği ipe diziyordu. Şu işe bakın! Bu haliyle ondan daha mı az nefret ettiğimi anlamaya çalıştım. Onun da bir evi, -belki- babam gibi evde beyaz atletiyle dolaşan bıyıklı bir kocası ile birbirinden yaramaz çocukları, hepsinden önemlisi yıkanıp asılacak çamaşırları olabileceğini daha önce düşünmemiş olmama şaşıyordum. Onun o buz mavisi soğuk gözlerinden, burnunun sol yanındaki üstünde iki siyah kıl bulunan et beninden, ağzını büze büze ve r'leri yuvarlayarak konuşmasından o kadar tiksiniyordum ki, sınıf dışında bir varlığı olabileceği aklıma gelmemişti işte.

Ben bunları düşünürken o, çamaşırları asıp çoktan içeri girmişti bile. Nevra Öğretmen'in bahçeli bir evde oturuyor olması da biraz tuhafıma gitmişti doğrusu. Artık, kasaba merkezindeki apartman daireleri çok modaydı ne de olsa, bahçeli evlerinse yüzüne uzun zamandır kimse bakmaz olmuştu. Yaltaklandığı zengin çocukları kadar zengin olmaması ve annemin çok olmayan parasından artırdıklarıyla, zaman zaman erzak alarak yardım ettiği büyük teyzesininkine benzer, bahçeli bir evde oturuyor olması keyfimi yerine getirdi. Böyle bir evde oturmasının maddi durumundan değil de bilinçli bir tercihten doğabileceğini düşünmemiştim hiç. İşime gelmiyordu belki de böyle düşünmek. Arka arkaya dizilen tüm bu düşünceler yanaklarımı kızartacak kadar utandırmıştı beni. Bir yandan o bahçeye girmek için derin bir istek duyuyor, bir yandan da bir an evvel kaçıp gitmek istiyordum. Sonunda daha fazla dayanamadım ve bahçeye doğru seğirttim.

Evin tüm pencereleri açıktı ve içeriden radyonun sesi yayılıyordu. Titrek bir kadın sesi “Benzemez kimse sana" diye bir şarkı söylüyor, şarkıcı kadının sesine, Nevra Öğretmen'in acemice eşlik etmeye çalışan bet sesi karışıyordu. Yüzüm artık alev alev yanıyordu, ama eve biraz daha yaklaştım. Sesin geldiği tarafa doğru yöneldim. Evin içini görmeyi deli gibi istiyordum. Nevra Öğretmen'in yaşadığı yeri, pek de bir özelliği olmayan ev eşyalarını ve dağınık ev halini, onun da herkes gibi biri olduğunu görmek için can atıyordum. Onu çamaşır asarken görmek bana yetmemişti, daha fazla kanıt istiyordum. Açık pencerenin altında bir süre durdum, o ise şarkıya tüm kuvvetiyle eşlik etmeyi sürdürüyordu. Kalan cesaretimin son kırıntılarını kullanarak kafamı biraz kaldırdım, tülün aralığından Nevra Öğretmen'i yatak odasındaki pek de büyük olmayan yatağa oturmuş,

üzerinde basma bir etek ve sutyenle, ayak tırnaklarını keserken gördüm. Elimde olmadan utançla gülümsedim. Allah'tan bir ses çıkmadı bu gülüşten. Annem dışında ilk kez bir kadını sutyeniyle görüyordum. Sanırım sıcaktan bunalmış, bluzunu çıkarıp atmıştı. Yatakta, sol ayağının üstüne eğilmiş halde tırnaklarını kesmeye devam ediyordu. Evet, Nevra Öğretmen'in de memeleri ve tırnakları vardı ve şu anda sınıftaki masasında otururken, tahtada bir şeyler anlatırken ya da o gün geç kaldığım için en üste asmak zorunda kaldığım emektar paltoma bakarken sürekli yansıttığı kibrinden eser yoktu. Hem evi de öyle pek matah değildi hani. Utangaçlığınızla ve utangaçlık sandığınız korkularınızla yüzleşmek, böyle değerli bilgiler kazanmanıza yardım edebiliyordu demek ki. Ama tüm bunları görmek bile nefretimi bir parça olsun eksiltmedi.

Hızla atan kalbim ve ateşler içinde yanan yüzümün verdiği sıkıntıya daha fazla dayanamadım, kusacak gibi oldum ve biraz geri çekildim. Evin bahçesindeki eski kuyunun arkasına gizlenerek oturdum. Şarkı söylemeyi kesmişti Nevra Öğretmen, radyodansa başka bir şarkı yükselmeye devam ediyordu. Neden bilmiyordum ama kendime kızıyordum. Çoktan evde olmalı ve hiçbir şey yapmamaya devam etmeliydim belki de. O an, hemen yanımda yavaşça kıpırdanan bir şey fark ettim. Bir tosbağaydı bu. Nevra Öğretmen'in bahçesinde olduğuna göre onun tosbağası olmalıydı ve bu ondan da nefret etmem için yeterli bir sebepti. Tosbağayı elime aldığımda kafasını saklayıverdi. Kendimi birden o tosbağaya benzettim ve bu daha da sinirlendirdi beni. Bu arada Nevra öğretmen şarkıya yeniden eşlik etmeye karar vermişti, tosbağa kafasını ısrarla kabuğundan çıkarmıyordu ve ben ne yapacağımı bilmiyordum. Bir şey yapmalıymışım, artık harekete geçmeliymişim gibi geliyordu ama ne yapmam gerektiğini bulamıyordum.

Bir süre daha elimde tosbağa, öylece oturdum. Nevra Öğretmen yeni bir şarkıya başladığında usulca ayağa kalktım. Tosbağalı elimi kuyunun içine sarkıttım ve şarkısının bitmesini bekledim.

Kibritçi Kız

Annemi aradım dün gece elimde kalan son parayla. Müşterilerinin çoğunluğunu, orada burada iş bulma ümidiyle sürünen göçmen Afrikalıların oluşturduğu, sahibinin her defasında eli orasında, “Paran yoksa sorun değil yavrum” dercesine yiyecekmiş gibi baktığı, sokağın köşesindeki

uluslararası aramalar yapılabilen telefoncuya gittim. Dükkân geç sayılabilecek o saatte sakindi ve sahibi çok önemli bir iş hallediyormuş gibi bilgisayarına dikkatle baktığından bu kez bakışlarını üstüme dikmedi. Boş bir kabine girdim ve ezberimden çevirdim numarayı.

Tuşları çevirdikten sonraki o gergin bekleyiş boyunca tırnaklarımı yedim. Telefonu kim açacak bekleyişi. Annem açsın istiyordum, konuşamayacaktık yine belki, ama onu elinde ahize öylece dururken düşlemek, o an beni düşündüğünü bilmek ve hırıltılı nefesini duymak bile yetecekti bana.

Bana çok uzun gelen o bekleyişten sonra babam soyadını söyleyerek açtı telefonu -o ülkede böyle yaparlar, babam da aynı usulü benimsemişti yıllardır. Sustum, konuşamadım, bende şans olsa zaten! Kim olduğumu anladı mı acaba? Anlamıştır elbet, kim arayıp ses vermeyecek o saatte. Ama hiç renk vermedi. Sesi her zamanki gibi tınlıyordu: “Erkeğim ben, tam bir erkek. Öyleyse her zaman bu davudi sesimin arkasına saklanmalı, anlık öfke patlamaları dışında duygularımı göstermemeliyim. Olur da -maazallah- başkaca herhangi bir duygunun ağına yakalanırsam, ne sesime ne davranışlarıma yansımasına izin vermeliyim bunun. Yutup sindirmeliyim bir an önce, kimseler fark etmeden.”

Sonrasındaki uzun aralıklı birkaç 'alo'dan ve boğaz temizleme sesinden sonra sustu ve sertçe çarptı ahizeyi yüzüme. Çarpar tabii, o saatte sessiz sedasız bir telefon. Bu ne kendini bilmezlik! Hem de bir kalemde silip evden ve hatta yetinmeyip “Öldürürüm gitmezsen' diyerek ülkeden kovduğu ibne oğlundan. Babamın tükürükler saçarak bağırıp üstüme yürüdüğü o son gece, annem susmuştu yine, halının desenlerinden ayıramamıştı gözlerini. Sanki zihnine kazıması gerekiyordu halının tüm desenlerini; o derece dikkatli, donup kalmıştı. Suskusunu eski bir pazen elbise gibi yıllardır üstünden çıkarmadığından şaşırmamıştım hiç. Ben de hiç sesimi çıkarmadım babam üstümde tepinirken; nasıl inadımdır çocukluğumdan beri, gebersem gık demem. Sıktım dişlerimi, gözlerim hep annemde, belki bakar bana, cesaret bulurum bakışlarından diye. O ise kaldırmadı gözlerini halıdan, bir kez olsun bakmadı gözlerime, bir kez olsun.

Telefoncudan çıktım ve her zamanki köşeme gittim. Ben saatlerce dikilip dururken, soğuk moğuk demeden sokaklarda sürten o insanlar ne kadar

uzak geliyor bana. Her defasında nasıl şaşıyorum yüzlerindeki semirmiş mutluluk ifadelerine. Yeni yıl arifesinde caddenin hareketliliğine çok ihtiyacım var, ama bu insanlar yine de canımı fena halde sıkıyor. Onlardan biri olmak istemiyorum evet, bunu hep bildim, hâlâ biliyorum. Neden kızıyorum o zaman? Laf!

İlk zamanlar çok zorlandım. Bu şehre gelir gelmez Mülayim'in evine sığındım önce. Adı gibidir kuzenim, kimseye zararı dokunmaz. Biraz göbeklenmiş, alnı açılmış sonra, ama hâlâ tatlı tatlı okşuyor kuzguni bakışları. Sabahın köründe elimde valizim kapısında belirince yüzünden anlık bir 'n'oluyo lan' bakışı geçer gibi oldu, sonra hemen toparladı kendini. İçeri alıp sıkı sıkı sarıldı boynuma. Evlendiğini duymuştum ama karısını tanımıyordum. Anasının gözüymüş karısı, bir bakışta anladı ne mal olduğumu. Barındırmadı beni o evde. Kocasını ayartırım sandı zahir. Ah bilmiyor tabii, ondan önce ben vardım. Biz Mülayim'le tanıdık, ilk heveslerin masum zevklerini. Ah, bayılıyorum bu içli laflarıma da. Şehvetin de masumu mu olurmuş! Şöyle diyeyim daha anlaşılır olsun: Açılışı Mülayim'le yaptım ben, bir yaz tatili sırasında, evlerine misafir olduğumuzda. Hiç de pişman değilim, yabancıya gitmemiş oldum fena mı? Şimdi evlenmiş evlenmesine, ama onun da o günleri hatırladığını anlıyordum bana bakışlarından. Bu küçük evdeki hayatını düşünüyordum, ekşi suratlı karısıyla görev icabı sevişmelerini. Arada beni getiriyor mudur acaba, gözünün önüne. Aklımda bu düşünceler, suskun suskun otururken sümüklü bir oğlan belirdi halının üstünde. Kara gözleriyle aynı babası gibi bakıyordu hınzır. Aldım kucağıma sevdim biraz, hemen ağlamaya başladı. Cadı anası, bunu bahane edip başka odaya götürdü oğlanı, sonra da hiç yanıma yanaştırmadı. O dakika anladım, Mülayim'den hayır gelmeyecekti bana, bir an önce başımın çaresine bakmalıydım. Bir hafta ya kaldım ya kalmadım yanlarında, dayanamadım, haber vermeden çıktım gittim bir sabah, o işe gittikten sonra. Karısı nereye gidiyorsun demedi, çıkmadı bile odasından. Domuz.

İnat ettim çok, “Para için yatmayacağım tanımadığım adamların altına" diye. Yabancı dilim sayesinde iş bulurum sandım, bulamadım. Büyük konuşmuşum, açlık adamı hizaya getiriyormuş. Yattım ben de... Yatılıyormuş... Kadın gibi görünme hevesim olmadı aslında hiç, ama el mecbur, başka türlü iş yapamadım. Erkekliklerine dokunuyordu

müşterilerin. Kaporta kadın gibi olmazsa, yüzleşmekten korkuyorlardı herhalde kendi gerçekleriyle. Biz de rolümüzü oynuyorduk ne yapalım, herif altımızda inlerken bir yandan 'kocacım'lar, 'aslanım'lar, 'koçum benim'ler havada uçuşuyordu. İşe bak! Canım sakallar gitti, memeler takıldı muntazam, hiç istemememe rağmen. Kadın gibi giyinmek, boyanıp durmak desen ayrı bir dert. Oysa görüntümden memnundum ben, sakallarımı, düz göğsümdeki gür kılları seviyordum. Ama yok işte, başka türlüsü olmadı, oldurtmadılar.

O günlerde bir sabah dayanamayıp ilk kez annemi aradım. Her sabah aynada, dipleri kara kara çıkmış uzun sarı saçlarımın çevrelediği yüzümle yüzleşmekten yorgun düşmüştüm. Bir tanıdık ses, kısa bir süre işe yarayacağını bilsem de, bir avuntu arıyordum. Bütün bu değişime rağmen, hâlâ birilerinin oğlu olduğumu hissetmek istiyordum. Telefonu annem açtı, -o soyadın falan söylemez babam gibi, açar bekler karşısındaki konuşsun diye. Ben de konuştum. “Anne benim" deyince inlemeye benzer bir sesle “Uyy" dedi. Telefonun başındaki hali hemen gözümde canlandı: Başında beyaz yemenisi, eliyle ağzını kapatarak donup kalmıştır öyle. Ondan ses gelmese de anlattım. Güzel bir masal uydurdum anneme. “Mülayim yardım etti, iş buldum" dedim, “Rahatım yerinde anne, sen üzülme". Hiçbir şey demeden, birkaç hıçkırıkla cevapladı annem beni. Bu da yetti bana, sarılmış gibi hissettim ona. Telefonu kapattığımda biraz olsun rahatlamıştım, yalandan, geçici bir huzur kalbime bir serinlik üfleyiver-mişti. Annemin evde iş yaparken, kırk yılın başında, kendi kendine söylediği o türkü geldi aklıma, mırıldana mırıldana eve döndüm:

Ay diim/a, diinya diinya Sarhoş ettiıı heıı diim/a Ne kızlığım, ne dulluğum Mundar ettin heni diim/a

Aklımda annemin “Uyy" deyişi ve kesik hıçkırıkları dönüp duruyordu. Artık bir şeyler yapmalıydım, ama ne yapabilirdim bilmiyordum. Ben de aynanın karşısında ağladım.

Memelerimden, mini eteklerimden, allıklarımdan, tıraşlı bacaklarımdan kurtulmak istedim. Kıllı göğsümü, sakallarımı, eski kavruk yüzümü tekrar istedim. Sadece istediğim adamlarla yatmak istedim. Bir kez olsun, canım istediği için sevişmek istedim. Biri beni sevsin istedim. Ama en çok da, aynada kendimi görebilmek, belki onu yeniden sevmek, sevebilmek...

Şimdi bir zamanlar müşteri beklediğim köşede duruyorum. Aslında yine müşteri bekliyorum, ama bu sefer başka. Saçlarımı siyaha boyattım, atkuyruğu yapıp kafama bir şapka taktım. İşler umduğum gibi giderse, eskisi gibi kısacık kestireceğim, belki memelerimi de çıkartır atarım, ama daha erken. Biraz tutunabilsem bu işte...

Yüzümü gizliyorum şapkamın altında, sesimin tonuna dikkat ediyorum. Memelerim dikkat çekmesin diye, biraz kambur duruyorum. “Piyango" diyorum bağırmadan, “Piyango almaz mısınız?" Ellerimde piyangolar dikiliyorum köşemde. Birden kar yağmaya başlıyor inceden. İnsanlar alışveriş deliliği içinde koşturup duruyorlar. Karlar piyangoları ıslatacak diye endişeleniyorum. “Size de çıkabilir" diyorum, çekine çekine. Onlara da çıkabilir biliyorum, ama aslında istemiyorum bunu, çıkmasın hiçbirine. Hepsi benden alsın piyangoları, ama hiçbirine çıkmasın! Boştaki elimi cebime sokuyorum, biraz ısınınca piyangoları o elime alıp ötekini ısıtacağım. Böyle devam edecek bu. Kalabalık dağılana kadar, soğuk üşütmeyene kadar sürecek. Her şey düzelene kadar. Sürecek. Buna inanmak istiyorum.

Buz gibi havanın içinde, ağzımdan yavaşça dağılan buharlar çıkararak mırıldanmaya başlıyorum sonra:

Ay diim/a, diim/a diim/a...

Ruhsar Hanımla Levon Beyin Beş Çayı

l

Levon Bey davet etti dün. Beş çayına. “Ruhsar Hanımcığım, yarın akşam beş çayına buyurur musunuz" dedi. Üstü başı her zamanki gibi yerli yerinde. Topuzu incili iğnesi parlayan kravatı, cebinden sarkan kurşuni zincirinin süslediği yeleği, hepsi yine o biçim. Allah bilir, evde de ütülü gömlekle oturu-yordur, bu Levon Bey. Yüzüne her daim yerleşmiş o endişeli ifadeyle, kukumav kuşu gibi.

İlk defa evine davet etti beni. Bugüne kadar, hep kapı önlerinde kısaca halimizi hatırımızı sormuşuz. O da benim zorumla. Hepsi bu. Şaşırdım Levon Bey tarafından beş çayına davet edilince. Kıkırdayıp 'Orospu ne

anlar beş çayından' diyecektim. Yuttum, demedim. O öyle kibarca sorunca. Ben emeklilik işleri için çıkıyordum evden. Kafamda bir sürü tilki. Kendi kendime saydırıp küfrediyordum; kırtasiye işlerinin çokluğuna, her işimizin böyle zor, bezdirici olmasına, o an aklıma ne gelirse ona... Ne kadarını duydu, bilmiyorum. Ansızın kapı aralığında görünce onun kül gibi yüzünü, irkilerek 'ay aman' demişim. Biraz da teatral tabii, eh o da mesleğimin bir parçası. Yılların alışkınlığıyla. Ay, bu bir üzül, bir üzül, “Korkuttum sizi" diye diye. “Yok," dedim, “Lcvon Bey, ne korkması. Ben Allah'tan başka kimseden korkmam. Sizden mi korkacağım. Bir an boş bulununca öyle oluverdi işte." Kızardı iyice yüzü, ciğere kesti. Sonra tam ben gidiyordum ki, ıkındı sıkındı ve yumurtlayıverdi. “Ruhsar Hanımcığım" diye diye...

Gözlerime bakamadı konuşurken. Hiçbir zaman baka-maz zaten. Ben de merdivenlerden inerken 'Arkamdan bakı-yordur belki' diye düşünür daha bir sallana sallana atarım adımlarımı. Eee, bakıyorsa nazenin kalçalarımın zor bulunan ahengine, iyice zevklensin diye. Garibe acıdığımdan canım. Üç günlük şu dünyada, tıkılmış iki göz eve, çıkmaz hiç. Alışverişlerini bile telefonla bakkalın çırağına getirtir de, hep kazıklanır.

Adamcağız azsın, kudursun biraz.

Dünyayı salladım ben o kalçalarda be. Bir Levon Bey'in ağzının suyunu mu akıtamayacağım.

Beş çayıymış.

“Gelirim" deyiverdim ben de.

Ah Levon Efendi, bir bilsen, bir biliversen...

Il

Kapıyı örttü Levon Bey. Şıpır şıpır terliyordu. Banyoya gitti, lavanta kolonyasını ipek mendiline döktü, alnına bastırdı. Va-lentin Teyzesi -toprağı bol olsun- bellettiydi bunu da. Ufacık bir şey olmayıversin, telaş içinde hemen lavantalanırdı ortalık. Buram buram.

İyice içine çekti, genzini yakan kokuyu. 'Teyzemle geçirdiğimiz uzun yıllar boyunca kaç şişe lavanta kolonyası harca-mışızdır kim bilir' diye düşündü.

O hayattayken, ne güzel, beraberce çıkarlardı alışverişe. Kol kola. O ölünce -birkaç yıl evvel, yaşlı kadın uyurken gerçekleşmişti bu meşum olay- Levon Bey de evden çıkmaz oldu.

Kafasını kaldırdı, yüzüne değil aynaya bakıyordu. Çatlaklarla doluydu ayna. Evdeki diğer her şey gibi. İrili ufaklı bir sürü çatlak.

Çocukluğundan bir resim geldi, yerleşti gözünün önüne.

Kilisedeler, annesinin cenaze töreni sürmekte. Valentin Teyzesi elinden tutmuş. Yan yana oturuyorlar. Babası da yok. Amerika'da. Oradan para yolluyor, ara sıra. Bir süre sonra, o da gelmez oluyor.

Gençten bir adam buhurdanla dolaşıyor önlerinde. Kiliseyi, burada neler olup bittiğini henüz anlayamıyor, ölümü anlamadığı gibi. Ama tüm çocuklar gibi, anlamaktan önce hissetmenin geldiğini biliyor. Sonradan o da unutacak bu bilgiyi, herkes gibi. Ama olsun, o anda biliyor işte. Ölümün ağırlığını tüm varlığıyla hissediyor.

Tabuta dalıyor çocuk gözleri. Yol yol damarlar var üstünde. Parlak, gri tabut üstünde, yeşil-mavi ilerleyen yol yol damarlar.

Banyonun loş ışığında, parmağının ucunu en büyük çatlağa değdirdi Levon Bey, gittiği yere kadar izledi onu.

Çatlağın iyice daralıp küçülerek bittiği yere kadar.

İzledi.

III

“Ruhsar diye orospu mu olur?" dediler ilk başlarda öteki kadınlar. Eziyet ettiler, onları küçük gördüğümü sandılar. Sonra yavaş yavaş alıştılar. Değiştirmedim adımı. Ne bileyim, ayıp gibi geldi. Önce, adımı koyduğunu bildiğim, ben çok küçükken ölmüş anacığıma karşı, sonra kendime karşı

ayıp. Bu meslekte kendinden başka dayanacağın kimse olmuyor ki. Adımı da değiştirseydim dayanamazdım, bunu hissediyordum.

Emekli oldum artık. Daha çalışabilirdim, çok da yıpranmadı vücudum. Ama istemiyorum. Yoruldum. Üç kuruş da olsa, maaşımla idare edeceğim. Kirası pek bir şey değil, yıllardır oturuyorum bu bir göz odada. Eh, bir masrafım da olmuyor. Bundan sonra daha da az olacak. Oturup duracağım yerimde. Allah'tan Fatoş var. O yoldaşlık ediyor bana. Fatoş, benim kızım. Doğurmadan sahip olduğum, porselen bebeğim. Masmavi gözleri var. Upuzun kirpikleri. Çalışıyorken, gündüzleri bırakırdım evde, uslu uslu beklerdi beni akşama kadar pencerenin önünde.

Hâlâ geceleri koynuma alır, dertleşirim uzun uzun. Saçlarını örerim yatmadan önce, sabah bir açarım, kıvır kıvır olmuştur. Koklar, duramaz yine koklarım.

Yanıma yatırınca kapar gözlerini, rüyalarını paylaşır benimle Fatoş'um. Çünkü benim uzun zamandır kendi rüyalarım yok. Çok acı bir düşme hikâyem de yok benim. Düşmenin kendisi zaten yeterince acı. Bir sürü, irili ufaklı hikâyem oldu aslında yıllar içinde, uydurduğum. Pek meraklı olurlar bizim erkeklerimiz, işleri bittikten sonra 'neden düştün' diye sormaya. Çükleri aradan çıkınca, vicdanları devreye girer. Anlata anlata uydurduklarımı, sonunda asıl hikâyeyi unuttum. Fena mı oldu işte.

Levon Bey'e geçeceğim birazdan. Dün geceden beri onu ve yıllardan sonra gelen bu davetini düşünüyorum. Bizim meslekte kadınlar çok meraklıdır kendilerini kurtaracak bir beyaz atlı prense. Ben hiç heveslenmedim. Kocasının kolunda, düğün dernekle giden çok oldu aramızdan ama bir gün imrenerek bakmadım arkalarından. Hem sonra duyduk ki, sonları çok da hayırlı olmamış hiçbirinin. Şimdi, tam da emekli olduktan sonra bu davet. .. Aman, adam belki iyice sıkılmıştır yalnızlıktan, iki lafın belini kırmak istiyordur. Hemen havalara girmemeli. Ya da bir ihtimal, öğrenmiştir ne işle iştigal ettiğimi, o da payına düşeni almak istiyordur. Yok canım, o sünepelikle mi?

Yakası dantelli beyaz gömleğimi, siyah eteğimi, ipek çoraplarımı giydim. Üstü fiyonklu siyah rugan ev terliklerimi geçirdim ayağıma sonra. Yatmadan önce birkaç damla kendime, birkaç damla Fatoş'a sürdüğüm

yasemin esansından kulaklarımın arkasına ve bileklerime sürdüm. Saçlarımı topuz yaptım. Tarağın sivri ucuyla iki kulağımın hemen üstünden birer tutam çıkardım, parmağımla kıvırdım. Kulaklarım delik değildir benim, hiç küpe takmadım hayatımda. Annem olmadığından küçükken kimsenin aklına gelmemiş. Büyüdüğümde de ben korktum, deldirmedim kulaklarımı.

Aynanın karşısında rujumu sürerken -hafifçe dokunduruyorum dudaklarıma ama, varla yok arası- “Beş çayı" deyişi aklıma geliyor. Kapının arasından uzattığı başı, ürkek güvercin gözleri. .. Yıllar sonra ilk kez bir yere davetli olmanın tedirginliğinden midir, nedir, ellerim titremeye başlıyor.

Aynadaki yüzüm hâlâ çekici. “Hâlâ iş var kızım sende” diyor, göz kırpıyorum. Gözlerime bir şey sürmüyorum. Gerek duymuyorum, çünkü doğuştan sürmelidir benim gözlerim. Hem, 'Amma da süslenmiş benim için' demesin pısırık Levon Efendi.

Saate bakıyorum, çıksam iyi olacak artık. Karnım ağrıyor şimdi de. Bir bu eksikti. “Fatoş,” diyorum, “Fatoş'u da almalıyım yanıma. Sakinleştirir o beni." Fatoş'la göz göze geliyoruz, halime gülüyormuş gibi geliyor. “Aman ne düşünürse düşünsün be kızım," diyorum, “Sanki kendisi çok mu normal? Kaç yıldır evinden dışarı bir adım atmamış bir adamdan bahsediyoruz." Bu sefer de Fatoş'a göz kırpıyorum.

Ah, az kalsın unutuyordum. Eli boş gidilmez diye ufak bir şey almıştım, hediye. Bir şişe nane likörü. Likör sevdiğini biliyordum Levon Bey'in, o uğursuz suratlı, pis bakışlı bakkal çırağına sipariş ederken duymuştum birkaç kez.

Son bir kez aynaya bakıyorum. 'Kendine gel' diye uyarıyorum. 'Yeni taze gibi havalara girme, sürtersin burnunu duvara. Aklını başına devşir.'

Azalıyor gibi geliyor, karnımın ağrısı, ellerimin titremesi.

Likörü ve Fatoş'u alarak yanıma, çıkıyorum benim tek göz odadan.

Hayatımda ilk kez, bir beş çayına...

Bir süredir gözü kapı dürbününe dayalı, öylece duruyor. Gecikmedi oysa Ruhsar Hanım. Daha vakti var. Ama kendini engelleyemiyor Levon Bey. Yerinde duramıyor.

Sabahtan beri iki kez tıraş olmuş, jilet gibi ütülemiş pantolonunu, gömleğini; etrafa lavanta kokuları yayarak bekliyor.

Bakkalın çırağına yüklü bir bahşiş vererek küçük eklerler, makaronlar aldırdı, kendisi Valentin Teyzesinden yadigâr tarifle paskalya çöreği pişirdi. Çöreği pişirirken canı topik çekti. Teyzesi öldüğünden beri hiç topik yemediğini, tarifi bulabilirse, ileride -bir akşam yemeğinde mesela- Ruhsar Hanım'a topik yapabileceğini aklının bir yerine yazdı.

Şöyle bir gözden geçirdi, ev pırıl pırıl parlıyordu. Çayı, porselen takımın çaydanlığına alarak, soğumasın diye bir havluya sardı. Fincanlar, gümüş kaşıklar, ipek peçeteler, her şey hazırdı.

Bir Ruhsar Hanım'dı eksik olan.

Çırağın, akşama kimin geleceğini öğrendiğindeki pis sırıtışı düştü birden aklına. 'Seni yaşlı kurt seni' der gibi yan yan bakışları. Nasıl utandı Levon Bey, 'Keşke söylemeseydim kimin geleceğini, ne boşboğazım' diye kendine kızdı. Sonra Ruhsar Hanım'ın mesleğini söyledi çırak; “Dayıcım, aman ha, biliyorsun değil mi" diye fısıldayarak, gözlerini aça aça.

“Münasebetsiz çırak" diyor, kendi kendine konuşarak, “Sana mı düşmüş beni aydınlatmak. Biliyorum elbet. Teyzem hayattayken söylemişti bana. 'Uzak dur o kadından, kötü kadın o' demişti ağzını korkuyla büzerek. Gözlerini tavana doğru devire devire. İstavrozlar çıkara çıkara. Bana hiç kötü görünmese de, uzak durmuştum ben de. Ama teyzeme fark ettirmeden, o zamanlar da, hep gözetlerdim apartmana girişini çıkışını. Saçını arkaya atışını, karşıdan karşıya geçişini, kaldırımda uzaklaşarak yok oluşunu, geç bir vakit yorgun argın eve gelişini, çantasından anahtarını arayışını, kapıyı usulca kapatışını. .."

Gözü hâlâ dürbünde. Kapıyı açtığını görüyor Ruhsar Hanım'ın. Birden heyecanlanıyor. Kendi etrafında bir tur atıyor. İşte elinde bir likör şişesi ve

bir oyuncak bebekle çıkıyor evinden. Bebeği anlayamasa da Levon Bey, üstünde durmuyor.

Olduğundan daha güzel görünüyor Ruhsar Hanım, gözüne şimdi; belki birazdan evine geleceği için, belki bu çekingen duruşunu daha önce hiç görmediği için, belki de yıllar sonra ilk kez bir kadınla aynı odada olacağı için.

Nereden geldiğini anlamadığı anlık bir ateşle her yanını ter basıyor Levon Bey'in. Valentin Teyzesi arkasından istavroz çıkarıyor ve ensesine üflüyor gibi geliyor ona. O denli güçlü ki bu sanrı, dönüp arkasına bakmak zorunda hissediyor kendini.

Zaman geçmiyor, duvarlar üstüne üstüne geliyor sanki.

Zar zor ayakta durarak, tekrar dürbüne dayıyor gözünü.

“Ruhsar Hanım" diyor, fısıltıyla.

Tam kapının önünde Ruhsar Hanım, ama zile basmıyor.

Başını önüne eğmiş öylece duruyor.

V

Hızla giriyor evine Ruhsar Hanım, kapıyı kapatıyor. Likör şişesini ve Fatoş'u yere bırakıyor. Kendisi de kapıya sırtını vererek yere çöküyor. Topuzunu çözüyor sonra.

Ağlamak istiyor, ama uzun yıllardır hiç ağlamadığından unutmuş, nasıl yapacağını bilmiyor.

Biraz dikkatli dinlese, gözü hâlâ kapı dürbününe dayalı, “Ruhsar Hanım" diye fısıldayıp duran Levon Bey' in titrek sesini duyabilir, ama dinlemiyor.

“Beş çayıymış," diyor kendi kendine, “Ne anlarım, ben beş çayından."

Yerde, gözleri kapalı yatan Fatoş'a dikiyor gözlerini sonra. Bir an önce yatağına girmek, onu koynuna almak ve uykuya dalmak istiyor.

Bebeğin, her ikisi için özenle hazırladığı rüyaları paylaşmak ve bu geceyi atlatabilmek için...

Bir geceyi daha, atlatabilmek için.

IV

KÜÇÜK KESİKLER

Carver ve Altman için,

Pansiyondaki

Sıcak vardı. Pansiyon sonra. Deniz, kum, falan. Ben, bilmiyordum gerisini çok. Sevgilim vardı. Gözleri iri. Memelerini ve kollarını seviyordum. Elini alnıma koyar, "İyi misin?" derdi sık sık. Gözlerimi devirirdim. Gülerdi. Nasıl böyle hüzünle gülebiliyordu bilmiyorum. Bir gece, çok mu içmişim gene nedir, attılar bizi pansiyondan. Sevgilim küfretti o leş adama. Koca göbekli olana. Daha önce duymamıştım. Hoşuma gitti küfretmesi. Eğildim öptüm. Karşı koymadı. Kim bilir nasıl kokuyordum. Koluma girdi. Bir yandan beni, bir yandan valizi sürüklemeye çalışıyordu. Düştüm sonra ben. Oturdu yanıma. Başını ellerinin arasına koydu. Sonra yüzüme baktı. Hatırlıyorum ay ışığı vardı.

"Bir pansiyon bulmalıyız" dedi.

"Buluruz" dedim.

"Şimdi" dedi.

"Olur," dedim, "şimdi".

Gözlerimi kapadım.

Gözlerimi açtım.

Biraz ayılmış gibiydim. "Ay ışığında saçların" diye başlayacaktım, susturdu. "Bu kadar içmesen" dedi.

"Olur, içmem" dedim.

"İçmezsin, evet" dedi.

Geçen yaz kaldığımız pansiyona gitmek geldi aklıma. O âna kadar kaldığımız en kötü yerdi. Deli bir kadın işletiyordu. Dokuz on kadar kedi fink atıyordu ortada. Bir de sürekli hayalet gibi odadan odaya süzülen o siyahlı, üzgün kadın. Her işe koşan. Üşendiğimiz için başka yer de bakmamıştık.

Yüzünden korkunç bir anlam geçti. Oraya gitmeyi hiç istemediğini anlamıştım.

“Peki," dedi. “Orada yer vardır kesin. Kim kalmak ister ki orada!"

Pansiyon sahibi kadını hatırladım. O bizi hatırladı mı, bilmiyorum. Gece geç bir saatti. Kapıyı hiç açmayabilirdi. Ama açtı. Çok değişmemişti. Hâlâ Altan Karındaş'a benziyordu. Onun gibi deli deli bakan, korkutucu, iri mavi gözleri vardı. Ama ondan farkı, gerçekten deli olmasıydı bu kadının.

"Odaların çoğu boş" dedi. “İstediğinizde kalabilirsiniz."

Sonra sadece merdivenin ağzındaki odayı verebileceğini söyledi.

“Olur" dedik, ne diyelim. Çok fazla seçeneğimiz de yoktu.

Sevgilimin tuvalete gitmesinden faydalanıp, “Bira bulunur mu?" dedim.

“Gece servis yok" dedi.

Sonra göz kırptı. “Ama senin için bir istisna yapabilirim" diyerek mutfağa seğirtti.

Mutfağı görünce birden siyahlı, üzgün kadını hatırladım. Uzunca boyluydu. En çok mutfakta kahvaltı hazırlayıp bulaşıkları kaldırırken görmüştük onu. Ne yapsa yaranamıyordu patronuna ve onun yanından hiç ayrılmayan o tuhaf iki kadına.

Laf olsun diye o kadınları sorayım dedim.

“A, burada daha önce de mi kaldınız" dedi.

“Evet," dedim, “geçen sene".

“Arkadaşlarımdır onlar" dedi. “Çamlıca'nın üç gülüyüz-dür biz" diyerek kıkırdadı.

Gülümsememi bekledi sanırım. Beklediğiyle kaldı.

“Bir tanesi Atina'da oturur, bu yaz gelemedi" dedi.

O hep sutyensiz gezen, kabarık, korkunç saçları olan kadın olmalıydı. Çok çirkindi. Rum aksanıyla konuşmasını hatırlıyordum. Bir gece yarısı su içmek için uyandığımda odamızın yarım perdeli penceresi önünde bizi gözetlerken görmüştüm onu. Sabah uyanınca gördüğümün rüya mı gerçek mi olduğu konusunda bir an tereddüt etmiştim. Sevgilime söylediğimde, “Bu kadar içmemeliydin" demişti. Ama görmüştüm işte, onu ve karanlıkta kedi gözü gibi parlayan gözlerini. Benim fark etmeme aldırmadan, bir gece heykeli misali dikilmeye devam etmişti pencerenin önünde.

“Öteki?" dedim.

O biraz daha güzel olan ve neredeyse hiç konuşmayan kadındı.

“Öteki mi?" dedi. “Başka arkadaşım yoktur ki benim."

Bu arada sevgilim dönmüştü. Tezgâhın üstündeki biralara bakıyordu şaşırmış gibi.

Hâlâ şaşırabiliyordu.

“Nasıl yani?" dedim. “Az önce 'Çamlıca'nın üç gülüyüz' demiştiniz. Nasıl başka arkadaşınız olmaz. Bir kadın daha vardı burada, güzelce bir kadın."

“O zaman, benimdir o, beni hatırlıyorsundur" dedi, sevgilime bakarak.

Dilini dudağında gezdirdi.

“Hayır" dedim. “Sarışın bir kadındı. Sürekli bir şeyler mırıldanır gibi ağzını açıp kapıyor, ama hiç sesini çıkarmıyordu."

“Hah," dedim sonra, “şimdi hatırladım. Bahçedeki kedileri oradan oraya taşıyıp duruyordu".

Yapmacık bir tavırla, “Ah," dedi, “Suzan o. Suzancığımı diyorsun sen."

Uzaklara dalar gibi hülyalı bir bakış attı. Sonra başka bir açıklama getirmedi.

Kadının öldüğünü ya da çok uzaklara göç ettiğini düşündüm.

Odaya yerleştik. Bir bira açtım. Geçen yıl kaldığımız odaydı. Sevgilime o tuhaf kadınları hatırlayıp hatırlamadığını sordum.

Biralar yüzündendi sanırım, konuşmak istemiyordu. Israr ettim.

Soğukça, “Hatırlıyorum" dedi.

“Biliyordum," dedim, “ben bile bu kafayla hatırladığıma göre".

“Selamet'e nasıl davrandıklarını hatırlıyorum" dedi. Sonra dişlerini sıktı, “Kaltaklar!" diyerek elimdeki bira şişesine uzandı.

“Hepsinden daha güzeldi Selamet" dedi.

Selamet ya, evet. O siyahlı, üzgün kadının adıydı bu.

“Güzel miydi?" dedim.

“Evet," dedi. “Bu tip kadınlar, yoksulların güzelliğini asla bağışlamazlar."

Biradan bir fırt daha çekti.

“Çok çalışıyor ama onlara yaranamıyordu. Konuşmasıyla, kemikli elleriyle, hep aynı elbiseyi giyiyor olmasıyla dalga geçiyorlardı. O da neredeyse hiç konuşmuyor, onların yanına çıkacağı zaman mümkün olduğunca gizliyordu

ellerini. Başka elbisesi yoktu ama. Yani, o konuda yapabileceği bir şey yoktu."

Bu kadar çok şey hatırlamasına şaşırdım.

Şimdi yatağa uzanmış, bana sırtını dönmüştü.

Tekrar buraya dönmek zorunda kalmaktan mutsuzdu. Görebiliyordum. Bu dönüşün benim yüzümden olduğunu bilmek de işimi kolaylaştırmıyordu.

Biramı bitirdim, kulağına eğilerek “Uyudun mu?" dedim.

Ses çıkarmadı.

Uyumadığını biliyordum.

Sabah uyandığında “Buradan gitmek istiyorum" dedi. “Başka bir yer bulalım."

Başım çok fena ağrıyordu.

“Olur" dedim.

Oyalanmadan aşağı indim, o duş alacak, sonra eşyaları toplayıp gelecekti. Ağzımın içi kupkuruydu. Kahvaltıdan önce bir bira içmenin hesabını yapıyordum.

Karşımda görünce birden, şaşırdım. Mutfaktaydı; siyahlı, üzgün kadın.

“Bir bira alabilir miyim" dedim. Yüzüme bakmadan, dolaptan çıkardı. Tezgâhın üstüne koydu.

Siyahlı, üzgün kadın bir hayaletmiş gibi kalmıştı aklımda. Yüzünü hatırlamıyordum. Ama o an şöyle alıcı gözle bir baktım, gerçekten çok güzeldi.

“Selamet" diye seslendi bahçeden biri, o an. Pansiyon sahibi kadının sesiydi bu. “Selameeet" diye sesini yükseltti hemen arkasından, sabırsızca.

Ellerini cebine koydu Selamet, hızlıca bahçeye çıktı. Bahçe kapısına seğirterek eşikte durdum.

“Yaklaş" dedi Selamet'e. Gözleri iyice irileşmişti, bu haliyle Altan Karındaş'ın gözlerine rahmet okuturdu. Masada Suzancığıyla oturuyordu, tanımıştım onu. Suzan'ın hayatta oluşuna şaşırdım. Kucağında çirkin -o yöre, kedilerinin çirkinliğiyle ünlüydü- bir kediyle oturuyordu.

“Selamet" dedi tekrar, pansiyon sahibi kadın. Selamet demekten alıkoyamıyordu sanki kendini. Sonra derin bir nefes alıp “Bu böreğe soğan" dedi. Cümlesini bitiremedi. Çok üzgün, aynı zamanda ihanete uğramış görünüyordu. Titreyen parmaklarını burnunda birleştirmiş, gözlerini yummuştu.

Bir an öylece durdu, sonra cümlesini baştan alacak gücü bünyesinde toplayarak tiz bir sesle konuştu.

“Bu böreğe soğan koymuyorduk, hatırlıyor musun" dedi.

Başını eğdi Selamet.

Suzancığına dönerek, “Yok şekerim" dedi. “Almıyor kafası. Zaten zar zor anlıyor dediklerimi. Artık dayanamayacağım. Geldiği dağa dönsün, umrumda değil."

Sanki Selamet yanında değilmiş gibi konuşuyordu.

Biramdan bir fırt daha aldım. Bulutlara baktım. Tek tüktü.

Kediyi yere koydu, beriki. Selamet falan umurunda değil gibiydi. Yerde kendisine bakan diğer bir kediyi kucağına aldı: İran kedisine benzeyeni. Ama nasıl çirkin bir kedi, o kadar olur. Sonra Selamet'e buz gibi gözlerle baktı. Ama hiçbir şey demedi.

“Hadi, dön mutfağa!" dedi pansiyon sahibi. “Kafanı vermelisin yaptığın işe. Yoksa biliyorsun, senin gibilerden çok var, istesem bin tane bulabilirim."

Beriki sakince ayağa kalktı, İran kedisine benzeyen kediyi bahçenin öteki ucuna götürdü. Yavaşça yere bıraktı. Oradan sarı, çipil gözlü bir yavru

kediyi buldu getirdi.

Selamet elleri hâlâ ceplerinde, bana doğru geliyordu. Geçsin diye kapıdan çekildim, bahçeye doğru bir adım attım. Bembeyaz bir suratla mutfağa girdi.

Güneş tatlı tatlı ısıtıyordu sabah saatlerinde. Henüz bunaltmaya başlamamıştı. Ben de, şimdi kâğıt oynamaya başlayan kadınların yanındaki masaya oturarak yüzümü güneşe verdim. Bana bakmadılar bile. Yokmuşum gibi davranıyorlar, sessizce oyunlarını oynuyorlardı. Pozisyonları hiç değişmiyordu. Sadece berikinin, arada bir, yere doğru eğilerek kucağındaki kediyi yere bıraktığını ve ayağının ucunda hazır bekleyenlerden birini aldığını görüyordum. Biteviye.

Keyfim yerindeydi. Hatta başka bir yer arayacak olmak canımı sıkıyordu. Ama sevgilim kafasına koymuştu buradan ayrılmayı, yapabileceğim çok bir şey yoktu.

Mutfaktan Selamet'in ağlama sesi geliyordu kulağıma. Kesik kesik ağlıyordu. Nedense o an, Atinalı çirkin kadın da keşke burada olsaydı diye düşündüm. Bu delilerin ekip tamamlansaydı. Daha da keyiflenecektim.

Atinalının meme uçları aklıma geldi, sonra. Ne çok görmüştüm onları burada kaldığımız süre boyunca. O zamanlar bu kadar içmiyordum. Sanırım. 'Ne kadar çirkindi,' diye düşündüm, 'kedilerle yarışırdı hani'. Sarkmış memelerinin her daim ortada uçları, korkunç derecede kabarık kül rengi saçları ve gecenin bir yarısı uyandığımda karşılaştığım, pencerenin dışından bize bakan gözleri...

Ben Atinalıyı düşünürken, ağlama sesi azalsa da, gelmeye devam ediyordu mutfaktan doğru. Kadınlar da duyuyor olmalıydı. Ama oralı bile değillerdi. Ağlama, hepten kesik hıçkırıklara dönüşmüştü şimdi. Benimse biram bitiyordu, ama o anda mutfağa gitmek içimden gelmiyordu. Onu siyahlar içinde, mutfağın bir köşesine sinmiş bir halde ağlarken görmek istemiyordum. Bu tüm tadımı kaçıracaktı. Ama öte yandan, sevgilim aşağı inmeden bir bira daha içsem hiç fena olmayacaktı.

Ben de mutfağa doğru yöneldim.

Gidene kadar, dört ya da beş kedi bacağıma sürtündü. Pansiyon sahibiyle kedili kadının arkamdan baktıklarını hissettim. Arkamı döndüğümde, ikisi de başlarını hızla kağıtlarına doğru çevirdiler.

Mutfağa girdiğimde, tezgâhın yanında, Selamet'le sevgilimi birbirine sarılmış halde gördüm. Selamet başını, sevgilimin omzuna koymuş, içli içli ağlıyordu. O da saçlarını okşuyordu Selamet'in. “Şşşt," diyordu. "Tamam, geçti Selamet. Hepsi geçti."

Hemen yanlarında bir ekmek bıçağının durduğunu fark ettim. Etrafında henüz kesilmiş ekmek dilimleri falan da yoktu.

Mutfağa girdiğimi fark etmediler. İkisinin de gözleri kapalıydı.

Yanlarında durarak iki kadının paylaştığı o resmi hafızama kaydettim.

Sonra, bahçede içmek için dolaptan bir bira daha aldım ve onları orada bırakarak sessizce mutfaktan çıktım.

Kucak Delisi

“Yeni uyuttum" dedi Sıla, kısık bir sesle.

“Hem çok zor uyuyor, hem de çıt çıksa uyanıyor."

Son heceyi zar zor çıkardı ağzından. Hep böyle yapardı çocukluğundan beri. Son heceleri neredeyse yutardı. Sözü biter bitmez, hızlıca kulağının arkasına sıkıştırdı saçlarını. Önündeki kahve fincanının çatlamış tabağına dokundu. O noktada biraz durdu, hemen ardından işaret parmağıyla yarım bir daire çizdi.

“Bir de hep kucak istiyor. Bir dakika yere bıraksam basıyor çığlığı hemen. 'Kucak delisi yaptın çocuğu' diyor Suat. Hemen kucağıma almazsam, bu sefer de 'Başım ağrıdı, sustu-ruver şunu' diye başlıyor. .."

“Çok hırpalıyorsun kendini."

'Öyle mi diyorsun?' der gibi baktı. Ama hiçbir şey demedi. Onun yerine gözünden bir ikindi bulutu geçirdi. Sustu.

Birden aslında çok neşeli olması gerekiyormuş da bu durum aklından -her nedense- uçup gitmiş gibi, iğreti bir hatırlayışla ve hemen o kısacık ânın içerisinde icat ettiği abartılı bir tavırla kahvesinin son yudumunu içerek fincanı ters çevirdi.

“Bakarsın değil mi?"

Duymazlıktan geldi Nilay. Gözü, Sıla'nın süt dolu memelerine, bağrına ve onların üstünde beyazca kıvrılan, pürüzsüz boynuna kaydı. Telaşla çevirdi bakışlarını hemen. Kendini konuşmak zorunda hissetti.

“Biraz dinlenmeye ihtiyacın var senin."

Az önceki yapay neşesi sönüverdi Sıla'nın. Küskünce, “Sana söylemesi kolay" dedi. “Çocuğun olunca görürüm seni de!"

Alyansını çıkardı, fincanın kıçına koydu. Elini omzuna götürüp suratını acıyla ekşitti. Tam kolunu kaldırdığı sırada, sol göğsünden akan süt, göğüs ucunda usul usul genişleyen bir daire oluşturdu.

Nilay buzdolabına doğru çevirdi başını. Yutkundu.

“Ovayım mı biraz omzunu?"

Sıla 'Sen bilirsin' der gibi başını yana yatırdı.

Arkasına geçti, ayakta dikilerek ve bacaklarıyla Sıla'nın sırtı arasında belirgin bir mesafe koyarak ovmaya başladı. Yine de dayanamadı, kızıl saçlarının kokusunu içine çekti. Yıllardır değişmeyen o kokuyu. Sıla'da en çok sevdiğinin, ensesinden başlayarak tüm omzuna yayılan çillerle birlikte bu kızıl saçlar ve onun tarçınlı, tuhaf kokusu olduğunu düşündü. Kokudan başı dönmeye başladı ama kemikli ellerini ustaca kullanarak ovmayı sürdürdü.

Omzunun ovulması neşesini yerine getirmişti. Biraz da sessizliği sevmediğinden, “Ay, aklıma ne geldi bak" diyerek gülmeye ve anlatmaya başladı Sıla.

“Annemin porno kaset hikâyesini biliyor musun sen? Hani o ısrarla 'miki kaset' derdi, porno demeye utandığından."

“Evet," dedi Nilay bir yandan ovmaya devam ederek, “anlattın bana birçok kez". Sesi, şu an en son yapmak istediği şeyin bu hikâyeyi dinlemek olduğunu belli eder bir yılgınlıkta çıkmıştı.

“Ya, anlattım değil mi."

Hâlâ gülerek ve sesini biraz alçaltarak: “Biliyorum ama ne yapayım, çok gülüyorum ben buna... "

Nilay'dan devam etmesini istediğini gösteren bir söz ya da bir davranış bekledi ama genç kadın hiçbir şey yapmadı. İfadesiz yüzüyle ve yaptığı her işte kendini gösteren o ciddi tavrıyla, bebeği sürekli taşımaktan iyice sertleşmiş bu güzelim omzu ovmaya devam ediyordu.

Sıla, nedenini tam olarak bilmese de Nilay'ın yanında son zamanlarda huzursuz hissediyordu kendini. Bu yüzden uzayıp bitmek bilmeyen bu öğleden sonralarda, o karşısında genellikle oturup ellerine bakar ve pek konuşmazken, kendini sürekli bir şeyler anlatmak zorunda hissediyordu. Ne olursa olsun, bir hikâyenin dolduramayacağı bir boşluk yok gibi geliyordu ona. Anı atlatmayı kolaylaştırıyordu.

Dayanamadı, anlatmayı sürdürdü.

“Annem, teyzem, nedense büyük küçük herkesin 'Ayşe Abla' diye çağırdığı büyük teyzeleri ve birkaç komşu kadın, öyle altın gününün ortasındayken hem de, düşünebiliyor musun? Annem, Lütfi Arnca'nın Almanya'dan, babamın siparişi üzerine getirdiği 'miki' kasetten söz edince ötekiler merak etmiş. Annem başta yanaşmasa da ısrarlara dayanamamış. Ayşe Abla, dudağında yarım yüz felcinden hediye sabit gülümsemesi, her zamanki köşesinde karışmadan örgüsünü örüyormuş. Sonra daha takar takmaz, kaset sen takıl. Çıkmaz Allah çıkmaz. Ne yapacaklar, nasıl çıkaracaklar? Annem, babama ne diyeceğini düşünerek ayılıp bayılmaya başlamış. Sonra sokaktaki televizyon tamircisini çağırmak gelmiş akıllarına. Ama tamirci sorunu çözmeye çalışırken kasetin ne menem bir kaset olduğunu anlar diye korkmuşlar ve bir plan yapmışlar... Ah, onları öyle panik içinde her

düşündüğümde karnıma ağrılar giriyor. Annem -ne âlem kadın- teyzemi ve diğer konu komşuyu da alıp yatak odasına götürmüş. Oraya saklanmışlar cümbür cemaat, tamirciye görünmemek için. Ay, onların hepsini yatak odasında muhtelif yerlerde saklanmış düşünebiliyor musun? Sen de teyzemin kucağında. Bir tek Ayşe Abla'yla ben kalmışız salonda..."

Elinin tersiyle gözlerindeki yaşları sildi.

“Sonra geliyor tamirci tabii. Gençten, parlakça bir çocuk. O anı hayal meyal hatırlıyorum. Ayşe Abla yapılan plana uygun olarak bir tepsi dolusu pirinç almış eline. Hesapta pirinç ayıklıyor. Beni dizinin dibine oturtmuş, tamirciye bakarak 'Çocuk oynarken sıkıştırmış abisi, ne bilsin işte' diyor, zar zor açılan ağzını yamulta yamulta."

Konuşması yine, ufak bir gülme kriziyle kesiliyor. Bir an içeriden gelen bir gürültüyü fark etmişçesine susarak kulak kabartıyor ama hemen sonrasında bebeğin hâlâ uyuduğuna kanaat getiriyor. Tam hikâyesine devam edecekken Nilay bıkkınca söze karışıyor:

“Evet sonra ben içerden ağlamaya başlıyorum. Sen Ayşe Abla'ya dönerek 'Annemler neden yatak odasına saklandı?' diyorsun. Tamirci pis pis gülmeye başlıyor ve perde!"

“Aaa, mahvettin hikâyemi. Hep böyle yaparsın. Ben daha uzun uzun anlatacaktım."

Bir an sessizlik oluyor. Ovmayı bırakıyor Nilay. Geçip oturuyor yerine.

Kahve fincanına bakarak, “Soğumuştur artık bu" diyor Sıla.

Nilay ne söylendiğini yine duymamış gibi birbirine kenetlediği ellerine bakıyor.

Sonra birden, başını kaldırmadan, uzun zamandır söylemek isteyip de içinde tuttuğu o sözcükleri sıralıyor art arda.

“Sen de çocukluğumuzu düşünüyor musun, arada?"

Sorar sormaz aklının dehlizlerinde her daim alesta duran bazı resimler yağmaya başlıyor gözünün önüne Nilay'ın. Annelerinin tamirciden saklandığı, küf kokulu o yatak odasında, pirinç başlıklı eski yatağın altında, yazlıkta herkes denize gittiğinde zorla yatırıldıkları öğle uykularında, onlarda kaldığı gecelerde bazen 'korkuyorum' bahanesiyle, bazen bir bahane bile ileri sürmeden, birbirlerine sürtüne sürtüne, ikisinden biri yorulup da uyuyana kadar yaptıklarını anımsıyor.

Şimdi karşısında hareketsiz duran bu dudakların o zamanlar boynunu ürperten ıslaklığını, her zaman soğuk olan o baldırların, kendi baldırlarına arsızca değişini, o uyuduktan sonra çillerini kapayan kızıl saçlarını koklayarak uykuya dalışlarını, bir iniltiyi daha ağzın içindeyken boğmak için dudağını ısıran o iri dişlerin bıraktığı oylumlu izi ...

Hepsini, her şeyi anımsıyor.

Bunları hatırlayıp durmanın yıllar boyunca, içinde iyice koyulttuğu tutkusu artık kolu, bacağı gibi geliyor ona, herkesçe görülebileceğini duyumsuyor. Belki de en çok bu yüzden, Sıla'nın bunu fark etmemiş olabileceğine inanamıyor.

Pencereden vuran akşam güneşi, mutfağa bungun bir hava veriyor, nefes almak gitgide zorlaşıyor ikisi için de.

Sıla, Nilay'ın sorusunda neyi kastettiğini anlamamış gibi bakıyor önce. Kendisine hakaret edilmiş ya da suratına tükürülmüş gibi bakıyor. O ufarak ve kemikli yüzün aslında kime ait olduğunu uzun zaman önce unutmuş da, hatırlamaya çalışır gibi bakıyor.

Bir an başını öne düşürerek duruyor, ne diyeceğini bilemez bir halde yutkunuyor. Aklına bir hikâye de gelmiyor. Ki anlatsın. Aslında gelse de şu an anlatamayacağını biliyor. Bir şey olsun istiyor o da: ocaktaki süt taşsın, ufak çaplı bir yangın çıksın, biri kapı zilini çalıp kaçsın, bebek ağlamaya başlasın ... O ânı geçirmeye yardım edecek herhangi bir şey olsun ve onu bu durumdan kurtarsın.

Ama hiçbir şey olmuyor.

Sonra artık bir yanıt vermesi gerektiğini düşünerek kendine çeki düzen veriyor. Elleri kucağında, gözleri iyice soğumuş kahve fincanına dalmış, acı çeker gibi gülümsüyor.

“Tabii, hatırlıyorum” diyor, son heceyi yine neredeyse yutarak, “Bırak çocukluğu, ben senin bebekliğini bile hatırlıyorum. Sen de benim ufaklık gibi tam bir kucak delisiydin. Teyzemin kucağından bir an bile inmek istemezdin”.

Şarkı Bitti

Onu dükkânımın önünde dikilirken fark ettiğimde *Ses* dergilerini kurcalıyordum. Birkaç sayı dışında tüm sayılar vardı, olanların da çoğu mükemmel durumdaydılar. Müşterilerin yokluğunda okuduğum kitaptan canım sıkıldığı zamanlar, bazı çok sevdiğim sayılarına döner döner bakardım bu derginin. En çok da onun resimlerinin olduğu sayılara. Bazılarında elinde bir gitar olurdu, tutuşundan anlardınız çalmayı bilmediğini. Bazılarında bacağını şöyle sıyırıp da iki koluyla saçlarını havaya kaldırırdı; hani, sarkık memelerini güzel göstermeye çalışan dansözlerin kollarını kaldırarak verdikleri o pozlara öykünerek. Nedense onda acemi dururdu bu şuhluk. Ağzının kenarında her daim hazır tuttuğu o küçümseyiş hemen her resmin demirbaşıydı. (Bana öyle gelirdi ki, kendisi bile payını alırdı bu küçümseyişten.) Sonra, 'Onu neden bu kadar seviyorum ki?' diye kendime her sorduğumda aklıma gelen o ikircikli gülüşü ve her hareketinin içine bilinçle makul bir doz kattığı o mesafeli yapaylık. Onu o yapan bu özellikler, çok ünlü olduğu zamanlarda bile yarattığı hesaplanmış gizem ve özel hayatını gizlemesindeki ustalıkla birleşince tamamlanıyordu.

Bir süredir hiçbir yerde onunla ilgili bir haber çıkmamıştı. Nerede veya kiminle olduğunu kimse bilmiyordu. Aslına bakarsanız, belki de gizlenmesine gerek kalmamıştı artık, çünkü birçoklarınca çoktan unutulup gitmişti.

Bense ikinci el plak alıp satmaya onun yüzünden başlamıştım. Onun tüm kırkbeşliklerini, uzunçalarlarını, kasetlerini, kartpostallarını, resimlerini -neyi var neyi yoksa işte- toplamak istiyordum. Topladım da zamanla. En iyi durumdakileri kendime ayırıyor, ötekileri meraklılara satıyordum. Aynı plaklar zaman içinde döne dolaşa hep benim elimden geçiyordu. Bu arada

sahaflık denen o belaya da belime kadar batmış oldum. O kadar alışmıştım ki, çıkmak da istemiyordum.

Sonra birçok parça daha topladıysam da, en değerlileri hep onunkiler oldu. Ne çok okşadım plak kapaklarındaki resimleri, yazıları ve hatta plakların üstündeki çizikleri.

Üst üste saatlerce dinledim, hep aynı şarkıları.

Hep onun şarkılarını.

Ses dergilerinden bir an, gözümü dinlendirmek için kafamı kaldırdığımda kapının önünde dikilen birini gördüm. Kararsız, ürkek gözlerle içeriye bakıyordu. Emin olmak için biraz yaklaşarak dikkatle baktım.

Evet, üstü başı dökülen bu solgun kadın kesinlikle oydu.

Bir an ne yapacağımı bilemedim. Aklıma onu benim gibi çok seven bir arkadaşımı aramak geldi. Sonra 'saçmalama' diye kızarak kendime, hemen kapıyı açtım. Elinde birkaç tükenmez kalem tutuyordu. Nasıl davranacağımı, ne diyeceğimi bilemiyordum. Adıyla seslendim ona. “Hoş geldiniz" dedim. Sanki hiç pis değilmiş, hiç kötü kokmuyormuş gibi elimi dostlukla uzattım. Sonra kolumu omzuna koyarak içeri sürükledim, kibarca. Çok şaşırsa da karşı koymadı. Elinde tuttuğu tükenmezkalemleri hızlıca cebine koyduğunu fark ettim. Hemen oturttum, 'Ne içmek istersiniz?' diye sordum. Güldü. Dişleri simsiyahtı. “Bir Bol fena olmazdı" dedi. “Bol mü?" diye düşündüm içimden, ne zamandır duymamıştım bu içkinin adını. Bir an durakladım. Sonra elimle 'hay hay' anlamına gelen bir hareket yapıp “Hemen getiriyorum" dedim. İçim içime sığmıyordu. Bir yandan da anlayamıyordum bu düşmüş halini. Çok sonraları, o an içime dolan birçok duyguyu düşündüğümde içlerinde en çok hatırladığımın panik duygusu olduğunu fark ettim. Onu dükkânımda böyle görmek beni sevindirmiş, üzmüş, şaşırtmış, duygulandırmış, kızdırmış ama en çok da panikletmişti.

Bol yerine, bir fincana az çay, üstüne bolca konyak doldurdum. “Size layık değil ama" dedim verirken. Fotoğraflarından alışık olduğum o küçümseyici kıvrımı dudağına oturtarak “Teşekkür ederim" dedi. Sesine de o çekici yapmacıklığı konduruvermişti hemen. Bir dikişte bitirdi.

“Bir tane daha bol alır mısınız?" dedim. Söylerken dilimi damağıma nazikçe değdirerek 'l' harfini yumuşattım, aynen onun yaptığı gibi.

“Alayım, madem..." dedi. Bir tane daha hazırladım. Hiçbir şey düşünemiyordum. Bu sefer büyükçe bir yudum alarak gözlerini etrafta gezdirmeye başladı. “Ne güzelmiş burası" dedi. Eliyle saçlarını düzeltmeye çalışıyordu, keçe gibi görünen saçlarını.

“Teşekkür ederim, siz buradasınız da ondan" dedim.

Bu sefer gülerken elini ağzına götürdü.

Bir şeyler yapmalıymışım gibi geliyordu. Ben de onun plaklarından bir tanesini koydum pikaba. Şu halinde, şarkıyı fark edip etmediğini görmek istiyordum. Şarkı başladı, ne bir şey söyledi ne de bir tepki verdi. Usulca ayağa kalkıp dükkânın arkasına doğru yürüdü. Şarkı ilerledikçe yavaş yavaş huzursuzlandığını görebiliyordum. Hareketlerinin farklılaşmasından çıkardığım, küçük belirtilerdi bunlar. Belki yanlıştı ama ne olacağını görmek istedim, bu yüzden bıraktım plağı çalmaya devam etsin. Sağda soldaki plakların kapaklarında, dergilerin kapaklarında gezdiriyordu gözlerini, hızlı hızlı. Şarkı devam ediyor, her zaman vurgun olduğum o tok sesi tüm dükkânda yankılanıyordu.

Bu arada içkisi boşalmıştı. Birden bana dönerek, “Bir kadeh daha versene" dedi, “Çay koyma bu sefer" diye de ekledi. Sesindeki iç gıcıklayan o yapmacıklık da, dudağındaki küçümseyici, o baştan çıkaran kıvrım da yok oluvermişti. Bol, mol demiyordu artık. Elini saçına götürmüyordu. Belli ki, maziden gelen bir alışkanlıkla üstüne yapışıveren o yapay nezaketten hızlıca soyunmuştu.

Çıkardım, konyak şişesini uzattım. Bir dikişte onu da bitirdi. Kendi resmini gördü sonra, bir başka plak kapağının üstünde. Elini resminin üstünde gezdirdi usulca. Sonra bıraktı plağı yerine, geçip az önce kalktığı eski koltuğa attı kendini.

Gözlerini tam karşısına dikti.

Gözlerini diktiği noktaya baktım, bakılacak bir şey yoktu.

Şarkı bitti. Kalktım plağı kapağının içine yerleştirdim. Bir süre konuşmadı. Öylece boşluğa bakmaya devam etti.

Sonra elini cebine attı. Tükenmezkalemleri çıkararak bana doğru uzattı.

“Tükenmezkalem satıyorum ben" dedi.

Kulaklarımda az önceki şarkısından kalan ve hâlâ çınlayan şarkılı sesini bastırmaya çalışarak “Peki" dedim.

Başını bana çevirerek buz gibi bir sesle, “Alır mısın?" dedi.

Elimde nedense bir süredir sıkı sıkı tuttuğum plağı diğerlerinin yanına koydum. Ayağa kalktım. Usulca yanına kadar giderek kulağına eğildim.

“Alırım" dedim.

Ferhat Olmak

Sakin bir köşesinde oturduğum kahveye girerek önce etrafa bakındı. Önümden usulca geçerken dikkatlice beni süzdü. Birkaç adım ötemden âni bir kararla döndü, tam masamın önünde durdu. Gözlerime baktı. Ben de, pek istemeden ona baktım. Kırklarında var yok, esmerce bir adamdı. Zayıf, geniş omuzlu, bir zamanlar spor yapmışlığı anlaşılan. Yakışıklı denemez ama çirkin de değildi. Bir partiye beraber gitseniz örneğin, çok dikkat çekmez ama yanınızda da sırıtmazdı. Elinde mavi bir tükenmezkalem tutuyordu. Kalemi bana doğru uzatarak bir şey söyledi. Anlamadım. Gözlerim, beni işaret eden kalemindeydi hâlâ.

Yüzüne baktım, “Anlamadım” dedim.

Güldü. Gülüşü yüzüne yeni çizgiler ekledi.

Kalemle beni imlemeye devam ederek tekrar etti söylediğini.

“Ferhat mısınız?”

Tuhaf bir aksanı vardı. Ama bu sefer ne dediğini anlamıştım.

“Yok, değilim” dedim. Ferhat değildim, çünkü.

Kalemini indirdi. Eskisi gibi olmasa da hâlâ gülümsüyordu.

“Ah,” dedi, “Ferhat değilsiniz demek”.

Ferhat olmayışımdan bayağı hayal kırıklığına uğramıştı.

Bunu, çöküveren omuzlarından, artık beni göstermeyen tü-kenmezkalemini kavrayışındaki çözülmüşlükten, gülümseyişinin coşkusundaki belirgin sönüşten görebiliyordum. Onu üzmek istemiyordum. Hiçbir yabancıyı üzmek istemiyordum. Onları tanımıyordum ve belki de tam da bu sebepten, benim için çok değerliydiler. Böyleydim işte ben. Yakınımda-kileri gönlümün dilediği gibi üzüyor, ama bir yabancıyı üzme fikrinden oldum olası dehşete kapılıyordum.

Daha fazla dayanamadım. “Durun üzülmeyin hemen. Ferhat'ım elbet” dedim. “Size şaka yapmıştım.”

Bir an durdu. Gözlerini kıstı.

“Şaka mı yapmıştınız?”

Anlamamış gibi bakıyordu. Az önce aksini söylerken, neden şimdi Ferhat olduğumu söylüyordum ki? Açıkça görülüyordu, o an benim Ferhat olabilirliğimi kafasında tartıyordu. Oysa ilk sorduğunda, benim ne dediğini anlamadığımda ve sonra o sorusunu nazikçe yinelediğinde, bütün o süre boyunca, ne kadar da mutluydu. Ne kadar emin görünüyordu Fer-hat'lığımdan. Şimdiyse bundan şüphe duyuyordu. Ya Ferhat değildiysem? Ya yalan söylüyorduysam? Gözlerinden tüm bu soruları açıkça okuyabiliyordum.

Her şeyi mahvetmiştim işte. Bir kez daha mahvetmiştim. Kendime kızsam da, dik durmaya, yüzümü ifadesiz tutmaya, şüphelerinde haksız olduğuna inanması için güvenilir bir izlenim bırakmaya çalışıyordum.

Kalemini ağzına götürdü, dişlerinin arasına aldı. Bir an daha yüzüme baktı. Sonra baştan aşağı süzdü. Sanırım karar ânıydı bu. 'Neden Ferhat olduğunu

söylesin ki, eğer değilse' diye düşünmüş olabilirdi. Hangi aklı başında insan bunu yapardı ki? Hakkı vardı, aklı başında göründüğüm bir gerçekti. Bu da hayatta görünüşe inanmamamız gerektiğini ispatlayan binlerce kanıttan sadece biriydi işte.

Sonra geçti, karşımdaki boş sandalyeye kırk yıllık arkadaşmışız gibi rahatça oturdu. Ferhat'lığıma nihayet inandığını düşünerek sevindim. Alışkın olmadığım bir sevecenlikle gözlerime bakıyordu. Mutlu bir haber vermemi ya da kalkıp boynuna sarılmamı bekler bir hali vardı. Ne diyeceğimi bilemiyordum. Ben de bakışlarımı onunkilere benzetmeye çalıştım. Derin duygulanımlar içindeymişim gibi. Tek düşündüğüm Ferhat'lığımla onu mutlu etmekti oysa. Derin ya da yüzeysel başka bir duygu ya da düşünce barındırmıyordum o anda. Onun mutlu görünmesi bana yetiyordu.

Sonunda konuşmaya başladı. Durmaksızın. Ama artık benim dilimde değil, hiç bilmediğim bir dilde konuşuyordu. Fransızcaya benziyordu, ama değildi. Fransızca olsa anlardım, biraz da olsa. Belki Portekizceydi bu şiirli dil. Evet, Portekizce olmalıydı. Bundan neredeyse emindim. Aklıma gelen Ferhat'ın Portekizceyi nereden biliyor olduğuydu. Ferhat Portekizli olabilir miydi peki? Belki de Brezilyalıydı, ama bu Portekizli olmasından daha anlamlı gelmiyordu. Hiçbir şey anlamlı gelmiyordu.

Nazik yabancı neşeyle anlatmayı sürdürüyor, arada ufak kahkahalar bile atıyordu. O zamanlar ben de pişkin pişkin gülüyordum. Bazen de kafamı aşağı yukarı sallıyordum. Aklımdaysa hep aynı soru: Konuşma sırası bana geldiğinde ne yapacaktım? Bu soru ruhumu kemiriyordu. Neyse ki sevgili yabancım konuşmaktan vazgeçmeye niyetli görünmüyordu, en azından bir süre daha. Böylece birazdan yaşayacağım felaketi bilmeksizin erteliyordu. Onu hayal kırıklığına uğrata-mazdım, bunu kaldıramayacağımı biliyordum.

Birden gözlerini belerterek “Ferhat?” dedi ve sustu. Anladım ki az önce bir soru sormuş ve ben yanıtlamayınca bu tepkiyi vermişti. Oturduğum halde, dizlerimden bir şeylerin boşaldığını hissettim. Başımı ellerimin arasına aldım. Ne yapacağımı bilemediğimden ağlamaya başladım. Bir yandan da ona bakıyordum. Gözyaşlarım sahte miydi, gerçekten mi ağlıyordum, bugün bile tam olarak emin değilim. Ama Ferhat olmak istiyordum, bundan emindim. Hatta tek istediğim buydu. Ferhat olmadığımı bilmekse ağlama isteğimi artırıyordu.

Ağladığımı görünce kalktı, yanıma oturdu. Kolunu omzuma attı, öbür eliyle de başımı okşamaya başladı. Başım şimdi omzunda, öylece duruyorduk. Allah'tan bir şey sormuyordu. Sanki o an ağlamam çok normaldi ve o bunu bir süredir bekliyordu.

Bir süre sonra ağlamama zorunlu bir son verdim. Daha fazla ağlayamıyordum çünkü. Bitmişti. Başımı kaldırdım, yüzüne baktım. Anlayışla gözlerime bakıyordu. “Ferhat, Ferhat” diye biteviye tekrarlamıştı başımı okşarken, avutucu sesiyle. Üzülmemi istemiyordu. İkimiz de ötekinin üzülmesini istemiyorduk. Ama ben artık böyle devam edemezdim. Bu iş hiç iyiye gitmiyordu ve sonunda onu çok daha fazla üzmek vardı. Buna katlanamazdım ve bir yerden dönmeliydim.

Artık geri dönmeliydim.

Sonunda her şeyi göze aldım, başımı yere eğdim, gözlerimde kalmış son yaşları elimin tersiyle silerek konuşmaya yeltendim. Ağzımı açmıştım ki parmaklarıyla sus dercesine dudaklarıma dokundu. Sanki ne söyleyeceğimi anlamış ve konuşmamı istemiyor gibiydi. Gözleri ve parmakları dudaklarımda, bir süre öylece kaldı. Onu kırmaktan o kadar çok korkuyordum ki, dayanamadım, parmaklarını usulca öptüm.

Az önce öpülmüş, uzun, ince parmaklarını dudaklarımdan çekti, kendi dudaklarına götürdü. Uzaklarda bir noktaya şefkatle baktı ve iç çekerek fısıldadı:

“Ah, Ferhat...' '

Herkes Kendi Gemisinde

O gece babamı son kez gördüğümü bilseydim, herhalde daha farklı davranırdım. En azından şimdi böyle düşünüyorum. Bunu düşünmek çok saçma biliyorum, hem de bunca zaman geçtikten sonra. Ama yıllar geçtikçe o gecenin, zihnimde her seferinde daha canlı bir şekilde canlanmasına engel olamıyorum.

Gecenin bir saati kardeşimle birlikte film izlediğimiz odaya gelmişti. Babam. Atleti ve donu vardı üstünde; yaz geceleri böyle dolaşırdı evde. Nasıl da sinirime dokunurdu. Kafasını kapıdan yavaşça uzatarak ne izlediğimizi sormuştu. Gülümsediğini hissedebiliyordum. Benle konuşmaya çalışırken hep gülümserdi. Bir yakınlık ümidi taşırdı gülümsemesi. Ona asla bağışlamadığım o yakınlığın ümidini.

Duymazlıktan geldim.

Hâlâ dikiliyordu kapıda. Film ilgisini çekmiş gibiydi ve sanırım geciken yanıtımı bekliyordu. Ya da bizimle birlikte izleyebilmek için davet anlamına gelecek ufacık bir davranış aranıyordu, bir kabulleniş belirtisi. Bunu hissettiğimden geciktiriyordum yanıtımı. Domuzluğumdan. Her şeyi bildiğimi sandığımdan. Yanımdan hızla uzaklaşsın istiyor, varlığından rahatsız oluyordum. Babam olması yeterliydi böyle hissetmem için. O zaman öyle duyuyordum.

Gitmeye niyeti yoktu. Benim de onunla film izlemeye.

Sıkılarak, yarım ağız, *"Gemide"* dedim.

Anlamadı. “Neymiş?" dedi.

Kardeşim hiç oralı olmuyordu. Filme !y!ce kaptırmıştı kendini. Bu durumda yanıtlama zorunluluğu bana düşüyordu.

"Gemide" diye tekrarladım, “Filmin adı işte..."

Sertçe, biraz küçümseyerek, 'Sen ne anlarsın' der gibi. Onun benimle ilgili, bana dokunan hiçbir şeyi anlamadığını düşünüyordum. Gençliğimin verdiği

hasarlı kesinlikle, neredeyse emindim bundan.

Kapıdan uzattığı kafasını yana eğmiş, televizyona bakmaya devam ediyordu. İçimden 'Git artık' diyordum, 'Beni rahat bırak'. Hep böyle hissederdim yanında. Gitsin isterdim. Olmadı ben gideyim. Biri gitsin işte. Beni ne kadar sevdiğini bildiğim halde. Düşünmezdim pek bunu. İşime gelmezdi. Ondandı belki, hep mesafeli, hep kaçak halim.

Birkaç saniye daha durdu orada. Baktı ümit yok, hiçbir şey söylemeden, her zaman televizyon izlediği öteki odaya gitti. Aynı anda müthiş bir rahatlama hissettim. Özgürdüm işte yine. Hem filmin içine ederdi, yanımızda otursaydı. Abuk sabuk sorular sorardı, anlamak için. Komik birkaç şey söylemeye çalışırdı belki de. Yakınlık kurabilmek, dokunabilmek için. Bir kez daha, izin vermemiştim buna. O denli haklı görüyordum ki kendimi, o gece ölmemiş olsaydı, bir daha asla hatırlamazdım bu reddedişi. Diğer yüzlercesinin yanına ekleniverirdi hemen ve hayat benim için, bugün olduğundan çok daha kolay biçimde devam ederdi.

Oysa şimdi, babamın o koridorda yürürken neler düşündüğünü ya da hissettiğini kurarken buluyorum kendimi. Sık sık.

Atletiyle ve donuyla, beni her zaman huzursuz etmiş varlığıyla ilerlerken görüyorum onu, o uzun koridorda, sessizce.

Reddedilmenin, alıştığı, o kekremsi tadını peşinden sürükleyerek.

Özenle sakındığım o yakınlığın gölgesini taşıyarak, omzundaki düşüklükte. Yüzündeki kırıklıkta.

Kırılmadan ama, kırıldıysa da hiç belli etmeden.

Ve o gece öleceğini bilmeden.

İzleyemeden o filmi.

"Gemide."

Benim gemimden çok uzakta, kendi, yalnız gemisinde.